

Dr. Ali DENİZLİ
Emekli Kurmay Albay

KORE SAVAŞINDAKİ KUMYANGJANGI-Nİ KAHRAMANLARI

KUMYANGJAG-Nİ TEPE SİNDEKİ SÜNGÜ ŞEKLİNDE OLAN TÜRK ANITI

III

150NCİ ÇİN TÜMENİ 2NCİ ÇİN ALAYI
SAVUNMA MEVZİLERİ

2 NCİ TABUR
TAARRUZ
HEDEFİ

II

KORE SAVAŞINDAKİ KUMYANGJANG-Nİ KAHRAMANLARI

ALB. CELAL DORA

TUĞGN. TAHSİN YAZICI

ASLA
UNUTULMAYACAKSINIZ.

KUMYANGJANG-Nİ MUHAREBESİ SONUCU KAZANILAN ÜSTÜN BİRLİK NİŞANI

By direction of the Secretary of the Army, the Presidential Unit Citation is awarded to:

THE TURKISH BRIGADE AND PARTICIPATING UNITS

for exceptionally meritorious conduct in performance of outstanding service:

The Turkish Brigade and the following attached units: The Turkish United Nations Brigade Advisory Group; Company A, 79th Tank Battalion; Company D, 89th Medium Tank Battalion; 3d Platoon, Battery A, 25th AAA AW Battalion, are cited for exceptionally outstanding performance of duty in combat in the area of Kumyangjang-ni, Korea, 25 to 27 January 1951. The Turkish Brigade and attached units were deployed along a 7-mile front between I and IX Corps, against numerically superior hostile forces defending their vital supply route and their main line of resistance south of the Han River. Enemy held hills 185 and 156 and Kumyangjang-ni were defended tenaciously and stubbornly against savage and relentless attacks by the Turkish Brigade, but finally fell in dogged and bitter hand-to-hand combat. The success of the savage bayonet assault is reflected in the 1,734 casualties inflicted on the hostile forces during the period. The fanatical defense by well-entrenched communist troops was finally smashed by the gallant, intrepid United Nations personnel engaged in the encounter. This sustained drive carried all strong points for a depth of 10 miles and crushed the defenders of the sector. The fidelity, indomitable fighting spirit, and outstanding heroism displayed by the Turkish Brigade and attached units in this bitter assault are in keeping with the finest and noblest traditions of heroic fighting men, and reflect the highest credit on the United Nations Forces, the United States military service, and the Turkish homeland.

1734 ÇİNLİ SÜNGÜYLE İMHA EDİLDİ YAZMAKTADIR

ALB ALİ DENİZLİ ARSİVİ

ÖNSÖZ

Kore Harbi'nde Birleşmiş Milletlerin Çin kuvvetlerince kuşatılarak imhasını önleyen ayrıca üst üste kazandığı zaferlerle Kore Harbi'nin kaderini ve seyrini değiştiren ve Güney Kore'nin kurtarılacak egemenliğine ve özgürlüğüne kavuşmasına yardımcı olan Türk tugayları bu başarılarıyla dost ve düşmanlarımızı şaşkına çevirmişlerdir.

Kore'de savaştık, kan döktük, şehit verdik. Dünya askerî tarihine altın sayfalarla geçen menkıbelerin sahibi olduk. Bu kahramanlıklarımızı bizden önce başka milletler övmüş ve değerlendirmiştir.

Ne yazık ki biz bunları, kendi vatandaşlarımıza ve Dünyaya tam layık ile anlatamadık , Amerikan karşıtı eski komunist ve solcuların ; Rusya ve Çin'i müdafa ederek , sanki Güney Kore'ye Rusya destekli komünist Çin saldırmamış gibi göstererek yaptıkları propagandalarla hala ,zaferlerimizi ve kahramanlarımızı yok etmeğe , unutturmağa çalışmaktadırlar.

Bu eserde kahramanlarımıza layık oldukları değeri verebilmek , milli eğitimimize milli kültürümüze kaynak olacak konuları kanıtlamak esası yanında, başkalarının bizi nasıl incelediğini, kahramanlıklarımızı ders konusu yaptığını göstermek amacı esas alınmıştır.

Diğer milletlerin askerleri ile birlikte memleketlerinin asıl sahibi Güney Koreliler çekilirken, Türk askeri düşmana doğru ilerlemiş ve göğsünü kendinden on kat fazla düşmana siper etmiş, ona tarihte unutamayacağı büyük dersi vermiştir.

Emekli Kurmay Albay Ali Denizli 20 sene boyunca , Kore savaşı Kahramanlarının anılarını da derleyerek, gelecek kuşaklara aktarmak

gayretini sürdürürken , askeri tarih hazinemizi derinlikleriyle işlemek, yazılı hâle getirmeği bu eserde göz önünde bulundurmuştur.

Konunun bu kadar geniş olmasının sebebi, Kore'nin tüm yönlerinin bir bütün olarak anlaşılması ihtiyacındandır. Zira, bir savaşı etkileyen, coğrafî, jeopolitik, siyasî ve kültürel ortamların ortaya konması konuya açıklık getirecektir.

Ayrıca eklenen krokilerle, dokümanın askerî inceleme konusu olması da sağlanmış, her konudaki araştırmacıya hitap edecek tarzda yerli ve yabancı birçok kaynak taranarak ve o günleri yaşayan, şu anda hayatta olan Kore gazileri ile görüşülerek hazırlanan bu eser ,Emekli Kurmay Albay Ali Denizli tarafından bilim âleminin yararına sunulmuştur.

KUMJANGJANGNI ZAFERİMİZİN ÖNEMİ ŞU ŞEKİLDEDİR

Olağanüstü olarak nitelenen Kumyongjong-ni zaferimiz sonucunda Amerikan Kongresi'nin kararıyla Tugayımıza, BİRİNCİ KEZ "Mümtaz Birlik Nişanı" verildi.

Taegyeon-ni çevre savunmasıyla Başkent Seul'u kurtardıktan sonra, ateşkes antlaşmasını sağlayan Vegas muharebelerimizle de hiçbir yabancı birliğe verilmemiş olan Mümtaz Birlik Nişanı'nı sonra İKİNCİ KEZ kazanmış olduk.

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde çekilen Birleşmiş Milletler Ordusu'nun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan durumlarla karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir ülkede, dost ve düşmanı ayırt etmede zorlanarak, düşman gerilla baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatarak

yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla Amerikan 8 nci Ordusunu kuşatılıp imhadan kurtarmıştı.

Kunuri Muharebesi'nden sonra gemilere binerek Kore'yi terk etme çabası içine giren Birleşmiş Milletler kuvvetleri, Kumjangjangni'ye yaptığımız taarruzlarımızla, yenilmez olarak tanımlanan düşmanı mağlup edip, savaşın seyrini ikinci kez değiştirdiğimiz zaman, gemiler sevinçle boşaltılmış ve hayretler içinde onlar da harekâtımıza katılmışlardır.

Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmî ve hususî kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde hükümeti tebrik ettiler.

Alay komutanı albay Celal Dora dünyanın hayranlığını şöyle anlatıyordu ;

“Türk alayı kendisinin üç misli kuvvetinde olan bu Çin tümenine taarruz ederek yaptığı yakın boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasını gezdiğimizde binlerce Çin ölüsünün ekserisi alınlarından vuruldukları görülmüştü. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü maharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahididir.

Akşam olmuş, güneş grubun son şualarını muharebe sahasını kızıl kanlarıyla boyamış olan Çin leşleri üzerine yayarken dağ taş bir mezbaha manzarası arz ediyordu. Kaçıp canlarını kurtarabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyor ve muharebe sahasını Türkün muzaffer süngüsüne terk ediyorlardı. ” Diye anlatmaktadır.

Kumyangjang-ni Muharebelerini Seyretmiş Olan İkinci Cihan Harbinin tanınmış piyade subaylarından Amerikan yarbayı Blair de ;

“ Bu hareket hiç şüphesiz ki bu harbin en kanlı muharebesi olmuştur. Şahsî tecrübelerime dayanarak şunu kat’î olarak ifade edeyim ki Türklerin bu taarruzu gördüğüm harplerin en kanlı bir muharebesidir. Bu muharebe harp tarihinde uzun müddet örnek olmaya değer taşıyacak ve yaşayacaktır”. diyordu

156 muharebelerinin sonunda Amerikan kumandanlığınca muharebe sahasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulmak suretiyle çeşitli şekillerde öldürülmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albüm Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlanmış ve tugayımıza da gönderilmişti.

Bundan sonra yine Amerikan kumandanlığınca uçaklarla Çin ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına bu Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altına da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akıbeti işte böyle olacaktır ibaresi yazılmıştı

9 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör ;

“Bu muharebelerin ehemmiyet ve tafsilâtı memlekete, lâıyk olduğu şekilde aksettirilemedi. Belki bunda, o vakit gazete ve haberlere konan sansürün de tesiri olmuştur.” Demektedir.

Alay Harekat Kısım Amiri Yüzbaşı Doğan Abbas Yurdakul ise ;

“Bu Türk ve Çinli muharebesidir. Anladımı ki Türk Askeri Cengaver bir milletin cengaver çocuklarıdır. 156 rakımlı tepe muharebesi Altın Sahifelerle yazılmalıdır.” Diye anlatıyordu.

ALINAN SONUÇ ŞUYDU :

Düşman ölüsünün , 1.735 olduğu, sağ ve yaralı olarak ele geçen esir sayısının da 82 olduğu bildirilmişdi. Bu muharebede tugayımızın kaybı ise, 12 şehit, 4'ü ağır olmak üzere, toplam 30 yaralıdan ibaretti.

DÜNYA TARİHİNDE YOKTUR Kİ 1735 KOMUNİST ÇİNLİYİ SÜNGÜ İLE DELİK DEŞİK EDEREK İMHA ET , BUNUN YANINDA SADECE 12 ŞEHİT VER. TÜRK ORDUSUNUN BU KAHRAMANLIĞINI ASLA ANLATAMADIK .

NE YAZIK Kİ ; geçmişte yaşamış ve halen yaşayan gazilerimizin anıları resimleri bir kurumca toplanmamıştır. Gazilerimizde bu vefasızlığı hissederek sessizce ölüp gitmekte ,kalan çok az gazimiz de sessizce yaşamaktadır.

Kendi şahsi imkanlarımla ,az sayıda gaziye ulaşarak derlediğim bu kıymetli tarihi eseri ; rahmetli babam Fevzi Denizli'ye , kayın babam , İlhan Çöplü'ye , vefakar eşim Nesrin Denizli'ye , kızlarım ,Dr.Alev , Işıl , Şule'ye ,oğlum olan Dr.Engin'e, kitabın basılmasında desteğini esirgemeyen ,Kunuri'de Sancağı kurtaran kahraman Kore Gazisi Yüzbaşı Cihan Kumbasar'ın oğlu , prof. Dr. Hakan Kumbasar'a şükranlarımı sunarım.

**KAHRAMAN GAZİ VE ŞEHİTLERİMİZİN RUHLARI ŞAD
OLSUN**

Dr. Ali Denizli
E.Kurmay Albay
Ankara,2009.

KISALTMALAR

ATASE Arşivi	: Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Arşivi
BM	: Birleşmiş Milletler
D.	: Dolap
G.	: Göz
K.	: Klâsör
D.	: Dosya
TBMMZC	: Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi
Y.	: Yıl
S.	: Sayı
s.	: Sayfa

Krokilerdeki Askerî İşaretler

I	: Bölük
II	: Tabur
III	: Alay
X	: Tugay
XX	: Tümen
XXX	: Kolordu
XXXX	: Ordu

KROKİLERDEKİ İŞARETLERİN ANLAMI

	Dost taraf
	Düşman taraf
XXXX	Ordu işaretleri
XXX	Kolordu işaretleri
XX	Tümen »
X	Tugay »
	Alay »
	Tabur »
	Bölüm »
...	Takım »
..	Yarım takım işaretleri
•	Manga işaretleri
	Türk silâhlı kuvvetleri savunmada
	Savunmada ikinci bölük
	24. tümen ihtiyatta
	Mevzide 4 toplu 10,5 luk obüs
	Mevzide orta havan bataryası
	Türk tugayı muharebe idare yeri
	241. alay muharebe idare yeri
	Alay gözetleme yeri
	Tabur gözetleme yeri
	İstihkâm bölüğü
	Muhabere bölüğü
	Sargı mahalli
	Tahkim edilmiş düşman mevzii
	113, 114, 115. tümenlerden mürekkep 31. Komünist Çin ordusu.

KUMYANGJANGNI VE 156 RAKIMLI TEPE HAREKET VE MUHAREBELERİ

GİRİŞ

8 nci Amerikan Ordu Komutanının Amacı

8 nci Ordu Komutanı General Ridgway, düşmanın yapması muhtemel yeni bir taarruzun meydana getireceği yeni durumları düşünerek, yeni bir mevziînin keşfini ve gerekirse Kore'yi boşaltmak için hazırlık plânlarını yaptırırken bir taraftan da, düşmanın niyet ve hareketlerini öğrenmek için keşifler yapmak, esir almak, düşman kuvvetlerini hırpalamak, nihayet inisiyatifi ele geçirmek gibi

maksatlarla, Ocak ayı ortalarında bazı taarruzî keşifler yapılmasını emretmişti.

Bir süre sonra, bir de Türk Tugayı'nın denenmesini emretti. 23 Ocak günü, 25 nci Tümen Komutanlığı'ndan alınan bir emirde, tugayın keşif taarruzu bölgesi belli olmuştu. O vazife için tugay iki tank bölüğü ve bir uçaksavar takımı ile takviye edilmişti.¹

Bu taarruzun Kore muharebelerindeki ehemmiyeti kadar sonuçları da çok önemlidir. Türkler, birinci de pek az bir kuvvetin parça parça ve bölgeden bölgeye yaptığı savunmalarla, karşı taarruzlarla on binlerce silâh arkadaşlarını, muhakkak bir felâketten kurtarmışlar, ikincisinde ise, o günler için artık yenilmez kararına varılan muazzam ve küstah bir ordunun tahminleri aksine, pekâlâ mağlup ve kaçmaya mecbur edileceğini ispat etmişlerdir.

26 Ocak günü Kumyangjang-ni, 156 rakımlı tepe hattını azimle savunan düşmanın yüzlerce ölü ve esir vererek mağlûp ve perişan bir vaziyette kaçmaya mecbur edilmesi, Birleşmiş Milletler Komutanlığı'nın kararına da müessir olmuş, Kore'nin tahliyesi ihtimallerine mukabil yeni ve akla gelmeyen zafer ümitleri doğurmuştur.²

¹ ATASE Arşivi , D. 134, G.4, K.71, D.1.

² Turan Ergüngör , Kore'de Birinci Türk Tugayı, s. 115.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL DURUM ; MUHAREBEDEN EVVELKİ GÜNLER

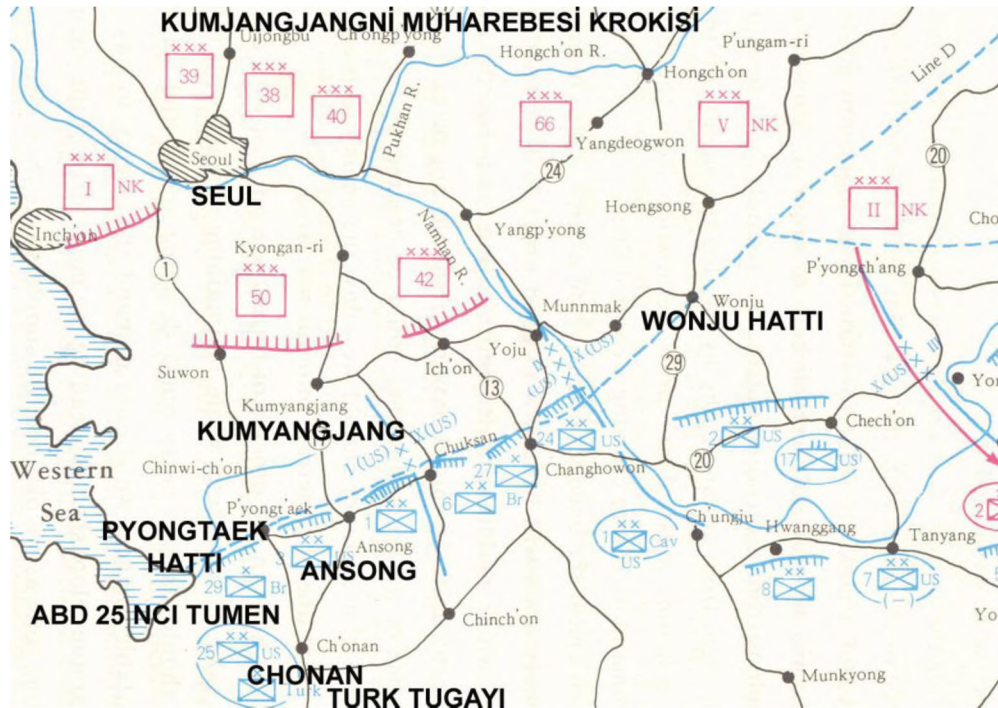
KORGENERAL RIDGWAY

**1 NCI TUGAY KOMUTANI
TUGGENERAL
TAHSIN YAZICI**

I. Tugay komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Genel Durumu Şöyle Anlatmaktadır

“26 Kasım 1950 de Kuzey Kore ve Çin ordularının başlayan karşı taarruzlarıyla 8 inci Ordunun doğu kesimi cephesi yarılmış, merkez ve batı kesimleri büyük kuşatma kuvvetlerinin imhakâr tehdidine maruz kalmış, bu tehlikeden sıyrılmak için ordu mecburî bir çekilme hareketine koyulmuş, daha gerilerdeki savunma hatlarında tutunmaya çalışmışsa da düşmanın tekrarlanan üstün kuvvetli taarruzları karşısında yine çekilmek zorunda kalmış ve bu çekilme tahminen 450 kilometre devam ettikten sonra (SAMCHOK- WONJU - PYONGTAEK) genel hattında durmuştu.

Düşmanın ikmâl hatları pek uzamış, bu hatlar gündüz ve gece dost hava kuvvetlerinin tesiri altına alınmış olduğundan bir zaman için

düşman takip ve yeni bir taarruz kabiliyetini kaybetmiş gibi görünüyordu. Bununla beraber mühim kuvvetlerini HAN nehri güneyine geçirerek yeni bir taarruza hazırlandığı anlaşılmakta idi. Cephede genel bir sükûnet vardı. O uzun çekilme bütün birlikleri maddeten ve manen hayli sarsmış ve yormuştu. On-onbeş günün sükûnetinden istifade eden birlikler muharebe vazifelerine devam ederken kendilerine çeki düzen vererek geleceğin harekât ve muharebeleri için hazırlanıyorlardı.

8 nci ordu kumandanı General WALKER'in ölümünden sonra ordu kumandanlığına getirilmiş olan general RIDGWAY, düşmanın yapması muhtemel yeni bir taarruzun meydana getirebileceği yeni durumları düşünerek, o arada Kore'yi boşaltma hazırlıklarının plânlarını yaptırırken bir taraftan da düşmanın niyet ve hareketleri hakkında keşifler yapmak, esir almak, kuvvetlerini hırpalamak, nihayet teşebbüsü

ele alma denemelerini yapmak... gibi maksatlarla Ocak ayı ortalarında bâzı taarruzî keşiflere başlattı.

1 nci kolordu bölgesinde (OSAN-SWAN) ana istikametinde takviyeli tabur ve alay çapındaki Amerikan birlikleriyle yapılan hareketler ordu kumandanının maksatlarını tatmin etmekle beraber birliklerin taarruz ruh ve kabiliyetlerini tazeleyip besliyordu. Sözü geçen istikametten başka sıra I inci ve IX uncu kolorduların ara hattı istikametindeki bir bölgeye de deneme taarruzları sırası gelmişti.

Söylentilere göre, o bölge ve kuzeyi orduca operatif mühim bir bölge sayılmakta idi. O bölgenin ele geçirilmesiyle iki kolordunun iç kanatlarına yol açmak ve dolayısıyla harekâtı daha genişletmek imkânı sağlanmış olacaktı. Düşman o bölgeyi iyi tahkim etmiş bulunuyordu. O bölgenin zaptı için kuvvetli bir birliğe ihtiyaç vardı. Yine söylentilere göre, o bölgeye sevk edilen Türk birliğini Amerikan ordu kumandanı işaretlemişti.”³ Diye anlatmaktadır.

II. Alay Komutanı Albay Celal Dora Genel Durumu Şöyle Anlatmaktadır

³ Tahsin Yazıcı; Kore Hatıralarım, Ankara, 1963, s. 258.

ALBAY CELAL DORA

Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin Kore'yi tahliye hazırlıkları.

“ 22 Ocak 1951 tarihine kadar Şonan şehrinin kuzeyinde savunmada bulunan birinci kolordu birlikleri devamlı olarak kuzeye motorlu keşif kolları göndermelerine rağmen düşmanla temas sağlayamamışlardı. Amerikan kumandanlığı istihbaratı ajanlardan ve ele geçirilen esirlerden aldıkları haberlere göre büyük kuvvetleriyle merkez kesiminde Chungju bölgesinde toplanan düşman kuvvetlerinin Chungju - Pusan ana yolu istikametinde hedefi Pusan olmak üzere genel bir taarruza hazırlanmakta oldukları ve son taarruzla kat'î neticeyi almaya çalışacakları anlaşılmıştı.

Bu sırada kolordu birlikleri tarafından bir taraftan düşmanla temas aramaya çalışılırken bir taraftan da gerilerimizde çekilme yolları, himaye mevkiileri keşfettirilmekte, diğer taraftan da Kore'nin tahliyesi için birliklerin yakın iskelelerden vapurlara binme hazırlıklarının yapıl-makta olduğu tugay karargâhında hazırlanan ve gizli tutulan bindirme listelerinden anlaşılıyordu. Gemilere bindirme listelerinin hazırlanması işi 8. ordu kumandanlığının Kore'yi tahliyeye karar verdiğinin alâmetleri idi.

15 gün evvel Seoul'de bir otomobil kazasında ölen ordu kumandanı Walker'in ölümünden sonra bugüne kadar 8. ordu kumandanlığı birinci kolordu kumandanı tarafından vekâleten idare edilmekte idi. 20 Ocak 1951 günü 8. ordu kumandanlığına asaleten Orgeneral Ridgway tayin olunmuş ve vazifeye başlamıştı.

Orgeneral Ridgway ordunun kumandasını eline aldıktan sonra durum birdenbire değişmiş ve 15 günden beri pasif bir vaziyette bulunan ve savunmada kalmakla insiyatifi tamamen düşmana bırakmış olan ordu birlikleri arasında bir faaliyet göze çarpmaya başlamıştı. İlk olarak birinci kolordu bölgesinde henüz temas sağlanamamış olan düşmanla temas temin etmek maksadıyla emrinde bulunduğumuz Amerikan 25. tümen bir keşfi taarruz yapmaya memur edilmişti.

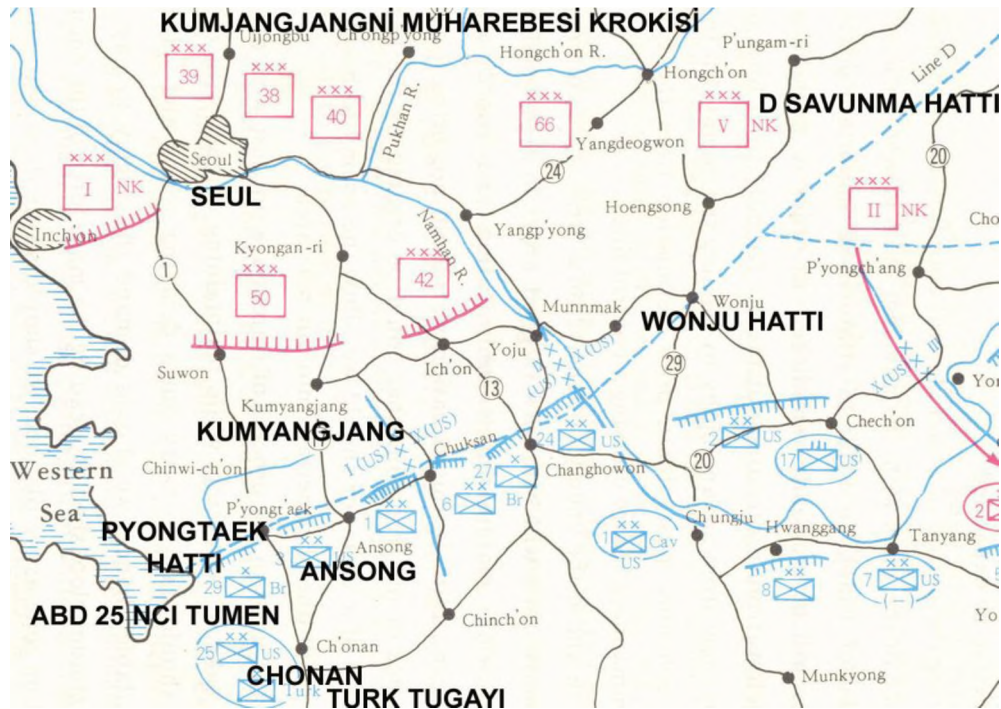
Bu taarruzun gayesi düşmanla temasa geldikten sonra onun niyet ve maksadını meydana çıkarmak ve bu bölgedeki düşman kuvveti hakkında bir malûmat elde edebilmektir".⁴ diye anlatmaktadır.

⁴ Celal Dora; Kore Savaşı'nda Türkler, İstanbul. 1963., s. 190.

III. Tugay Harekat Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik Türün O Günleri Şöyle Anlatmaktadır

“TÜRKLER’in bağımsız verdikleri ve zannımca savaşıñ kaderine de etkisi olan bir muharebe 24/25 OCAK 1951 KUMYANGJANG – Nİ muharebesidir.

Düşman 1 OCAK’ta batı kanadı İMJİN nehrini önüne alan mevziine taarruz etmiş, WONJU istikametinde bu mevziini yarmış, 8 nci ordu HAN nehrinde tutunmaya çalışmış ve muvaffak olamamıştı. Düşman durduru- lamıyordu. BİRLEşMİş MİLLETLER kuvvetleri uzun mesafeli bir çekilme daha yaparak ANSONG mevziini işgal etti. Bu mevzii alfabenin “D” harfiyle anılıyordu. Daha güneyde “E” ve “F” mevzilerinin keşifleri yapılıyor, plnlama maksadıyla verilen emirlerde bu mevzilerin işgal tarzı belirtilerek ayrıntılı plnlar isteniyordu.

Bu arada, KOMÜNİST ÇİN kuvvetlerinin kitle halinde savaşa girmeleri sonucu, aleyhe bozulmuş olan kuvvet dengesi, düşmanın hiçbir mevzide durdurulamamış olması, sürekli yenilgi ve çekilmelerin doğurduğu moral bozukluğu, harekât ve savaşın sevk ve idaresinden sorumlu üst komuta ve siyaset makamlarını yeni kararlar verme durumunda bırakmıştı .

Yüksek kademelerde ne gibi münakaşalar cereyan ediyordu. Bundan tabii haberimiz yoktu. Ancak, KORE'nin tahliyesi söylentileri dolaşüyor, gazetelerde kamuoyunu buna hazırlar anlamda bazı makaleler çıkıyordu. Harekâtçılar yeni mevzilerin keşifleriyle ve işgal tarzını tespitle meşgul oladursunlar, lojistikçiler de aldıkları emirlere uyarak gemilere yükleme planları, bindirme için hazırlıyorlardı.

Düşman ilerlemesinde de bir duraklama olmuştu. Muharebe teması

kesilmişti. Düşman bir buçuk aylık bir zaman içinde yaya olarak, muharebeler vere vere 350 - 400 km kadar ilerlemişti. Duruşlarının nedeni derlenip toparlanmak, ikmal işlerini yoluna koymak için miydi ; kış da bütün şiddetiyle bastırmıştı. Isı geceleri -25 dereceye kadar düşüyordu. Meskun yerler çoğunlukla harap olmuştu. Duruşları şiddetli kışı atlatmak için miydi? Tekrar ne zaman ilerlemeye başlayacaklardı?

ARALIK ayı sonuna doğru bir trafik kazasına kurban olan General WALKER'in yerine 8 nci AMERİKAN ordusunun başına General RIDGWAY getirilmişti. Atak bir komutan olduğu söyleniyordu.

KORGENERAL RIDGWAY ABD 8 NCI ORDU KOMUTANI

Kanaatimce üst komuta kademesi KORE'nin tahliyesine kesin karar vermeden önce düşman durumunun aydınlatılmasına lüzum gördü. Cephedeki tümenlerden birer alay muharebe grubunu savunma hattı ilersine sürerek kendilerinden düşmanı keşfetmeleri, esir almaları istendi.

TÜRK tugayı o sırada 25 nci AMERİKAN tümen komutanlığı emrinde CHONAN' da, onun ihtiyatında bulunuyordu. 25 nci tümen, sözü geçen göreve önce 27 nci alayını memur etti. (Alay komutanı, üç yıl önce COMLAND SOUTH EAST olan Albay MOCAİLES di.) Bu alay birkaç gün bazı istikametlere muharebe güçlü keşif kolları yollayarak bilgi toplamaya çalıştı. Fakat elde tutulacak bir şey toplayamadı

sanırım. Muhtemelen düşman hayli uzaktaydı ve esas kuvvetleriyle bu keşif kolları temas edemiyordu.⁵ diye anlatmaktadır.

IV. Amerikalı Yazar Anne Katherine Fanning Kumjangjangni Muharebesini Kısaca Şöyle Anlatmaktadır

3 OCAK 1951

3 Ocak'ta Türk Tugayı, Birleşik Devletler 25 nci Piyade Tümeni'nden ayrıldı ve Seul'un güneydoğusunda Ansong'a gönderildi. Daha sonra Chonan'daki kolordu merkezine hareket ettiler ve orada üç hafta kaldılar.

Türkler, ondan sonra 25 Ocak'ta başlayan Thunderbolt operasyonunda yer aldılar. Türkler, operasyonda 9 ncu Kolordu ile birlikte kısıtlı ilerleme ile Han nehri boyunca arama ve yok etme görevini yaptılar. Türkler kuzeye Suwon'a doğru ilerlediler ve ertesi günün sonuna dek hareketlerinde hiçbir karşı koymayla karşılaşmadılar. Tugay yol üzerindeki bir çatala geldiğinde General Yazıcı, 2 nci Tabur'u Kumyangjang-ni'ye, 1 nci ve 2 nci Taburları da Osan yoluna yollamaya karar verdi.

2 nci Tabur'un komutanı, Binbaşı Kuranel, altı mil ilerideki Kumnyangjang-ni'ye geldi. Tabura bazı ateş açmalar görüldü ve iki öncü, 5 nci ve 7 nci Bölük köye doğru hareket etti. Yüzbaşı Turhan

⁵ Faik, Türein ; Kore Muharebelerinde Türk Tugayın Harekatı ve Alınan Dersler Konferans , Harp Akademileri Yayınları , İstanbul, 1969,s.10-11.

San komutasındaki 7 nci Bölük, bir düşman mayın tarlası tarafından durduruldu.

Yol yoğun biçimde mayınlanmıştı ve temizlemek için yapılan tüm çabalar boşunaydı. Kasım-Aralık aylarındaki Kunu-ri savaşlarından beri bu en ağır çatışmaydı. 2 nci Bölük köye saldırmayı sürdürdü. 3 ncü Tabur'un Komutanı Binbaşı Bilgin, 151 nolu tepede düşman güçleriyle karşılaştı. Düşmanın ölü sayısı 474 idi ve tabur 23 Çinliyi de esir aldı.

Taburun kayıpları toplamda on iki şehit (bir çavuş ve on bir asker), otuz bir yaralı (bir subay, bir çavuş ve yirmi dokuz asker) idi. Çin askerlerinden ele geçirilen bir notta, bu çarpışmadaki Çinlilerin, Türklerin iki ay önce Kunu-ri bölgesinde çarpışmış oldukları 150 nci Çin Tümeni'nden oldukları belirtilmişti.

Kore Cumhuriyeti hükümeti daha sonra Türkleri, takdirname ile ödüllendirdiler. Türk Tugayı, 79 ncu Amerikan Tank Taburu'nun bir bölüğü, 89 ncu Tank Taburu'nun D Bölüğü ve 125 nci Amerikan Uçaksavar Bataryalarının bir bölüğü 25 Ocak 1951'deki savaş sırasındaki kahramanlıklarından dolayı üstün başarı takdirnamesi ile ödüllendirildiler.

Arazinin düşman kuvvetlerinden temizlenmesinden sonra, Türkler 27 Ocak'ta Suwon'a hareket ettiler ve sadece burada bir gün kaldılar. Daha sonra kuzeye 431 Rk. T.(Suri-san) tepesini korumak için gittiler. Burada zayıf direnişle karşılaştılar ve Han nehrinin güney kıyısına ulaşıncaya kadar çok az tehlike ile karşılaştılar.⁶” diye anlatmaktadır.

⁶ Orijinal anlatımı şu şekildedir ; bkz.; Anne Katherine Fanning B.A. ; Turkish Military in The Korean War ,thesis (M.A.)Texas Tech

University,1993. ,Yayınlanmamış doktora tezi, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Kütüphanesi,Newyork,1993,s.45.

On January 3, the Turkish Brigade was released from the U.S. 25th Infantry Division and directed to Ansong, southeast of Seoul. They then moved into corps reserve at Chonan where they stayed for three weeks.

The Turks next participated in Operation Thunderbolt which began on January 25. The Turks were with IX Corps for the operation, a limited advance along the Han River to search for and destroy the enemy. The Turks advanced northward toward Suwon, and encountered no opposition in their move to Songjon-ni by the next days dawn.

General Yazici decided when the brigade came to a fork in the road to send the 2nd Battalion through Kumnyangjang-ni and the 1st and 2nd Battalions along the Osan road.

Major Kuranel, the 2nd Battalion commander, came within six miles of Kumnyangjang-ni. There was some firing on the battalion and two leading companies, the 5th and the 7th, moved quickly toward the village. The 7th Company, under the command of Captain Turhan San came within a mile of the village. The 5th Company, led by Captain Olhon was stopped by an enemy minefield. The road was heavily mined and all efforts at clearing it proved futile.

This was the heaviest engagement since the Kunu-ri battles in November-December. The 2nd Battalion continued to attack the village. Major Bilgin of the 3rd Battalion engaged an enemy force at Hill 151.

The enemy dead numbered 474 and the battalion captured 23 Chinese. The battalion's casualties totaled twelve killed: one non-commissioned officer and eleven men and thirty-one wounded: one officer, one non-commissioned officer and twenty-nine other soldiers.

In an ironic note, documents recovered from Chinese soldiers in this engagement identified the Chinese as the 150th Chinese Division which the Turks had fought two months previously in the Kunu-ri area.

V.Türk Tugayının Silah Araç Gereç Durumu

Türk Tugayının personel kadrosu tamam gibi idi. Silah, cephane, gereç ve eşya ikmal edilmişti. Her piyade bölüğünün silah takımında üç adet 81 mm. lik havan, üç adet A4 makineli tüfeği, üç adet 60 mm. lik roketatar silahı vardı.

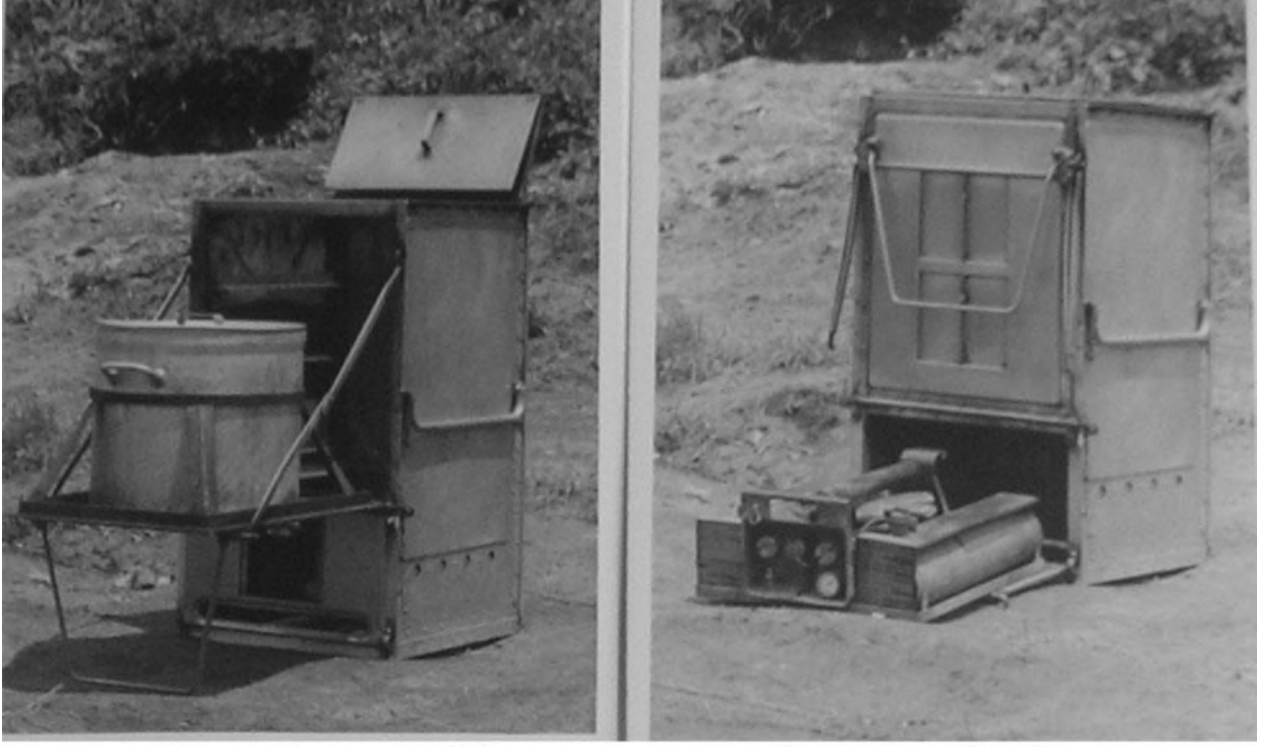
Her ere 80 piyade fişegi, her mangadaki hafif makineli tüfek başına 400 mermi, ağır silah bölüğünün ağır makineli tüfeklerine 1.500, havanlarına 48'er mermi, roketatarlarına 40, tomson makineli tabancalarına 140 mermi verilmişti.

Her piyade bölüğüne taburla muhabere için bir telsiz, takımlarla muhabere için beş telsiz her takıma ve bölük erkânına hücum zamanında beraberliği temin için birer telefon verilmişti.

The Republic of Korea government later awarded the Turks the Presidential Unit Citation for their part in this battle. The Turkish Brigade, A Company of the 79th American Tank Battalion, D Company of the 89th Tank Battalion, and a company of the 25th American Antiaircraft Battery all attached to the brigade, were awarded the Distinguished Unit Citation for gallantry for their action during the battle on January 25, 1951.

After clearing the area of enemy forces, the Turks moved on to Suwon on January 27, where they remained for only one day. They then advanced northwest to secure Hill 431 (Suri-san). Here they met light resistance and had very little trouble continuing toward the south bank of the Han River.

Her bölük; Dodge (Doç) kamyonu içinde bir pay cephane ve yemek pişirmek için benzin ocaklı mutfak takımı taşımakta idi.

Benzin ocaklı seyyar sahra mutfağı

Erler ve subaylar kış mevsimine göre giydirilmişlerdi. Muharebe günlerinde sıcak yemek verilmezse, kumanya (C rasyonu) verilmesi sağlanmıştı.

Amerikan harp rasyonlarından örnekler...

Sarf olunacak silah, cephane, gereç ve akaryakıtın ve iaşe maddelerinin derhal ikmali de sağlanmıştı. Moral de çok yüksekti.⁷

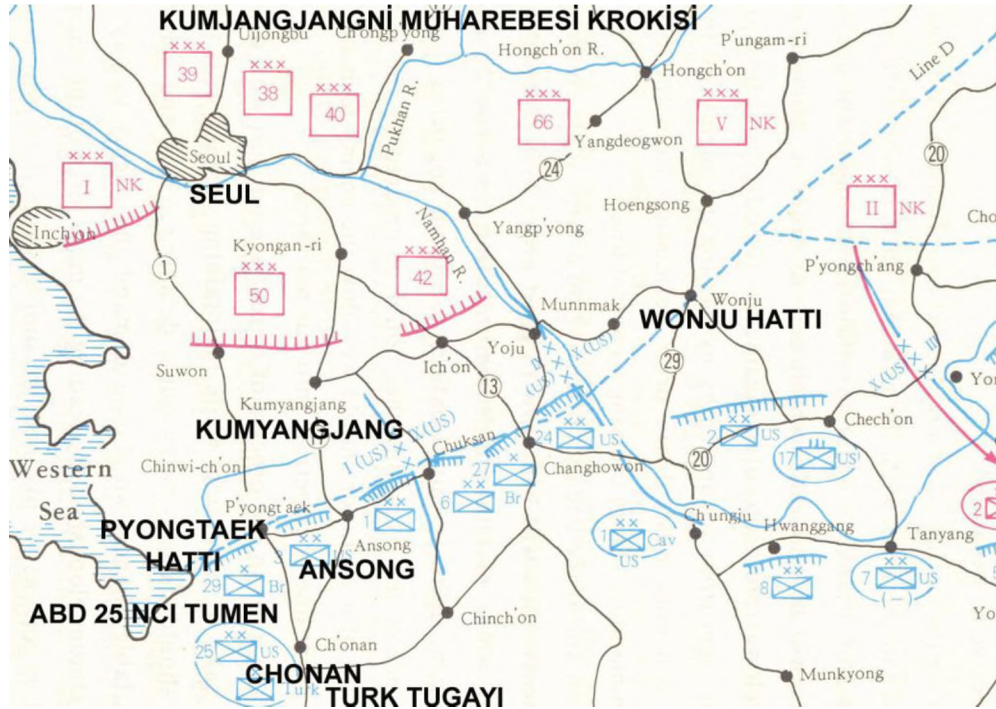
⁷ Kore Harbinde Türk Silahlı Kuvvetlerin Muharebeleri (1950-1953) , Genelkurmay Basımevi ,Ankara ,1975.s.196.

İKİNCİ BÖLÜM

CHONAN'DA YIPRATICI TAARRUZ GÖREVİ

I. Tugayın Ansong Kasabasında Toplanma Emri

Ch'onan'da yıpratıcı taarruz görevi alan Türk Tugayı Komutanı, 24 ocak 1951 saat 10 20'de 5 nci Piyade Bölüğünü, keşif takımını, topçu keşif müfrezesini, uçaksavar takımının keşif erlerini Ansong kasabasına gönderdi. Bu müfreme, 15 nci Güney Kore Alayı ile temas ederek kuzeye giden yolları, mayın sahalarını, ilerdeki birliklerin durumunu öğrenecek ve düşmanla keşif teması yapacaktı.

24 OCAK 1951

SAAT 1045

24 ocak 1951 saat 1045'te Türk Tugayı Komutanı, birlik komutanlarını toplayarak, alınan muharebe emrine göre birliklere yürüyüş emrini verdi. Türk Tugayı önce Ansong kasabasında toplanacaktı. Bu kasabaya kadar yürüyüş kolu Ch'onandan Songwon-ni'ye kadar geniş ikmal yolunu izleyecek ve buradan Ansong yoluna sapacaktı.

Yürüyüş sırası 241 nci Piyade Alayı, İstihkâm Bölüğü, Türk Tugay Karargâhı ve bağlı birlikleri, emrine 25 nci Tümenden bir Amerikan Uçaksavar takımı verilen topçu taburu, uçaksavar bataryası, Amerikan 89 ncu Tank Taburunun bir bölüğü ile 79 ncu Tank Taburunun A Bölüğüdür.

"D" savunma mevziindeki 1 nci Tabur da vazifesini 25 nci Tümenin 24 ncü Alayına devir ve teslim ederek yürüyüş kolunda iken Alaya katılacaktı. Yürüyüş, Ch'onan ordugâhı yolunun geniş ikmal yoluna kavuştuğu yerden, saat 13 30'da başlayacaktı. 25 nci Tümenince yeterli araç verildiği için, Türk Tugayı birliklerinin hepsi motorlu araçlara bindirilmişti. Bu motorlu yürüyüş kolu, saatte 28 km. süratle hareket edecekti.

Türk Tugayı ikmal maddeleri Ch'onan'da kalacak ve Oto Bölüğü tarafından her gün birliklere kadar götürülecekti.

Yiyecek maddelerinin günlük olarak birliklere ulaştırılması sağlanmış, akaryakıt dağıtımı da düzenlenmişti.

Sahra hizmet komutanlığı Koksan kasabasında, Ordudonatım Bölüğünün büyük kısmı, Sıhhiye Bölüğü ve hastane, Choch'iwon

kasabasında kalacak, tamir ekipleriyle altı ambulanslı bir cerrah grubu yürüyüş kolunu takip edecekti.

Su,Ch'onan'dan su kamyonları ile birliklere ulaştırılacaktı. Yürüyüş olaysız geçti. Bütün Türk Tugayı Ansong'da toplandı. Türk Tugayı Komutanı burada birlik komutanlarını toplayarak saat 18 30'da taarruz mevziine yaklaşma emrini verdi.

Türk Tugayının taarruz mevziine yaklaşması hareketi önceden Song-jon-ni'ye gönderilmiş olan keşif müfrezesi tarafından da korunacaktı.

Türk Tugayı keşif kollarından ve topçu uçaklarından alınan haberlere göre bir keşif kolumuz, Kumyangjang-ni kasabasına yaklaşmış ve 60-70 kişilik düşmanın ateşine uğramıştı.

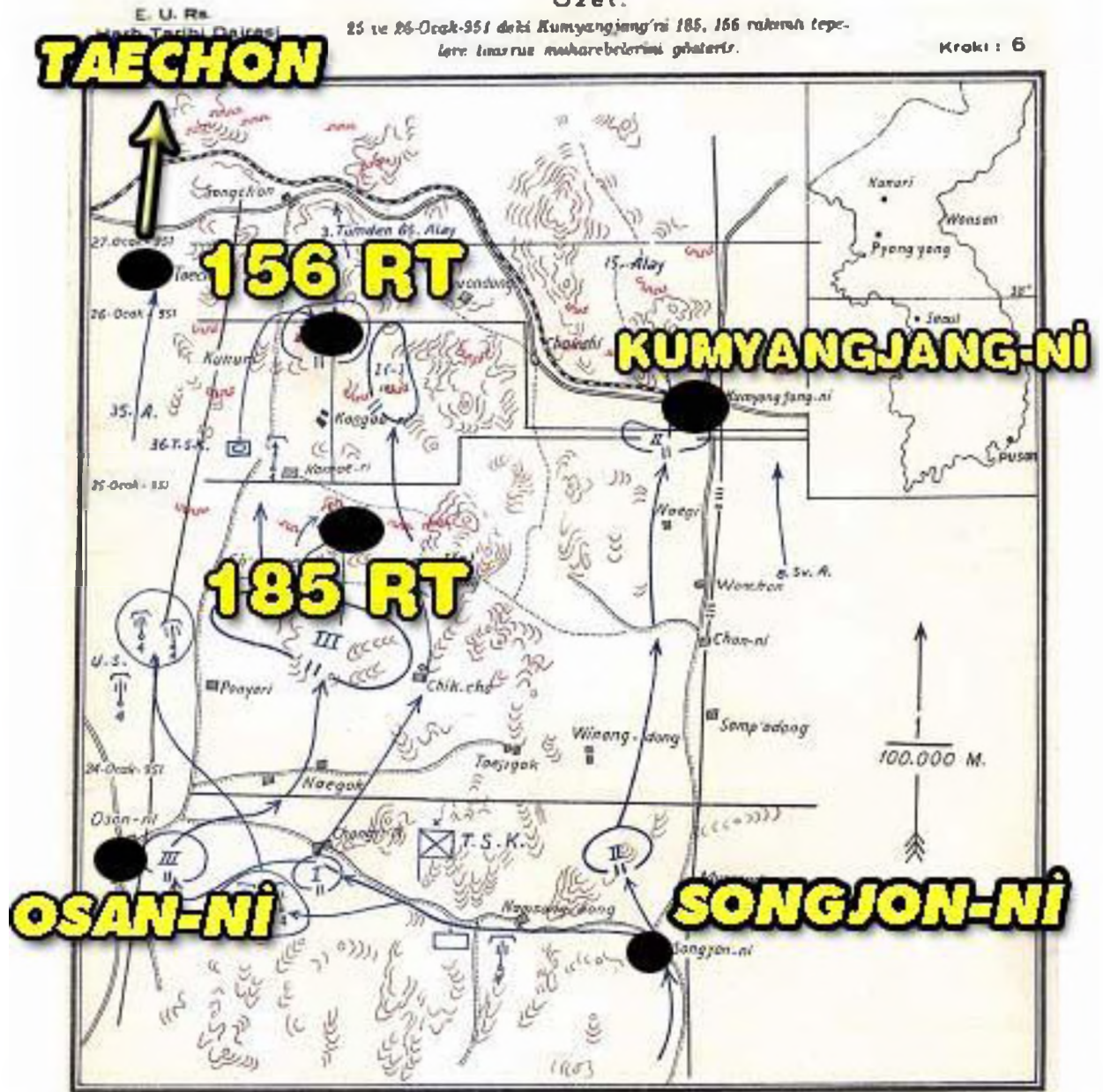
KORE HARBİNDE

Türk silâhlı Kuvvetlerinin muharebeleri

Özet:

25 ve 26 Ocak 1951'deki Kumyangjang'ni 185, 156 rakımlı tepelerine inayus muharebelerini gösterir.

Krakı : 6

25 -26 Ocak 1951'deki Kumyangjang'ni
185,156 rakımlı tepelere taarruz
muharebelerini gösterir.

II Türk Tugayının Taarruz Düzeni ve Emri

Türk Tugayının, taarruz edeceği cephe çok geniş olduğundan (12 kilometre) 2 nci Taburun bir Amerikan tank bölüğü ve bir Türk bataryası ile pekiştirilerek, sağ kanattan ilerlemesine; Türk Tugayının diğer üçte ikisinin de Alay Komutanının emrinde batı kanattan ilerletilmesine iki grup arasında kalan dağlık arazinin de keşif kollarıyla gözetlenmesine, karar verildi.

Bu tertibe göre iki grup arasında muharebe işbirliği yapılamayacağından, Türk Tugayı komuta yeri bu iki grubun ortası gerisinde Song-dong dolayında kalacak, 1 nci Bölük ve Türk Tugayına bağlı birlikler, bu komuta yeri civarında bulunacak ve ihtiyat olacaktı.

2 nci Tabur taarruz grubu, Songjon-ni bölgesinden yaya olarak Ch'on-ni hizasına kadar ilerleyecek ve bundan sonra açılmış olarak ilerlemesine devam edecek ve gerekirse sağındaki 8 nci Amerikan Alayına mensup taburun Kumyangjang-ni kasabasını işgal etmesine yardım edecek ve bundan sonra bu kasabadan batıdan kuzeye giden yol eksen olmak üzere açılmış olarak ilerleyecekti. İlk günlük hedef bu kasabanın kuzeybatısıdır.

2 nci Tabur taarruz grubu; 24 ocak 1951 saat 19 30'da hareketle Songjon-ni bölgesine gidecek ve buradaki keşif müfrezesini emrine alarak sabaha kadar dört tarafa savunmalı vaziyette kalacak; alay taarruz grubu, 2 nci Tabur taarruz grubunu 1.000 metreden izleyecek ve Songjon-ni'den ve Nomsong-dong üzerinden Song-dong bölgesine gidecek, topçu taburu alay taarruz grubunu 1.000 metreden izleyecek

ve 2 nci Tabur taarruz grubu ile irtibat yaparak bu bölgede pusu mevziine girecekti.

Alay taarruz grubu; Changji-ri ve batısı bölgesinden ilerlemeye başlayacak ve akşama kadar 185 rakımlı tepeyi ve bu tepeden batıdaki vadi yoluna kadar alçalarak uzanan sırtları zapt ve işgal edecekti. Alay taarruz grubunun ikinci günkü hedefi 156 rakımlı tepe ve bu tepeden batıya uzanan sırtlardı.

Muharebe Bölüğü; İstihkâm Bölüğü; uçaksavar bataryası, sıhhiye takımının irtibatlarını tamamladıktan sonra topçu taburunu izleyerek Songjon-ni dolayına gidecekti.

Muhabere yönergesi uyarınca, her saat başı bulunan yer raporla bildirilecek ve emrolunan hatlara varıldığı da ayrıca bildirilecekti. Düşmanla temas derhal bildirilecek ve bundan sonra telsizler dinlemede kalacaktı.

24 ocak 1951 gecesi birlikler bildirilen yerlere vardılar ve taarruz mevziine girdiler. Bir olay olmadı.

Verilen emre göre Türk Tugayı taarruz grupları, 25 ocak 1951 saat 07 30'da taarruz çıkış hattını geçerek taarruza başlayacaklardı.

Topçu Taburu (bir batarya, eksik) Changji-ri ve batısı bölgesinde mevzilenerek alay taarruz grubunun taarruza hazırlanmasını koruyacak ve bundan sonra ileriye mevzi değiştirerek alay taarruz grubunun taarruzunu destekleyecekti. Topçu Taburu civarında

mevzileneneccek olan 15,5'lik bir Amerikan bataryası da, genel destek topçusu olacaktı.

35 nci Alayın taarruzunu destekleyecek olan kuvvetli topçu grupları da Türk Tugayı Topçu Taburunun batısında mevzilenmişlerdi.

Türk Tugayı birlikleri yaya olarak ilerleyecekler, taşıt araçlarının ileriye getirilmesi için Türk Tugayı komutanından emir alacaklardı. Türk Tugayı muharebe şeridi içinde yeter miktarda keşif kolları çıkaracaktı.

2 nci Tabur taarruz grubundan çıkarılacak keşif kolu 185, 308, 349, 356, 404, 300, 183 rakımlı tepeler üzerinden ilerleyecek ve iki taarruz grubu arasında irtibat yapacaktır. Türk Tugayına devamlı hava yardımı yapılacaktır. Bu hususun sağlanmasıyla Türk Tugayı karargâhındaki hava irtibat kurulları görevliydi. Tanklardan büyük çapta yararlanılacaktı.⁸

III. Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı 23 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

23 OCAK 1951

TUGAYIN İLK TAARRUZU

23 Ocak günü tümenden alınan bir emirle tugayın taarruz vazifesi belli olmuştu. O vazife için iki tank bölüğü ve bir uçaksavar takımı ile takviye edilen tugay 24 Ocak günü CHONAN bölgesinden hareketle

⁸ Kore Harbinde Türk Silâhlı..., s.197-198.

evvelâ ANSONG'da toplanacak, yapılacak taarruzda baskın tesiri arandığından, ANSONG'dan gece yarısına yakın bir zamanda hareketle gün doğmadan taarruz çıkış mevzisi işgal edilecek ve 25 Ocak saat 0.7,30 dan itibaren bütün tugayca KUMYANJANGNİ kasabasının güney ve güney batısındaki sırtlara ve tepelere karşı taarruzî bir keşif yapılacaktı.

ilk vazife bundan ibaretti. Takviye birliklerinin kuvvetine bakılırsa yapılacak vazifeye bir önem verildiği anlaşılıyordu.

İNGİLİZ BİRLİGİNİ ZİYARET

Vazife alınınca İngiliz tugayı emrinde bulunan 1 nci taburumuz tugaya alındı. Alay keşif takımı, bir uçaksavar takımı ve bir piyade bölüğünden mürettep bindirilmiş bir keşif kıt'ası, Kurmay Yüzbaşı SUPHÎ ACAR kumandasında 24 Ocak günü öğleden evvel, tasarlanan taarruz

ıkış bölgesine sevk edildi. O keşif kıt'asının vazifesi o bölgeyi emniyete almaktı.

Tugaya verilen taarruz cephesi 10 kilometreyi aşkındı. Hazırlanmış mevzilere karşı o cephe normal olarak iki tümenlik bir cephe idi. Bizim taarruzumuzun ilk adı, taarruzî keşif olduğuna göre cephe genişliği ile birlik kuvveti ve vazife bir dereceye kadar bağdaşmış sayılabilirdi.

Arazi umumiyet itibarıyla ormanlık, kısmen çıplak, arızaları oldukça mutedildi. Taarruz bölgesinin orta kısmı arızalı, harekete müsaadesi azdı. Toprak donmuş, buzlanmış bir hlde idi. Hararet derecesi sıfırtalı tahminen 10 derece idi, hava açıktı. Birlikler CHONAN'da iyi dinlenmişlerdi.

O taarruz, Kore'de Türk kuvvetlerinin hazırlıklı ilk taarruzu idi. Birliğin ruhî haleti iyi bir kıvamda bulunuyordu. Taarruzun muvaffakiyete eriştirilmesi emeli bütün gnllerde şevk ve heyecanla çırpınıyordu.

Taarruz bölgesi, ortasındaki kısmın arızalı olmasından, taarruz kuvvetleri birbirinden ayrı iki grup hlinde tertiplenmiş, gruplar arasındaki etin arazinin kuvvetli irtibat ve emniyet keşif kollarıyla temini düşünülmüştü.

Taarruz grupları şöyle tertiplenmişti:

Sağ grup, binbaşı Ziya Aydemir kumandasında II nci piyade taburu, bir topçu bataryası, bir tank bölüğü..

Sol grup, Albay Celâl Dora kumandasında I inci piyade taburu (Bir bölük eksik), III üncü piyade taburu, bir havan bölüğü, bir tank bölüğü, bir uçaksavar takımı.

Gruplarla irtibatlı olarak topçu taburu (Bir batarya eksik) tugayın emrinde, 1 inci piyade bölüğü, uçaksavar ve istihkâm bölükleri tugay ihtiyatında bulunuyorlardı.

Tugayın o taarruzunu başka kuvvetle desteklemek icap ederse birkaç Amerikan topçu taburu ile uçak bombardıman kollarının yardım edebilecekleri bildirilmişti.

Tugayın sağında 15 inci Kore alayı, solunda, 35 inci Amerikan alayı bulunuyorlardı

24 Ocak akşamı ANSONG'da toplanan birlikler gece yarısından biraz evvel hareketle çıkış mevzilerine yaklaşarak vaktinde girdiler. Bütün gece az dahi olsa kimse uyuma fırsatını bulamadı.

25 Ocak sabahına, düşmanın bir tacizine uğramadan sükûnetle girilmişti. Her iki grup saat 07.30 da taarruza başlamak üzere hazırlanmış, hareket saatini bekliyorlardı. O arada kumandanlar, subaylar, dürbünler ellerinde düşman tarafında bir şeyler görüp keşfetmeye çalışırken hareket için sık sık saatlerine bakıyorlardı. O, bekleme esnasında, dakikaları geçirmek için silâhlarını, süngülerini bir kere daha gözden geçirenlerin ve hazırlıklarını bitirip varılacak hedeflere, silâh kucakta gözlerini dikenlerin, bir kenara büzülüp Allah'a karşı niyaz edenlerin, ölümü kalımı, sevgilileri düşünenlerin o andaki hislerini ortaya sermek mümkün olaydı bir hisler mahşeri meydana gelebilirdi.

Nihayet vakit geldi. Resmî kumandalar yerine subayların, kumandanların her birinin yaşına ve âdetine göre «haydi evlâtlar, haydi arkadaşlar vakit tamam, harekete başlıyoruz. Taarruzumuz kutlu olsun, Allah yardımcımız olarak muvaffak olacağız...» gibi hitaplarıyla erat yaylanarak yerlerinden sıçradılar, ileri sürülmüş keşif kollarının emniyet perdesi gerisinde yer yer açılmış, yayılmış takımlar ve bölükler kendilerine verilen bölgelerde ilerlemeye başladılar. ”.⁹ diye anlatmaktadır.

IV. İngiliz Tugayında Geçen Parola Olayı (Yzb. Necdet Şerman'ın anılarından.)

DUR! KİMDİR O !

Conan'dan 25 Ocak 1951'de meşhur Kum-yongjong-ni taarruzumuzdan önce, bizim 1 nci Tabur İngiliz Tugayı emrine verilmiş ve 5-6 gün İngilizlerle beraber görev yapmıştık.

Sağımızda solumuzda İngilizler olduğu için, İngilizce parola ve işaretlerin erler tarafından iyice öğrenilmesine fazla önem veriyorduk.

Bir akşam yeni gelen listeyi tetkik ederken, benim hizmet eri Ömer içeri girdi. Yanımda Üsteğmen Kadir Hanağasıoğlu da vardı. Ömer'e :

Bana bak Çaynes Ömer (Ömer Kunuri'de Çinlilerin arasında altı saat kaldığı ve bütün zorlukları yenerek kurtulduğu için kendisine böyle bir isim takılmıştı) İngilizce parolayı biliyor musun dedim.

⁹ Tahsin Yazıcı , a.g.e., s.258-259.

Ömer :

— Biliyorum Komutanım, "Centil-Woman" (Nazik bayan)

dedi.

Üsteğmen :

— Aferim Ömer, manasını da biliyor musun bunun?

Ömer ciddi ciddi,

— Bilmez olur muyum Üsteğmenim. "Dur! Kimdir o!" demektir dedi¹⁰.

V. Alay Komutanı Albay Celal Dora 24 Ocak 1951 Günü Şöyle Anlatmaktadır

Türk tugayı keşfi taarruzî vazifesi alıyor.

“ Emrinde bulunduğumuz 25. tümen 24 Ocak 1951 günü ihtiyattaki mevkinden hareketle birinci kolordunun Şonan şehri kuzeyindeki savunma mevzilerinde bulunan 29. İngiliz tugayı ve 3. Amerikan tümeni birliklerinin ileri sürmüş oldukları kuvvetli keşif kolları himayesinde motorlu olarak yaklaşma yürüyüşü ile savunma hattını geçerek Türk tugayı sağda Osonni şehrinin doğusunda, 35. Amerikan

¹⁰ Kore’de Türk Askeri ,Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Yayınları,Ankara,1989,s.68-69.

alayı solda Osonni şehrinin batısında ve 27. Amerikan alayı sol kanat gerisinde Songjonni bölgesinde taarruz için hazırlık mevzisine girecek ve 24. Amerikan alayı da ihtiyatta tutulacaktı. 25. tümenden 79 ve 89. tank taburlarından birisi hafif diğeri orta olmak üzere iki tank bölüğü Türk tugayı emrine verilerek takviye edilecekti.

Hazırlanan bu plân ve verilen emre göre 24 Ocak günü tümenden yapılan vasıta yardımının geç kalması yüzünden alay ancak saat 14'te ordugâhından harekete geçebilmiş ve savunma hattını geçerken 5 günden beri 29. İngiliz tugayı emrine verilerek Taylant taburunu değiştiren ve savunma göreviyle vazifelendirilmiş olan birinci taburumuzu da emrine alarak saat 24 'te emredilen hazırlık mevzisi gerisine gelinmişti.

Sabahleyin yapılacak taarruz için hazırlık mevzisi gerisinde alacağımız hazırlık vaziyeti hakkında Songjonni civarında geceleyin generalle birlikte haritayı mütalâa ederken bize isabet eden arazi kısmı; sağda düşmanın işgali altında bulunduğu tahmin edilen ve Kumyongjong-ni denilen bir şehir ve onun solunda 156 rakımlı tepe ve batıya doğru uzanan 10 kilometre genişlikte bir arazi manzumesi idi. Kumyongjong-ni ile 156 rakımlı tepe arasında kuzeyden güneye doğru uzanan, sağ ve soldaki araziye hâkim yalçın kayalıklı sırtlar bu iki taarruz bölgesini birbirinden ayırmakta olduğu görülüyordu.

Kışın hükmünü bütün şiddetiyle devam ettirdiği bu günlerde yerde don halinde 30 santim kar vardı. Bu günlerde yurttan aldığımız mektuplarda ve radyolarda dinlediğimiz meteroloji haberlerinde aynı arz dairesi üzerinde bulunulduğu halde bu sene Türkiye’de kışın gayet mutedil geçmesine rağmen Kore’de bütün şiddetiyle hükmünü icra ediyordu. Muharebe durumu icabı bir çatı altına sığınmak fırsatı bulunamadığından bütün kışı açıkta ve çok müşkülâtla geçiriyorduk.

24/25 Ocak 1951 gecesini işte bu ağır şartlar altında sabaha kadar çok şiddetli soğuk ve buz tabakaları üzerinde ve gündüzden görmek fırsatını bulamadığımız meçhul bir arazide taburlar kendilerine gösterdiğim hazırlık mevzilerini işgale çalışıyorlardı. II. tabur hedefi

Kumyongjong-ni şehri olmak üzere sağda ve III. tabur da solunda olmak üzere alaya tahsis edilen 10 kilometre genişliğindeki bu hazırlık mevzisinden 25 Ocak günü saat 6'da taarruza başlayacaktı.

Tugay muharebe idare yeri sağdaki ikinci tabur bölgesinin gerisinde ve ikinci tabura yakın olması dolayısıyla bu taburun sevk ve idaresini Tugay kumandanı üzerine almış ve I. taburun birinci bölüğü tugay karargâhında ihtiyat olarak bırakıldıktan sonra I. Tb. geri kalan aksamıyla ve havan bölüğü ile birlikte alay ihtiyatı olarak III. Tb. un gerisinde alay muharebe idare yerine yakın bulundurmuştum.

Emrimize verilen iki tank bölüğünden hafif tank bölüğü. II. tabur emrine bırakılmış ve orta tank bölüğü de alay muharebe idare yerinde Oson-ni bölgesine celp edilmişti. II. taburun sağında bir Güney Kore taburu açık olan sağ kanadı koruma göreviyle kanadın gerisinde bulunuyordu.

24/25 Ocak gecesi saat ikide solumuzda 35. Amerikan alayı muharebe idare yerine ve bize komşu olarak muharebeye girecek olan mezkûr alayın birinci tabur karargâhına giderek bu kumandanlarla bizzat temas edilmiş ve yarın yapılacak harekât için karşılıklı anlaşma sağlanmıştı. Bu saate kadar ne komşularımız bölgelerinde ve ne de alay cephesinde düşmanla temasa gelinememişti.

TAARRUZ BAŞLANGIÇ SAATİ

25 Ocak günü saat altıda bütün cephede ileri sürülen keşif kolları himayesinde kuzeye doğru ileri harekete başlanılmış ve taburlar açılmış bir halde kendilerine gösterilen hedefe doğru bölgeden bölgeye

ilerlemek suretiyle ileri hareket mukavemete uğramadan devam etmişti.

Alayın bütün subay, astsubay ve erleri Kunuri'de şehit düşen ve yaralanan arkadaşlarının intikamını almak azim ve imanıyla gözlerini kan bürümüş bir halde bütün dikkatleriyle ilerlemeye devam ediyorlardı. Takım, bölük, tabur kumandanları kendi erlerinin safları arasında ve onlara örnek ve önderlik yapacak tarzda ilerliyorlardı. Bu arkadaşlarıma yetişebilmek için ben de yeni açtığım gözetleme yerinde yarım saat bile kalmak fırsatını bulamadan ileride ikinci bir gözetleme yerine karargâhımla birlikte âdeta koşarak tepeden tepeye ilerliyordum.

Alay karargâhının muhabere takım kumandanı üsteğmen Ahmet Göçmez ve kendisi gibi fedakâr ve feragatkâr olarak yetiştirdiği takım erlerinin ve astsubaylarının büyük gayretleriyle ve taburların muhabere subaylarıyla çok sıkı bir işbirliği yaparak bu harekât esnasında sırtlarında taşıdıkları ağır kablo bobinlerini sermekte gösterdikleri maharetle tugayla bir an dahi irtibatsız kalınmamış, taburlar ve bağlı birliklerle telli ve telsiz konuşmalarımız kesintiye uğratılmamıştı.

Yeni açılan gözetleme yerinde muhabere şebekesi faaliyete getirilirken mütakip ve muhtemel gözetleme yerine hatlar çekilmekte ve oraya gidildiği zaman hemen her yerle konuşabilmek imkânını sağlamakta idiler. Muhaberesiz muharebe olamayacağına göre Kore muharebeleri boyunca her yerde muvaffakiyetle muhabereyi te'min eden kıymetli muhabereci subay astsubay ve erlerimizi her zaman

taktirle anar ve muvaffakiyetimizin yarı yarıya ortağı olduklarını söylerim.” Diye anlatıyordu.¹¹

Turan ERGÜNGÖR
(KORE GAZİSİ)
E. P. Alb.
D. 1330 - Ö. Mart 1987

VI. 9 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör 23-24 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

23 OCAK 1951

23 Ocak 1951 akşamı. Bölük kumandanları - sonra şehit olan tabur kumandanımızın karargâhına çağrılıyoruz. Kumandan, ufacık ve basık tavanlı bir Kore odasında emir veriyor: Türk Tugayı yarın bir taarruz keşfi yapmak üzere kuzeye hareket edecek. Bu taarruz keşfi cephenin diğer bütün kesimlerinde de aynı zamanda başlayacak. Maksat düşmanla temas temin ederek sarih bilgiler edinmek. Ertesi günkü hareketin istikameti, bölüklerin sırası gibi bilgiler de veriliyor...

¹¹ Dora , a.g.e.,s.191-193.

Taarruz kelimesiyle beraber bir anda günlerden beri bir kâbus gibi içimize çöken vehmin ağırlığından kurtulduğumuzu hissediyoruz ve yine günlerden beri bir taarruzun imkânsızlığına müteveccih muhakeme silsileleri, şimdi de bunun pekâlâ mümkün olabileceğine bizi inandırıyor. Bu psikolojik hal (iş başa düştü, başa gelen çekilir) gibi Türk atasözleriyle pek güzel ifade edile gelmiştir. Muhakeme çok zaman hissin tesiri altında kalır. İcap ettiği gibi değil, istendiği gibi düşünülür. Mükemmel bir kumandan icabına göre düşünen ve muhakeme edendir. General Ridgway 24 Ocakta başlayan taarruz kararıyla bunun güzel bir numunesini verdi.

24 OCAK 1950

24 Ocak 1951. Henüz otolara yüklenmeyen seyyar mutfaklarımızda birer kuzu büyüklüğündeki hindiler pişmekte...

Bir tesadüf mü, yoksa bir tetip mi anlayamadık, fakat Korede taarruza takaddüm eden günlerde hindi verilmesi bir kaide gibi idi. Bu kaide de ben Koreden ayrılıncaya kadar aksamadan devam etti. Mutfağa hindi geldiği gün, sanki taarruz emrini almış gibi hazırlığa başlar ve hazırlıklı bulunmamızın da faydalarını görürdük. Hindi yemeği arkadaşlar ve askerlerimiz arasında nükte, karikatür ve gülme mevzuu olmuştu.

Öğleden sonra büyük G.M.S. kamyonları ile hareket ettik. Fakat evvelki tahminler ve iki aydan beri devam eden uğursuz bir mecburiyet hilâfına düşmana sırtımızı çevirerek gerilere değil, göğsümüzü gere gere düşmana doğru gidiyorduk. Saatlerce süren bir otomobil

yolculuğundan sonra birleşmiş milletler kıtaları içinden geçmeye başladık. Bunlar, ileri mevzilere memur kuvvetlerdi. Sırtlar gerisinde mevzilenerek bir trampet ahengiyle kulakları sağırlaştıran bir şiddetle devamlı ateş eden toplardan, düşmana pek uzak olmadığımızı anladık.

Bir köy civarına geldiğimiz vakit konvoyumuz arasına karışan diğer bir birliğin topçu vasıtaları yüzünden biraz beklemeye mecbur olduk. Bu esnada sonradan topçu kumandanı olduğunu anladığımız yaşlıca bir amerikan generali yanımıza gelerek, kim olduğumuzu öğrendikten sonra, pek muhabbetkar ve pek mütebessim bir tavırla konuşmaya başladı.

Aramızda az çok lisan bilen bir iki arkadaşın tercümanlığı ile anlaşabiliyorduk. Sevimli ihtiyar, yaşından beklenmeyen bir canlılıkla haritasını açarak bizlere umumi vaziyet, birleşmiş milletler ordusunun maksadını, düşman hakkındaki bilgileri etraflıca anlattıktan sonra gülerek

Toplarımla Türkleri desteklemek vazifesi alırsam askerlik hayatımın en büyük zevkini ve şerefini duyacağım, iyi şanslar dilerim, dedi ve hepimizin ayrı, ayrı ellerimizi sıkarak tam bir asker selâmı ile yanımızdan ayrıldı. Nezaket ve terbiye muharabe sahasında bile ne kadar güzeldi.

Akşama doğru hazırlık mevziinde vasıtalarından inerek gündüz gözü ile yarınki hareket mıntıkamızı tespit ve bölüklere bölgeler taksim edildi.”¹² Diye anlatmaktadır.

¹² Ergüngör, a.g.e., s.111.

VII. Taarruz Bölgesi ve Planının Genel Değerlendirilmesi

Bu vazife için tugay komutanı, 24 Ocak 1951 saat 10.45'te, birlik komutanlarını toplayarak, alınan muharebe emrine göre birliklere yürüyüş emrini verdi. Türk Tugayı önce Ansong kasabasında toplanacaktı. Bu kasabaya kadar yürüyüş kolu Chonan'dan Songwon-ni'ye kadar geniş ikmal yolunu izleyecek ve buradan Ansong yoluna sapacaktı.¹³

Asıl yapılacak görev, 1 nci Kolordu cephesinde, 25 nci Tümen'in 35 nci Alayı ile Osan'dan Suwon istikametine ve Türk Tugayı ile de Songjon-ni-Osan-ni hattında kuzeye yıpratıcı taarruz yapılması idi.

Bu hareketin yanları batıda 25 nci Tümen'in keşif birlikleri ile ve doğuda 1 nci Süvari Tümeni'nin bir taburunun Kumyangjang-ni kasabasını zapt etmesi sureti ile korunacaktı. Bu hareket büyük hava

¹³ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 197.

kuvvetleri ile desteklenecek ve Amerikan topçusu batı kanatta Türk Tugayı'na yardım edecekti.

Taarruz harekâtı için, başlangıçta, toplanma bölgesi işgal edilecek ve 25 Ocak saat 07.30'dan itibaren bütün tugayca Kumyangjang-ni kasabasının güney ve güneybatısındaki sırtlara ve tepelere karşı taarruzî bir keşif yapılacaktır.

Bu bölgede stratejik ehemmiyeti haiz noktalar; 185 ve 156 rakımlı tepelerle sağdaki Kumyangjang-ni kasabası idi.

Bize isabet eden arazi kısmı; sağda duşman işgali altında bulunduğu tahmin edilen ve Kumyangjang-ni denilen bir kasaba ve onun solunda 156 rakımlı tepe ve batıya doğru uzanan 10 km genişlikte bir arazi manzumesi idi. Kumyangjang-ni ile 156 rakımlı tepe arasında kuzeyden güneye doğru uzanan sağ ve soldaki araziye hakim yalçın kayalıklı sırtlar bu iki arazideki taarruz bölgesini birbirinden ayırmakta olduğu görölüyordu. Ancak böyle bir araziye sevk edilecek Türk birliğini ordu komutanı işaretlemişti.¹⁴

Tugaya verilen taarruz cephesi, 15 kilometreyi aşkındı. Hazırlanmış mevzilere karşı o cephe normal olarak iki tümenlik bir cephe idi. Bizim taarruzumuzun ilk adı, taarruzî keşif olduğuna göre cephe genişliği ile birlikte kuvvet ve vazife bir dereceye kadar bağdaşmış sayılabilirdi.

Arazi umumiyet itibarıyla ormanlık, kısmen çıplak, arızaları oldukça mutedildi. Taarruz bölgesinin orta kısmı arızalı, harekete müsaadesi azdı. Toprak donmuş, buzlanmıştı. Ancak düşman, 20

¹⁴ Yazıcı, a.g.e.,s. 259.

günden beri bütün imkânıyla savunma mevziîni tahkim etmişti. Bütün cephede kat kat siperler kazmış, mevzileri üstün sayıda kuvvetlerle işgal etmişti. Hâkim tepeleri üstü kapalı silâh mevzileriyle direnek (her tarafı müdafalı ve kendi başına muharebe edebilen kilit mevzileri) halinde tahkim etmişti. Düşman savunma mevziînin derinliği de çoktu. Daha kuzeyde başka mevzilerin de hazırlandığı görülüyordu.

Türk Tugayı 15 km.lik tahkim edilmiş düşman mevziînin hepsine birden taarruz edemezdi; buna kuvveti kâfi değildi.

Tugay komutanı kuvvetinin üçte biri ile düşman cephesinin doğu kısmında (2 nci Tabur ile) kuvvetinin üçte ikisi ile de bu cephenin batı kısmına taarruz etmeye karar verdi. Alayın kalan kısmı ortada kalan düşman cephesinin dağlık kısmına taarruz etmeye ve buradaki düşmanı, kuvvetli keşif kollarıyla oyalayacaktı. Tertibat ne olursa olsun, yapılacak muharebenin mahiyeti, müstahkem düşman mevziîne cepheden taarruz etmektir ve netice süngü ile alınacaktı. Askerin neşesi yerinde, morali yüksek derecede idi.¹⁵

Bunun üzerine 24 OCAK' ta TÜRK tugayı 12 km genişliğinde bir şerit içinde ilerlemek ve rastladığı yerde düşmana taarruz etmek görevi verildi. Bu bir nevi cebri keşif göreviydi. Tugayın sağından 1 nci süvari tümeninin 8 nci alayı solunda 25 nci tümenin 35 nci alayı ilerleyecekti. Tugaya motorlu intikal için motorlu araçlar sağlamış iki tank bölüğü, bir uçaksavar takımıyla da tugay takviye edilmişti.

¹⁵ History of The United Nations Forces in The Korean War, Cilt IV., Korea 1975,s. 643.

Tugay bünyesinden bir keşif kıtası ifraz ederek, onun örtüsü altında, CHONAN'dan ANSONG'a kadar bir kolla, sonra iki kola ayrılarak sağ kol bir tank bölüğü, bir topçu bataryası, bir uçaksavar takımı emrinde 2 nci tabur; sol kol diğer tank bölüğü emrinde olduğu halde alayın geri kalan kısmı olmak üzere, iki kolla motorlu olarak ilerlendi.¹⁶

¹⁶ Türein , a.g.e.,s.12.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KUMJANGJANGNI TAARRUZUNUN İCRASI

I. Türk Tugayının Taarruz Düzeni ve Emri

Türk Tugayının, taarruz edeceği cephe çok geniş olduğundan (12 kilometre)

2 nci Taburun bir Amerikan tank bölüğü ve bir Türk bataryası ile pekiştirilerek, sağ kanattan ilerlemesine ,

Türk Tugayının diğer üçte ikisinin de Alay Komutanının emrinde batı kanattan ilerletilmesine ,

İki grup arasında kalan dağlık arazinin de keşif kollarıyla gözetlenmesine, karar verildi.

Bu tertibe göre iki grup arasında muharebe işbirliği yapılamayacağından, Türk Tugayı komuta yeri bu iki grubun ortası gerisinde Song-dong dolayında kalacak, 1 nci Bölük ve Türk Tugayına bağlı birlikler, bu komuta yeri civarında bulunacak ve ihtiyat olacaktı.

2 nci Tabur taarruz grubu, Songjon-ni bölgesinden yaya olarak Ch'on-ni hizasına kadar ilerleyecek ve bundan sonra açılmış olarak ilerlemesine devam edecek ve gerekirse sağındaki 8 nci Amerikan

Alayına mensup taburun Kumyangjang-ni kasabasını işgal etmesine yardım edecek ve bundan sonra bu kasabadan batıdan kuzeye giden yol eksenini olmak üzere açılmış olarak ilerleyecekti. İlk günlük hedef bu kasabanın kuzeybatısıdır.

Alay taarruz grubu; Changji-ri ve batısı bölgesinden ilerlemeye başlayacak ve akşama kadar 185 rakımlı tepeli ve bu tepeden batıdaki vadi yoluna kadar alçalarak uzanan sırtları zapt ve işgal edecekti. Alay taarruz grubunun ikinci günlük hedefi 156 rakımlı tepe ve bu tepeden batıya uzanan sırtlardı.

II. Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Taarruzun Birinci Gününü Şöyle Anlatmaktadır

25 OCAK 1951

“ Sağ grup iki bölüğü ile birinci hatta bir bölüğü ihtiyatta, sol grup III üncü taburu ile birinci hatta, I inci taburu (Bir bölük eksik) ile ihtiyatta, alay keşif takımı ile bir tank bölüğü sol grubun sol yanında düşman hattına doğru ilerliyorlardı.

Önde aşılacak çıplak vadiler, tırmanılacak yamaçlar vardı. Sırtların çıplak yerlerinde grup grup kazılmış bir çok siperler, araziler görünüyordu. Düşman iyi gizlenmiş, ilkin bir hareket göstermiyordu.

Düşman olduğu tahmin edilen yerler topçu ve tank toplarıyla hayli ezildikten sonra tekrar başlayan ilerlemeye devam edilirken mukavemetler sertleşti. İlk mukavemetler kolaylıkla kırıldı ise de düşman mevzilerine yaklaşıldıkça daha sertleşti. Akşama doğru asıl mevzinin ciddî bir direnmesi hâlini aldı.

Düşmanın beliren direnme yerleri topçuların, havancıların sıklaştıran isabetli ateş gruplarıyla baskılanırken ağır silâhlarımızın ateşlerinin isabetlerini yakından gözleriyle gören piyadelerimizin şevkle ileri atılmaları karşısında esasen bir ileri karakol mevzisini işgal etmekte olduğu tahmin edilen düşmanın vazifesini yapmış olarak çekilmeye çoktan karar verdiği bâzı alâmetlerle hissediliyorsa da günün aydınlığında, siperlerden çıktıktan sonra, tepesinde toplanacak, türlü imhakâr silâhların ateşleri altında çekilmenin, başına getireceği felâketi düşünerek karanlık basıncaya kadar direnmeyi tercih ediyordu.

Taarruzda bir zaaf görürse belki gece dahi mevzilerini muhafazada ısrar edecekti. O gün o kadar yorgunluktan sonra o mevzinin zaptı bizim için manevî duygular bakımından faydalı olacaktı. O sebeple ağır silâhlarımızın desteği ile taarruza devam edildi.

Akşam olurken sağ grupta 5 inci bölüğün kasabaya, sol grupta 10 uncu bölüğün 185 rakımlı tepenin batısına yaptıkları birer süngü hücumu ile ve 11 inci bölüğün sözü geçen tepeyi doğudan kuşatmasıyla o yerler zaptedilirken düşman kademe kademe çözülmeye koyuldu . Alaca karanlıkta boşalan mevzilere giren bölüklerimiz yerleşirken sol grupta en sağda bulunan 11 nci bölüğün açık yanına bir düşman bölüğünün taarruzu üzerine grup kumandanlığının emriyle III üncü tabur bir kaç yüz metre geri alınmış

ise de düşman taarruzu devam etmemiş, tabur zaptedilen mevziye tekrar sürülmüş, düşmanın çekilmesini kolaylaştırmak için bir gösteriş taarruzu yaptığına hükmedilmişti.

O gün düşmanın muharebe meydanında bıraktığı ölülerinin üzerinde yapılan aramada, birinden çıkan bir not defterinin Kunuri muharebelerinde şehit düşen bir çavuşumuza ait olduğu, bu suretle karşımızdaki düşmanın Kunuri'de Türk'ün imanlı cephesini sökmek için binlerce zayıat veren fakat o muharebelerin başarısını bize sekiz yüz küsur şehit, yaralı ve kayba mâl ederek yüreklerimizi yakmış olan birlikleri, bulunduğu öğrenilmişti. O tesadüfü yaratmak Allah'ın bize bir lûtfu mahsusu idi. O şehit defteri ertesi günü taarruz için birliklerimizde iman ve intikam duygularının şahlanmasının âdeta bir bayraktarı olmuştu.

O günün akşamı alınan bir emirle ertesi gün taarruza devam edileceği, harekete yine saat 07.30 da başlanacağı bildirildi.

Her iki grup geceyi sükûnetle geçirdi¹⁷. diye anlatmaktadır.

III. Tugay Harekat Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik Türün Taarruzun Birinci Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“25 OCAK 1951 günü Tugay düşmanla karşılaştı. Genellikle yaklaşma tertibi ile taarruza başlandı. Topçu taburu sol grubun desteğine verildi. Sağ ve solumuzdaki alaylar çok gerilerde kalmışlardı.

¹⁷ Yazıcı, s.261-262.

O gün (25 OCAK 1951) ikindi vakti ordu komutanı General RIDGWAY de tugay komuta yerine gelerek izahat aldı. Çokça esir almamız tavsiyesinde bulundu.”¹⁸Diye anlatmaktadır.

¹⁸ Trn , s.12.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KUMJANGJANGNI KASABASININ ELE GEÇİRİLMESİ

SAG TAARRUZ GRUBU , 2 NCİ PİYADE TABURUNUN MUHAREBELERİ (24-27 OCAK 1951)

I. 2 nci Piyade Taburunun Taarruz Düzeni

Türk Tugayının, taarruz edeceği cephe çok geniş olduğundan (12 kilometre)

2 nci Taburun bir Amerikan tank bölüğü ve bir Türk bataryası ile pekiştirilerek, sağ kanattan ilerlemesine ,

2 nci Tabur taarruz grubu, Songjon-ni bölgesinden yaya olarak Ch'on-ni hizasına kadar ilerleyecek ve bundan sonra açılmış olarak ilerlemesine devam edecek ve gerekirse sağındaki 8 nci Amerikan Alayına mensup taburun **Kumyangjang-ni kasabasını** işgal etmesine yardım edecek ve bundan sonra bu kasabadan batıdan kuzeye giden yol ekseni olmak üzere açılmış olarak ilerleyecekti. İlk günlük hedef bu kasabanın kuzeybatısıdır.

II. 2 nci Piyade Taburu –Hedefi ; Kumjangjangni Kasabasının Ele Geçirilmesi

1 NCI GÜN

24 OCAK 1951

Tabur komutanı, gözetleme ve keşifler sonucunda düşmanın asıl muharebe hattının Kumyangjang-ni kasabasından batıya doğru giden demir yolunun kuzeyindeki hâkim tepelerden geçtiğini ve bu tepelerin direnek noktası halinde tahkim edilmiş ve yollarının engellerle kapatılmış olduğunu tespit etti.

Binbaşı Ziya Aydemir kumandasında bulunan ikinci tabur kendi cephelerindeki Kumyongjong-ni şehrinde şiddetli mukavemete maruz kalmış, bu şehrin hemen her evi düşman tarafından tahkim edilmiş, yollar barikatlanmıştı.

2 nci Tabur kamyonlarla yürüyüşüne devam ederek 24 ocak 1951 saat 23 00'te Songjon-ni'ye vardı. Ve tepelerde çevre halinde emniyet tedbirleri alarak istirahat geçti. Üç saat sonra yaya olarak kuzeye hareket etti ve saat 07 30'da taarruz mevziindeki yerine geldi. Tabur, 5 nci Bölük sağda, 6 nci Bölük solda, 7 nci Bölük de sol geride kademeli ve Ağır Bölüğün takımları piyade bölüklerine dağıtılmış durumda, şosenin batısındaki yüksek tepeler üzerinden ilerlemeye başladı.

25 OCAK 1951

2 nci Tabur 8 kilometre ilerleyebilmişti. Ağırlıklar ve taşıma araçları Tabur Karargâh Bölüğünden erler koruyuculuğunda Songjon-ni'de bırakıldı. Hareket esnasında vadideki köylerde gerillacı arandığından ve arazi de çok engebeli olduğundan ilerleme ağır oldu. Öğleden sonra sol taraftaki 6 nci Bölük ile bağlantı kesildi ve telsizle de bağlantı kurulamadı. Bu sırada taburun üstünde uçmakta olan Amerikan uçaklarından bölüğün yeri soruldu. Uçaklar bölüğün üzerinde dolaşarak yerini gösterdikleri halde yine bağlantı kurulamadı. Tabur karargâhından iki er ile bir astsubay irtibat için gönderildi ise de bunlara da düşman zannı ile ateş edildi. Bir yüzbaşı bu istikamete gitti ise de sesini işittiremedi.

Bu bölgede çok miktarda gerillacı mevcut olduğu haber verilmiş olduğundan 6 nci Bölüğün bir felâkete uğramış olmasından korkulmuş idi. Uçaklar bölüğün varlığını haber verdikten sonra ileri harekâta

devam edebilmek için sol gerideki 7 nci Bölük 1 nci hatta alındı ve saat 15 00'te Kumyangjang-ni kasabasının 500 metre güneyindeki tepeler hattı işgal edildi. Bir saat sonra 6 nci Bölük de bu bölgeye geldi. Bugün zayıf düşman keşif kolları ile temas edilmişti.¹⁹

Bugün, doğudaki Amerikan taburu bu kasabayı işgal edecek ve 2 nci Tabur taarruz grubu da kasabayı geçecek idi. Fakat, Amerikan taburu ilerlerken düşman direnmelerine rastlamış ve kasabaya yaklaşılamamıştı.

Bu gün düşmanın muharebe meydanında bıraktığı ölülerin üzerinde yapılan aramada, birinden çıkan bir not defterinin Kunuri muharebelerinde şehit düşen bir çavuşumuza ait olduğu, bu suretle karşımızdaki düşmanın Kunuri'de Türk'ün imanlı cephesini sökmek için binlerce zayıat veren fakat o muharebelerin yüreklerimizi yakmış olan birliklerin bulunduğu öğrenilmişti.

O tesadüfö yaratmak Allah'ın bize bir lütfü idi. Aynı zamanda düşmandan alınan esirlerin soruşturmasında da karşımızdaki düşmanın bizi Kunuri'de kuşatan 38 nci Çin Ordusu'na mensup 150 nci Tümen 2 nci Alayı'na mensup olduğu anlaşılmış ve bu durum bütün tugay birliklerine bildirilerek intikam almak zamanının geldiği hatırlatılmıştı.²⁰

¹⁹ Kore Harbinde Türk Silâhlı..., s.200.

²⁰ ATAŞE Arşivi, D.134, G.1. K.71, D.1., Dora, s. 198.

III. Koreli Tercüman Paik Sang-Ki'nin 2 nci Piyade Taburu ile Anıları

TANK DESTEĞİNDEN ÖNCE EKMEK İSTİYORUZ [*]

“ Kunuri muharebelerinden sonra Çin orduları, saldırılarını bütün cephede sürdürmüş, başkent Seul'u işgal ederek, güneye doğru hızla ilerlemeye başlamıştı. Birleşmiş Milletler kuvvetleri Kore'yi terk etme hazırlıklarına geçmiş gemiler yüklenmeye başlamıştı.

İşte, savaşın böyle bir ölüm kalım anında Türk kuvvetlerine keşif taarruzu görevi verildi 25 Ocak 1951 sabahı, tekrar kuzeye düşmana doğru ilerlemeye başladık.

Solumuzdaki 3 ncü Tabur 156 rakımlı tepeye taarruz edecekti. Gerisinde 1 nci Tabur vardı. Bizim 2 nci Tabur'un hedefi, tahkim edilen Kumyongjong-ni Kasabası'ydı. Taburumuzun taarruzunu bir hafif Amerikan tank bölüğü destekleyecekti.

2 nci Tabur tercümanı olarak ben, tank bölük komutanının yanında bulunacak ve irtibatı sağlayacaktım. Tank bölük komutanı Yüzbaşı Reksby ile tank içinde tanıştığımız zaman, "Keşif taarruzu mu yapacağız, yoksa, Kore'den kaçanları mı koruyacağız? Her ne hal ise, görev değil, ölümümüz istenmektedir" diye söylenip duruyordu.

**TGM
RIDVAN TERZI**

**UTGMHASAN
BASRI GUNALP**

**UTGM
SAMI DURAK**

Tam karşımda 5 nci Bölük vardı. 5 nci Bölük, bir gün evvel bir kısmını işgal ettiği Kumyongjong-ni Kasabası'ndaki tahkimli düşman mevzilerine tekrar taarruza geçmişti. Özellikle, Üsteğmen Hasan Basri Günalp ve Üsteğmen Sami Durak'ın komutasında bulunan takımlar en ön safta engelleri, barikatları yok ederek hücumlarını inanılmayacak bir

hızla ve başarıyla sürdürüyorlardı. Biraz ilerimde ve tam önümde yapılan kanlı süngü hücumlarını heyecanlı bir film izler gibi tankın ince mazgalından görebiliyordum.

5 nci Bölük, kasabanın kuzey kanadına vardığı zaman, hemen yükselen sırtlardan düşmanın açtığı baskın tarzındaki makineli tüfek ve hava ateşleri etkili olmaya başlamıştı. Endişelenmiştik. Plan gereğince tank bölüğü, şu anda 5 nci Bölüğün yanında olması gerekiyordu. Fakat, nedense bölük komutanı, tankları kule mevziine geçirerek yalnız ateş desteğinde kalmasını uygun bulmuştu.

Yanımda olan tank bölük komutanı, 5 nci Bölük Komutanı Yüzbaşı Cevat Olhon'u telsizle bularak bu büyük başarısından dolayı kutluyordu. Aralarında şöyle bir konuşma geçti :

— Kumyongjong-ni'de tahkimli düşmana yaptığınız hücumları hayranlıkla izliyorum. Başarınızı kutlarım. Yalnız kuzey sırtlardan düşmanın şimdi başlayan makineli tüfek ve havan ateşlerini susturmak ve hücumlarınızı devam ettirmek için bütün tanklarımla ateşe geçmek istiyorum. Bu nedenle, bölüğünüz daha fazla ilerlemesin. Anlaşıldı mı?

Hemen şu cevap alınmıştı :

— Anlaşıldı. İlginize teşekkür ederim. Bize öncelik ekmek gerekli.

İngilizce yapılan bu konuşmayı çok net ve açık olarak duyabiliyordum. Herhalde bir yanlışlık olmalıydı. Tank Bölük Komutanı Yüzbaşı Reksby'nin hayretten bir karış ağzı açılmış bir bana, bir de elindeki SCR telsizine bakıyordu. Biraz sonra şaşkınlığı geçince, telsizi tekrar ağzına, yaklaştırdı.

— Anlaşılmadı. Ateş desteği değil de ekmek istiyorsunuz, öyle mi?

Cevap çok açıktı.

— Evet, ekmek istiyoruz. Yolun başındaki ilk ev yaralı sargı yeridir. Oraya bir jiple ekmek gönderirseniz memnun oluruz. Şimdiden teşekkürler. Tamam.

Bu konuşmadan sonra Yüzbaşı Reksby'nin yüzünün aldığı şekli hatırladıkça tekrar tekrar gülüyordum. İstek inanılacak gibi değildi.

Tank Bölük Komutanı :

— Şu Türkler anlaşılır insanlar değil. Siz de duydunuz. Tank birliğinden destek değil de ekmek istiyorlar. Bu isteği bir başkasına anlatsam, benim akli dengemin haklı olarak sağlamlığından şüphe eder dedi.

Bu konuşmadan sonra ateş etmeyen tankların topları suskunluklarını sürdürüyorlardı. Yüzbaşı Reksby canı sıkkın ve isteksiz olarak emrini vermiş, geride bulunan ekmeklerin bir kısmını jiple ileriye göndermişti. Hâlâ söyleniyordu :

— Fırıncı başıya teşekkürler...

Sonradan mesele anlaşılmıştı : Ekmek kamyonu cepheye gelirken havan ateşiyle isabet alıp devrilmişti.

Türklerin ekmeğe ve suya olan düşkünlüklerini kendilerini tanımaya başladığım ilk günlerde anlamıştım. Ekmek, Türkler için bir nimetti. Sofralarının baş köşesinde ekmek bulunurdu. Bolca yenir, ekmek olmadığı zaman doyulmuş sayılmazdı. "Ekmek parası için çalışılır" deyimini yaygın olarak kullanılırdı. Sonradan öğrendiğime göre, ekmeğin Türk zaferlerinde bile yeri vardı. O sabah 5 nci Bölük erleri aç olarak hücumla kalkmıştı : Bütün sorun bu kadar basitti.

Kumyongjong-ni zaferimizden sonra, Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin Kore'den gizlice ayrılması işi durdurulduğu gibi, savaş etkinliği, diğer bir deyimle inisiyatif Birleşmiş Milletler Ordusu'na geçmişti. Şöyle düşünüyordum :

— Tanrı Kunuri'de olduğu gibi, Kumyongjong-ni'de de vardı ve Türklerle beraberdi.²¹” Diye anlatmaktadır.

26 OCAK 1951

TAARRUZUN İKİNCİ GÜNÜ

IV. Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı 23 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“ Bir gün evvelki muharebenin yorgunluğuna, gecenin uykusuzluğuna ve dağ başlarının sert ayazına rağmen o gün Türk askerinin mertlik, şecaat, intikam günü diye birlikler harekete daha erkenden hazırlanmışlardı. Bir evvelki günün muharebesinin başarısıyla yükselen manevî duygular, muharebe arzu ve heyecanı, düşmanı vurup tepeleme hır-sı, subaylarımızın ve eratımızın yüzlerinde açık olarak okunuyordu. O duyguların gayreti ve fedakâr sahipleri yaylarında kurulmuş oklara benziyorlardı. Yaylarına biraz dokunulsa hemen fırlamaya hazır görünüyorlardı. Ama yine hareket vakti henüz gelmemişti.

²¹ Kore’de Türk Askeri , a.g.e, s.77-80. Bkz : Sayılan, Dünder (Em. Gazi Bnb.); Kore’de Türk Askeriyle Altı Yıl - Paik Sang-ki’nin Anıları (Anıların birinci bölümü Askeri Tarih Bülteni’nde yayımlanmıştır. Bu anı ise henüz yayımlanmamış olan bölümden alınmıştır).

Birinci ve ikinci günlerin taarruz saatini bekleme zamanları duygu bakımından farklı idi. Birinci gün ruhî haletlerde mutedil bir heyecan ile nisbî bir sükûn ve tevekkül havası eserken, ikinci gün kuvvetli bir heyecan ve hırsın, bir an önce ileri atılış irade ve azim şiddetinin fırtınası görülüyordu.

Hareket zamanını beklerken yan yana olan bir kaç Mehmet arasında şu konuşmalar geçmişti:

Hazırız, silâhımızla da yüreğimizle de hazırız, daha ne duruyoruz? Beş on dakika evvel bismillâh diyerek ileri atılsak ne olur sanki?

Herhalde bunun bir sebebi var ki bekliyoruz. Acele etme, acele işe şeytan karışır.

İyi ama, bu gün de saat, köydeki benim kağnı arabasından daha ağır yürüyor.

Yüreğini geniş tut, nasıl olsa yürüyeceğiz. Evelallah o Çin domuzlarının dersini vereceğiz. Benim adağım, sevgili şehit hemşehrîm Hasan onbaşının bir parmağı adına on imansız düşmanın canını cehenneme göndermektir. Allah bu adağımı yerine getirirse ondan sonra ben de şehit olsam gam yemem.

Allah büyüktür, Kunuri'deki düşmanı burada da karşımıza mahsus çıkardı ki öcümüzü alıp acımızı bastıralım...

Derken subayların, çavuşların harekete geçiren seslenmeleri duyuldu. Konuşanlar: «Yâ Allah! Sana sığındık, bizi utandırma» diyerek soğuktan buzlanmış silâhlarını birer sevgili gibi öperek mangalarıyla diğer mangalar gibi harekete geçtiler.

O gün dūřmanın asıl mevzilerine karşı bir taarruz yapılacaktır. Kuvvetli kesif kollarının daha dikkatli ve tedbirli hareket etmeleri icap ediyordu. Yerine göre, piyade, tank, topçu, hava kuvveti müşterek tesirleri sağlanarak ilerlenecekti.

Birinci güne göre arazi daha  etindi. Düşman tahkimatının daha kuvvetli olduğu fark ediliyordu. Fakat düşmanı mutlaka tepelemek azim ve imanı bizimkilerde kuvvetli idi.

İleri hareket, zamanında başladı. Henüz bir mukavemetle karşılaşmadan tankların bir sürü ihtiyata başvurarak ağır ağır hareketlerine hırslanan ve tankların önüne fırlayan piyadelerimiz bir o dev tanklara, bir içindekilere bakarak lisanı halleriyle: «Zırhını, koca topunu, tüfeğini üstünde toplamış bu kudretli vasıtanızdan utanın, nedir bu gelin alayı gidişi? Atılın bizim gibi y reklerinizle ileri! demek istediklerini bakışlarıyla ifade ederek hakikaten kaplanlar gibi ileri seğirtiyorlardı. Tanklar onları değil, onlar tankları hedefe götürüyorlardı.

Alay, tabur kumandanlarına varıncaya kadar Amerikan kumandanları muharebeyi kararg hlarındaki harek t çadırlarından idare ederler. Böyle olduğu h lde, Türk Tugayını çok seven 1 inci kolordu kumandanı General MELBURN o gün kararg hını bırakarak bizim muharebe sahasına gelmiş ve ileri hatlarımızın yakınlarına kadar sokulmuştu. Sigarasının dumanını savurarak mütebessim ve hayran bir bakış ve çehreyle piyadelerimizin ilerleyişini takip ediyordu. Piyademize takdirlerini ifade ederken tank ıların ağır hareketlerini o da beğenmiyordu.

Taarruz tertipleri bir evvelki günde olduğu gibi idi. Sol grupta I inci taburun 2 nci bölüğü, III üncü taburun direkt ihtiyatına verilmişti. 3 üncü ve ağır silâh bölüklerinden ibaret kalan grup ihtiyatı III üncü taburu sağ geriden takip edecekti.

İlerleme 25 Ocak günü olduğu gibi ilk saatlerde mukavemetsiz cereyan etti. Biraz sonra yer yer beliren mukavemetler harekât ilerledikçe şiddetleniyor, çeşitli düşman silâhlarının yerleri, mevziyi işgal daha iyi anlaşılıyor, bunlara piyade silâhlarımızın ateşlerine ilâveten her piyade bölüğü yanında bulunan topçu gözetleme subayları kendilerinin ve piyadelerinin tespit ettikleri mukavemet yer ve bölgelerini telsizleriyle topçu ateş idare merkezine bildirerek o yerlere kendi topçumuzla beraber bir kaç Amerikan topçu taburunun da ateşlerini topluyorlar, bu arada havada yakalanan bir avcı bombardıman koluna aynı hedefler verilerek tahrip ve yangın bombalarıyla hedefler dögölüyor, bütün havanlarımız düşmanın tepesine bir cehennem ateşi yağıdırıyor, makineli tüfeklerimiz temiz bir saat gayretiyle işliyordu.

Yakın gözetlemelerle tahrip edildiğı ve içindekilerin imha olunduğu zannedilen mukavemet yuvalarının biraz sonra bütün şiddetiyle mukavemete devam ettikleri hayretle görülüyordu. Böyle olduğu hâlde silâhların her taraftan yağırdığı ateşlerin düşman mevzilerine isabetli vuruş ve infilâkları taarruz şevk ve heyecanını coşturmuş, arada bâzı yerlerden atılan naralar, söylenilen teşvikkâr sözler, hatırlanan Kunuri şehitlerinin intikam hırsı hareket ve muharebeyi kızıştırmış, sert ve şiddetli saldırıyla hatlarımızı düşman hatlarına yaklaştırıyordu.

Türk'ün cengâverlik ruhu şahlanmış, kabarmış bir sel gibi bölükler arazide manevra ihtiyaçlarını destek ateşlerine uydurarak hasmın

bağrına gitmeye gayret ediyorlardı. O hareketler vakit vakit düşmanın şiddetli ateşleri ve kuvvetli mukavemetleriyle tıkanıyor ve setleniyordu. Bu set önünde evvelâ duralayıp yükselen, daha sonra şurada burada rastladığı çatlak ve yarıklardan sızarak, sızdıkça yarıkları genişleterek akmak isteyen coşkun bir su gibi takım ve bölüklerin elâstikî hareketi düşman mukavemetlerini kırıyor, yine ileri atılıyor, biraz sonra yine tıkanıyordu. O ateş ve hareket muharebesi bir azim ve irade maçı, son saatlerinde bütün hırsların toplandığı bir inat yarışı hâlini aldı.

Bizimkiler mevzilere girmek, düşmanı mevzisinde tepelemek, düşman bizimkilere o fırsat ve imkânı vermemek için bütün gayretlerini sarf ediyorlardı. Hatlar birbirlerine çok yanaşmışlardı. Akşam yaklaşıyordu. O günkü muharebenin mihrak noktasını 156 rakımlı tepe teşkil ediyordu.”²²Diye anlatmaktadır.

26 OCAK 1951

SAAT 0900

26 Ocak 1951 günü kasabaya ve kasabanın kuzeyinde ve batısındaki düşman mevziîlerine hücum ederek zapt etmek ve bundan sonra kuzeye ilerlemek gerekiyordu.

2 nci Tabur komutanı, kasabaya taarruz ederek zapt ettikten sonra kasabanın kuzeyindeki kuvvetle berkitilmiş tepeyi de ele geçirmeyi

²² Yazıcı, a.g.e.,s.264-265.

plânladı ve taarruza başladı. Bu sırada Amerikan jet uçakları da kasabayı bombaladı. Bu ağır ateşler, kasaba kenarında ve içindeki düşman ateş mevzilerinin hepsini tahrip edemedi.

2 nci Tabur Komutanı, 5 nci Bölük ile Amerikan tank bölüğüne kasabaya taarruz ederek zapt ettikten sonra kasabanın kuzeyindeki kuvvetli berkitilmiş (tahkim edilmiş) tepeyi de zapt etmek görevini, 7 nci Bölüğe de kasabanın batısındaki berkitilmiş düşman mevzilerine taarruz etmek emrini verdi. 6 ncı Bölük ise açık olan sol kanadı koruyacak ve bu bölgeye keşif kolları çıkararak alay muharebe grubu ile aradaki boşluğu keşfettirecek ve bu bölgedeki köyleri tarayacaktı. Bu vazifelerden arta kalan kısmı taburun ihtiyatı olacaktı. 2 nci Tabur taarruz grubu bu tertiple 26 ocak 1951 saat 09 00'da ileri harekâta başladı.

5 nci Bölüğün 1 nci Takımı tanklara binmiş olarak kasabanın içinden geçecek ve kasabanın kuzeyindeki berkitilmiş tepeye taarruz edecek, bölüğün 3 ncü Takımı kasabaya ve kasabanın kuzeyindeki tepeye doğrudan kuşatıcı şekilde taarruz edecek, 2 nci Takımın bir kısmı ihtiyat durumunda olup cepheden taarruz ederek kasabanın zaptını tamamlayacaktı. Takımın diğer kısmı sağdaki Amerikan alayı ile irtibat yapacaktı. Ağır silah takımı ise bulunduğu uygun ateş mevzilerinden taarruzu ateşle destekleyecekti.

5 nci Bölük Komutanı tanka binmiş olduğu halde, 1 nci Takımın başında ilk taarruz çıkışını yaptı. Tanklar, kasabanın kenarına kadar yaklaştılar ve kasabanın kenarında ve içindeki berkitilmiş düşman mevzilerini ateş altına aldılar. Sağdaki 3 ncü Takım da demiryoluna

kadar ilerledi. Batarya, kasabadaki berkitilmiş düşman mevzilerine etkili ateşler yaptı. Bu sırada Amerikan jet uçakları da kasabayı bombaladı. Bu ağır ateşler, kasaba kenarında ve içindeki berkitilmiş düşman ateş mevzilerinin hepsini tahrip edemedi. Yollar engellenmiş olduğundan tanklar da kasabada ilerliyemedi. Düşmanın direnmesi kırılmamıştı.

Yollar engellenmiş olduklarından tanklar da kasabada ilerleyemedi. Düşmanın direnmesi kırılmamıştı.²³

2 nci Tb. KUMYONGJONG-Nİ şehrine birçok yerlerden ilerleyerek ateşlerle, barikatları yıkmış ve akşama doğru şehrin güney kısımlarını kontrolleri altına almışlardı.

2 nci Tabur bir müddet ilerledikten sonra düşmanla temas ederek muharebeye tutuşmuş, düşmanı ite ite 5 inci bölüğü ile KUMYANGJANGNÎ kasabasının kuzey kenarına kadar sokulmuş, kısmen kasabaya girmiş ve çetin bir çarpışmadan sonra kasabanın basık bir yerde oluşu, kuzeyindeki sırtlardan yapılan ağır silâh ateşlerinin tesirleri altında kalışı bölüğün geri alınmasını icap ettirmişti.

Daha sağdan ilerlemesi lâzım gelen 15 inci Kore alayının hızasına varamaması o gün sağ grubun kısa bir ilerlemesi ile iktifa edilme mecburiyetini hâsıl etmişti²⁴.

26 OCAK 1951

SAAT 1700

²³ Kore Harbinde Türk Silâhlı..., s.201.

²⁴ Yazıcı, a.g.e.,s.263.

Taarruzun tekrarlanması gerekiyordu. Bu taarruzu hazırlamak üzere uçak yardımı istenildi. Saat 17 00'de jet uçakları tahkim edilmiş yerleri, şiddetle bombalarken, tabur emrindeki ağır silahlar ve batarya da ateşlerini en üstün seviyeye çıkardılar. Bu kuvvetli ateş desteği altında, 1 nci Takım kasabaya güneyden, 3 ncü Takım da doğudan hücum etti. İhtiyattaki mangalar da hücum katıldı.

Hücum edenler kasabanın savunulan evlerine, sokak barikatlarına, berkitilmiş yerlere birer birer saldırdılar. Kasaba içinde boğaz boğaza boğuşmalar, şiddetli süngü muharebeleri başladı ve 5 nci Bölüğün cesur askerleri düşmanı birer birer tepeledi ve kasabayı zapt etti. Bölük, derhal kasabanın kuzeyindeki kuvvetli berkitilmiş tepeye de taarruz ettiyse de, bu tepe, ağır silahların ateşleriyle dövülememiş, soldaki 7 nci Bölük de hedefini zapt edememiş olduğundan, 5 nci Bölük de tepayı zapt edemedi.

Soldaki 7 nci Bölük ileri harekete başlayınca, savunma için düzenlenmiş olan düşmanın ateş ağına düştü. Batarya ve taburun ağır bölüğünün silahları, bölüğün taarruzunu destekledi. Etkili ateş altında olmasına karşın bölüğün ileri kısımları, demiryoluna kadar ilerledi.

2 nci Tabur, düşmanın aralıksız uzanan mevziinin yalnız iki noktasına taarruz edebilmekte idi. Taarruza uğramayan kesimlerdeki düşman silahları serbest kalmış ve bu silahlarla düşmanın gerideki top ve havanları ateşlerini bu iki taarruz noktasında toplamışlardı²⁵.

Sağ grupta, KUMYANGJANGNI ve civarında grubun harekâtını tıkayan düşman mukavemeti 5 inci bölüğün cesur saldırışı ve kısmî

²⁵ Kore Harbinde Türk Silâhlı..., s.201.

sümgü hücumlarıyla kırılarak kasaba zaptedildi, düşmana hayli zayıat verildi. Kasabanın kuzey sırtlarında yeni bir mukavemet belirdi.²⁶

Tabur, gittikçe şiddetlenen ağır düşman ateşi altına alınmıştı. Akşam olmak üzere idi. Taburun taarruzunun tekrarlanabilmesi için ağır silahların ateş desteğine ihtiyaç vardı. Fakat böyle bir ateş yardımına da artık vakit kalmamıştı.

Tabur, düşman mevzii önünde ve iki kanadı açık durumda sabahı beklerse, gece düşman baskınına uğraması muhakkaktı. Taburun yerinde durabilmesi için pekiştirilmesi, iki kanadının temin edilmesi gerekli idi ki, bu yapılamayacağından, düşmanla temas halinde geceyi geçirmesinin tehlikesinden korunmak için Tabur Komutanı, ilerlemiş olan bölükleri ve tank bölüğünü bir gece önce bulunduğu 500 metre güneydeki tepelere geri aldı. Tabur saat 21 00'e kadar gerideki tepelere gelebildi ve çevre savunmalı düzenler aldı.

Bugünkü muharebede taburdan beş er şehit oldu ve 14 er yaralandı. Tabur doktoru ileri hatlara giderek yaralıları toplattı ve şehitlerle yaralıları ambulanslarla hastaneye taşıttırdı.

2 nci Tabur, bugün berkitilmiş mevziinde savunma için düzenlenmiş bir Çin alayına taarruz etmiş ve ona 200 kadar kayıp verdirmişti.

Burada tabur, düşman mevziî önünde ve iki kanadı açık durumda sabahı beklerse, gece düşman baskınına uğraması muhakkaktı. Düşmanla temas halinde geceyi geçirmenin tehlikesinden korunmak

²⁶ Yazıcı, a.g.e.,s.267.

için tabur komutanı, ilerlemiş olan bölükleri ve tank bölüğünü bir gece önce bulunduğu 500 metre güneydeki tepelere geri aldı. Tabur saat 21 00'e kadar gerideki tepelere gelebildi ve evre savunmalı düzenler aldı.²⁷

Her türlü ikmal yapıldı. Subay ve erlerin morali sağlamdı. Hava soğuktu ve yerde kar vardı. Türk Tugayı Komutanı ihtiyatında bulunan 1 nci Bölüğü, 2 nci Tabur emrine vermiş ve 27 ocak 1951'de taarruzun tekrarlanmasını emretmiştir.

27 OCAK 1951

SAAT 0800

²⁷ Kore Harbi'nde Türk Sil hl ...; s. 202.

**TUGGENERAL
TAHSİN YAZICI
TUGAY KOMUTANI**

**KURMAY BİNBASI
FAİK TURUN
HRK. S MD.**

V. Tugay Harekat Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik Türün 27 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“2 nci Tabur Komutanı, 27 ocak 1951'de taarruzu tekrarlamak üzere bir gün önceki düzenle bölüklerini saat 08 00'de hareket ettirdi. Geceden çekilme belirtileri gösteren düşmanın sabah olmadan önce mevzilerini bırakmış ve kuzeye çekilmiş olduğu anlaşıldı. Bölükler ilerleyerek boşaltılmış olan düşman mevzilerini ve kasabayı işgal ettiler.

27 ocak 1951 öğle üzeri Türk Tugayının görevi başka birliklere teslim ederek Suwon bölgesinde toplanma emri alındı. 2 nci Tabur, görevi, 15 nci Güney Kore Alayına teslim ederek otolarla toplanma bölgesine hareket etti.

Muharebe 27 öğleye kadar devam etti. Özellikle KUMYANGJANG – Nİ kasabasında, 185 ve 156 rakımlı tepelerde çetin boğuşmalar oldu. Yalnız 156 rakımlı tepede 74 düşman cesedi sayıldı. İçlerinde subaylar da bulunan 23 ÇİNLİ esir alındı. 2,5 gün süren muharebelerde bizim zayıyatımız ise 1 astsubay, 11 er şehit; 1 subay, 1 astsubay ve 29 er yaralı olarak 43 kişiden ibaretti.

Düşmanın tahkimli ve inatla savunulan mevziine 10 km kadar bir derinlikte girilmişti. Düşman, hiç değilse, taktik alanda baskına uğramıştı. Neye uğradığını anlayamadı. Karşı darbe veya taarruz şeklinde bir reaksiyonu görülmedi. Bunu ancak biz o bölgeyi teslim ettikten sonra 27/28 OCAK gecesi gösterebildi. Tugayın yerini alan birliğe, 3 ncü tümenden 65 nci alaya bir gece baskını yaptı.

O muharebede sağ ve soldaki komşularımız ancak 26 OCAK'ta geç vakit düşmanla temas edebilmişse de kayda değer bir başarı gösterememişlerdi.”²⁸ Diye anlatmaktadır.

²⁸ TÜRÜN , a.g.e., s.12.

2 nci Tabur 27 Ocak 1951 günü Oson-ni Kasabası'nın kuzeydoğu yolu üzerinde toplanarak, 241 nci Alay Komutanı Albay Celâl Dora'nın önünden tören yürüyüşüyle geçtiler. Bütün Türk askerleri başları dik olarak sert adımlarla yürüdüler. Üstleri başları kan ve çamur içinde olan askerlerle Kumyongjong-ni' nin bir numaralı kahramanı komutan Dora gür sesiyle : "Gazanız kutlu olsun yiğitlerim" dedi.

Önünden geçen birlik de cevap verdi.

"Sağ ol" diğer cevap verdi.

Başı sarılı, elbisesinin bir omuzu yırtılmış, çeşitli yerlerinde kan lekeleri görülen ve ilk tedavileri yapılmış hafif yaralılar da, benzeri çok az rastlanabilecek bu savaş geçit töreninden geri kalmamışlar, hatta ısrarla katılmışlardı. Çok değişik görünümle onurlu yürüyüşlerini aynı zamanda birliklerinden ayrılmamanın sevinciyle sürdürüyorlardı.

Tarih boyunca yapılan bunca savaşlarda alışılmışlığın dışında ve kanlı savaş alanının pek yakınında belki de, ender görülen bu geçit töreninde taburlar ve alay bağlı birlikleri, uzun süren bu savaş geçit töreniyle zaferlerini kutlamış oluyorlardı.

Koreli Tercüman Paik Sang-Ki “ Kumyongjong-ni muharebeleri benim de zaferim sayılırdı. Bu zafer Güney Kore'nin kurtuluş zaferiydi.” Demekedir.

Batıya yönelen güneş, erlerin omuzlarında yükselen süngülerinin pek azını parlatabiliyordu. Silinme fırsatı bulunmayan süngülerin mat kırmızı rengiyle, akşamın kızılığı aynı uyum içinde birleşmekteydi.²⁹

²⁹ Kore'de Türk Askeri , a.ge.,s.82-83.

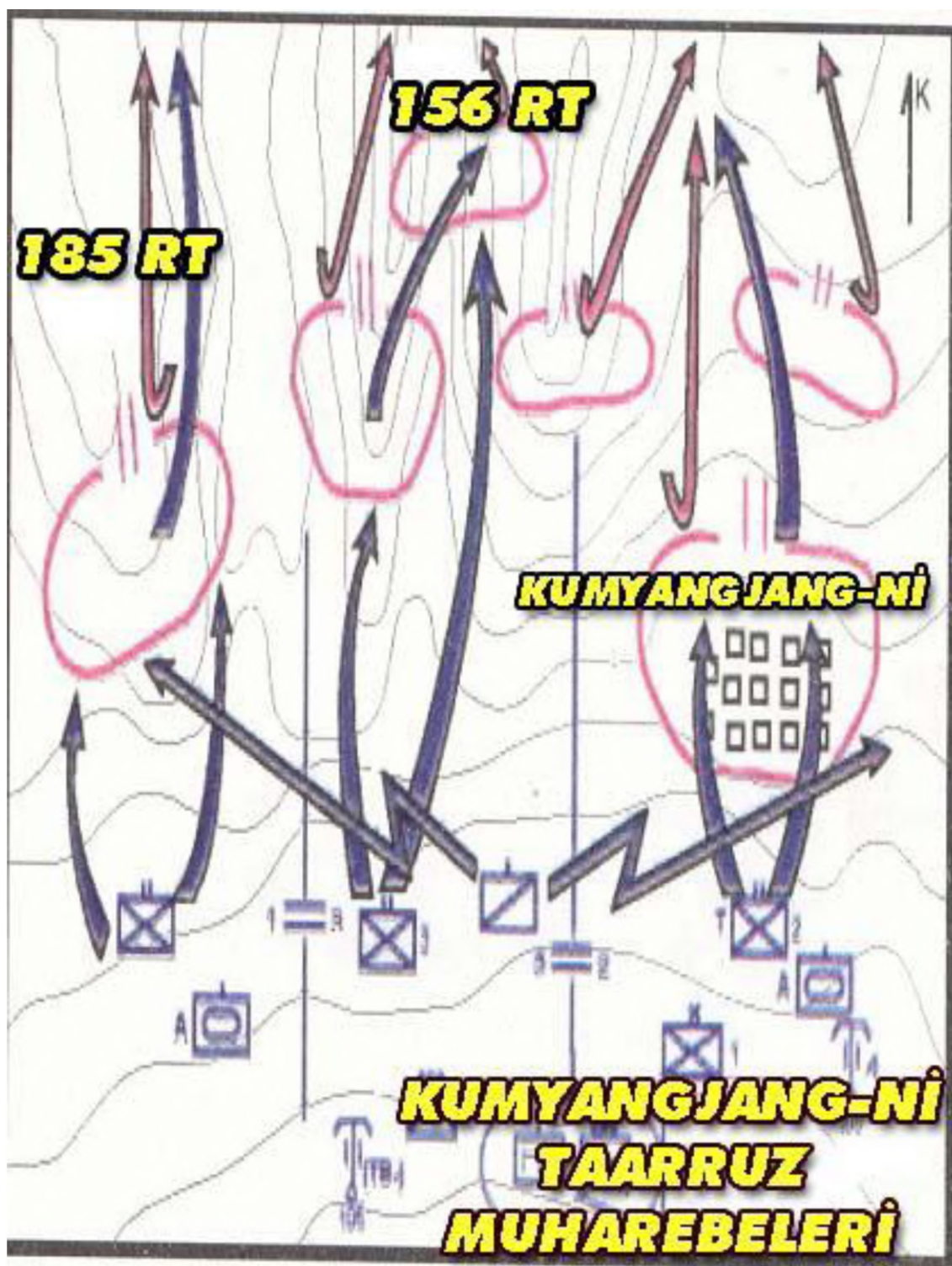
BEŞİNCİ BÖLÜM

185 RAKIMLI TEPE VE 156 RAKIMLI TEPENİN ELE GEÇİRİLMESİ

SOL TAARRUZ GRUBU , 3 NCÜ PİYADE VE İHTİYATTAKİ 1 NCİ PİYADE TABURUNUN MUHAREBELERİ

I. 185 Rakımlı Tepe Mütakiben 156 Rakımlı Tepenin ele geçirilmesi

Alay taarruz grubu **KOMUTANI ; ALBAY CELAL DORA** ; Changji-ri ve batısı bölgesinden ilerlemeye başlayacak ve akşama kadar **185 rakımlı tepeyi** ve bu tepeden batıdaki vadi yoluna kadar alçalarak uzanan sırtları zapt ve işgal edecekti. Alay taarruz grubunun ikinci günkü hedefi **156 rakımlı tepe** ve bu tepeden batıya uzanan sırtlardı.

24 OCAK 1951

Alay, 24 Ocak 1951'de gece yürüyüşüne devam ederek gece yarısından sonra taarruz için taarruz mevziinin batı kısmına vardı. Taburlar Osan doğusunda saat 04 15'e kadar kısmen köy evlerinden ve boş vagonlardan yararlanarak kısa gece istirahati yaptıktan sonra ay ışığında yaya hareket ederek 25 ocak 1951 saat 06 00'da taarruz mevzii olan Piyongchon-Naegok kuzeyi yakınında tertiplendiler. Topçu Taburu (bir batarya eksik) Changji-ri batı güneyinde mevzilendi.

Önde gidecek ve asıl taarruzu yapacak olan 3 ncü Tabur 10 ncu Bölük sağda ve 9 ncu Bölük solda 11 nci Bölük sağ kanat gerisinden ilerleyecek ve taburun ihtiyatı olacaktı.

Taarruz arazisi dağlık olduğundan tankların hareketine uygun değildi. Amerikan tank bölüğü, tankların hareketine uygun olan batı kanattaki vadiden ilerleyerek alayın sol kanadını koruyacak, vadide rastgeldiği düşmana taarruz edecek, düşmanın asıl muharebe hattı anlaşılnca bunu batıdan kuşatacak ve düşman gerilerine sarkacaktı.

1 nci Tabur (1 nci Bölük eksik) ihtiyattı ve 3 ncü Taburun doğu yanını koruyacak şekilde ikinci hatta bölgeden bölgeye ilerleyerek, taarruza katılacaktı. Alay Havan Bölüğü ve Topçu Taburu 3 ncü Taburun taarruzunu destekleyeceklerdi.

25 OCAK 1951

25 ocak 1951 gününün hedefi, 185 rakımlı tepe ve bu tepeden batıya doğru ve vadiye inen sırtlardı.

Düşman hakkında hiç bir bilgi yoktu. Görev, belirli saatte hareket etmek ve rastlanan düşmana taarruz ederek günlük hedefe varmaktı. Taarruz hazırlıkları için zaman yoktu. Bu sebepten, Alay geniş cephe ile 25 ocak 1951 saat 06 00'da ileri harekete başladı. Muharebeyi yapacak olan kuvvet gerçekte, 9 ncu ve 10 ncu Bölükler idi. Cephe çok geniş olduğu gibi bu bölüklerin arasında büyük açıklık bulunduğundan bu iki bölük bağımsız gibi ayrı ayrı kollar halinde ilerlemek zorunda kaldılar. Bölükler ilk rastlanacak düşmanla yalnız başına muharebe edeceklerini de biliyorlardı. Bu suretle Tabur Komutanı ağır bölüğün, silahları ile bu bölükleri pekiştirmişti.

Piyade bölüklerine birer topçu gözetleme ekibi verildi. Bunlar telsizleri yardımıyla piyade bölük komutanlarının isteyecekleri her yere topçu ateşi açtırabilirlerdi ve piyade bölük komutanlarına havan ve topçu ateşi istemek yetkisi verilmişti.

Havan Bölüğü 9 ncu Bölük cephesinde mevzilenmişti. Alay batı kanadında 25 nci Tümenin 35 nci Alayı taarruz etmekte idi.

Alayın doğu kanadı ise dayalı değildi, 2 nci Tabur ile alay arasındaki geniş dağlık bölge boş olduğundan düşman bu istikametten ilerleyebilir ve alay grubunu doğudan kuşatabilirdi. Buna karşı da, 1 nci Tabur sağ kanat gerisinde ilerliyordu. Düşmanın baskın ve hile yapmaktaki ustalığı bilinmekte idi. Geçilecek arazi, fundalık ve hilekâr düşmanın gizlenmesine pek uygun idi. Köylerde de daima gerillacıların mevcut olduğu biliniyordu. Bu sebeplerden, ileri hattaki bölükler köyleri arayarak ve araziye tarayarak ilerlemek zorunda kaldılar.

Bölüklerde ileri hareket kademeli yapıldığından çok ağır oldu. Öğle-ye kadar ancak iki kilometre ilerlemek mümkün olabilmişti. İlerleme yapılan arazide düşman kuvvetlerinin varlığı anlaşıldı ise de düşman temas etmeden çekildiğinden bir olay olmadı. Öğle üzeri 9 ncu Bölük 88 rakımlı tepeye, 10 ncu Bölük, 215 rakımlı tepenin güneybatısına, 11 nci Bölük ise 215 rakımlı tepenin güneydoğusu bölgesine varmışlardı.

İhtiyat Taburu sağ kanat gerisinde, Havan Bölüğü ve tabur komuta yeri 88 rakımlı tepede idi. Topçu Taburu 185 rakımlı tepeyi ateş altına almıştı.

Tabur Komutanı, 10 ncu Bölüğü, 9 ncu Bölüğe yaklaştırarak ileri harekete devam emrini verdi.

9 ncu Bölüğün mangaları ve tanklar, vadinin batısında veya iki tarafında meydana çıkan küçük düşman direnmelerini kırarak ilerlediler. Bölükler tedbirli hareketlerle önlerindeki geniş dereyi geçtiler ve sırtlara tırmandılar. Bu hatta düşmanın ileri karakol postaları ve keşif kolları ile temas olmuştu. Bunlar muharebe ederek çekildiler.

9 ncu Bölük ilerledikçe sertleşen düşman direnmesi ile karşılaştı. Düşman ileri karakol birlikleri, küçük gruplar halinde tepeleri savunduklarından, bu tepelerin birer birer zaptı gerekiyordu. İhtiyat taburunun 2 nci Bölüğünden bir takımın yardımı ile taarruz canlandırıldı ve 9 ncu Bölük, günlük hedefi olan 185 rakımlı tepeden batıya uzanan sırtları zapt ve işgal etti.

10 ncu Bölük, 1 nci Takımını ileriden yürüttü ve 185 rakımlı tepenin güneybatısındaki tepede mevzilendirildi. Bölüğün diğer iki takımını bu

himaye altında ve 1 nci Takımın solundan ilerletti. Bu ilerlemeyi düşman 185 rakımlı tepedeki ağır makineli tüfeklerle ateş altına aldı.

10 ncu Bölük, ateş eden düşman silahları ile muharebe ederek ateş üstünlüğü elde edince sıçrayarak ilerlemek sureti ile iki takımı ile 9 ncu Bölük hizasına ve 185 rakımlı tepenin batısındaki sırtlara vardı. 11 nci Bölük de ilerlemiş ve küçük düşman direnmelerini kırarak 185 rakımlı tepenin doğusuna yaklaşmıştı.

Şimdi, bölgenin kuvvetli berkitilmiş olan 185 rakımlı tepesinin zaptı gerekiyordu. Bu tepenin zaptı görevi 10 ncu Bölüğe verilmişti. 185 rakımlı tepede üstü mermi parçalarına direnecek kalınlıkta toprakla örtülü ve kuvvetli yapılmış 18 adet makineli tüfek mevzii, bir kavis üzerinde dizilmiş gibi tepeyi çevrelemişti.

Bunlar karşıdan görünmeyecek, ateş mevzii olduğu anlaşılamayacak derecede gizlenmişlerdi. 10 ncu Bölük Komutanı, 185 rakımlı tepeye batıdan doğuya doğru kuşatıcı şekilde hücum edebilmek için iki takımını, 185 rakımlı tepenin batısına getirmişti. 185 rakımlı tepenin batı cephesinin berkitilmemiş veya zayıf berkitilmiş olduğu zannedilmişti. Bu kolaylıktan başka, hedefine varmış olan 9 ncu Bölükten ateş yardımı da yapılabilirdi. 10 ncu Bölük, iki takımı ile 185 rakımlı tepeye taarruza başlayınca tepenin batıya doğru olan cephesinin de kuvvetli olarak berkitilmiş olduğunu gördü. Şu halde bölüğün taarruzu kuşatıcı şekilde değil, berkitilmiş bir cepheye taarruz şeklinde olacaktı.

Vakit geçmişti, 10 ncu Bölük, cepheden taarruz da olsa buna katlanmak zorunda idi. İki takım, ağır makineli ve havanların ateş desteği ile

ve 9 ncu Bölüğün ağır makineli tüfek yardımı ile 100'er metrelik sıçramalarla düşman mevziine yaklaştırmaya başladı. Düşman, planlı ve etkili ateş ediyordu. Roketatarlar düşman mevzilerinin mazgallarını tahrip etmekte çok işe yarıyorlardı.

Asıl bölük bu şekilde batıdan doğuya ilerlemekte iken, 185 rakımlı tepeye karşı önceden, mevzilendirilmiş olan 1 nci Takımın da ilerleyerek tepeye güneyden hücum etmesi bildirildi. Ustalıkla sevk ve idare edilen bu takım, fundalık ve engebeli arazide düşmana görünmeden hücum mesafesine kadar yaklaştı. Takım Komutanı süngü taktırdı, el bombaları atıldı ve başta Takım Komutanı Üsteğmen olmak üzere bütün takım "ALLAH.. ALLAH"... sedaları ve büyük vecd içinde, büyük bir heyecan ile düşman mevziine saldırdılar; açıkta veya hendeklerde bulunan düşmanı süngü ile, bomba ile yok ettiler.

Takımın hücumu kalkacağını anlayan düşman, ihtiyatlarını acele olarak buraya ulaştırmak istedi. Bu ihtiyatlar tepenin zirvesine doğru koşarlarken hücum mesafesine yaklaşmış olan bölüğün iki takımı da hep birden hücumu kalkarak meydana çıkmış olan bu ihtiyatların üzerine atıldılar. 1 nci Takım da güneyden bu düşmanın üstüne atıldı.

Türk subayı ve eri savaş kabiliyetini, iman kudret ve kuvvetini gösterecek bu anı özlemekte idi. Bu coşkun kitle ayaktaki düşmana çarpınca dost düşman birbirinin içine girdi. Birkaç dakika sonra meydana sağ düşman kalmamıştı. Üstü kapalı ateş mevzilerindeki düşman direnmeye devam ediyordu. Bunlar da birer birer temizlendi. Hücumu uğramayan düşman kısımları ise, tepeyi terk etmiş olmakla beraber, pek yakında mevzilenmişlerdi. Artık karanlık da basmıştı. 10

ncu Bölük, mevzilenmiş olan düşmana karşı tertiplendi ve geceyi geçirmeye hazırlandı.

9 ncu ve 11 nci Bölükler de vardıkları yerde geceyi geçirmek üzere çevre savunmalı vaziyetler aldılar. İhtiyat taburunun bir bölüğü sağ kanat gerisindeki köyler arasında kalmış, bir bölüğü de Alay Karargâhı yakınına getirilmişti.

Karanlık bastıktan sonra 11 nci Bölük, düşmanın ateş baskınına uğradığını ve kuşatıldığını, telsizle haber verdi. Engebeli olan bu arazi düşmanın baskınlar yapmasına çok uygundu. Düşman çoğunlukla ihtiyatlara baskın yaptığından 11 nci Bölüğün gece baskınına uğraması hali, düşmanın muharebe yöntemlerine uygun idi Bu bölgede gerillacıların da peyda olması ve düşman baskınlarının karargâhlara doğru inkişaf etmesi beklenebilirdi. Böyle bir hal meydana gelecek olursa bütün gün kahramanca çarpışarak başarılar elde eden 9 ncu ve 10 ncu Bölükler kuşatılmış olurdu. Böyle bir sonuç doğmadan bölüklerin gündüz zapt ettikleri yerleri terk ederek daha gerideki sırtlar hattına çekilmeleri bildirildi. 2 nci Bölük çekilmeyi himaye için geride mevzilendi

Bölükler çekilme emrini intizam içinde uyguladılar. Bu geri çekilmeyi üst komutanlar kabul etmediler ve terk edilen mevzilerin hemen tekrar işgal edilmesini istediler. Asker çok yorgun, hava muhtemelen — 8°C ve yerde kar vardı; 10 ncu Bölük, 185 rakımlı tepeyi terk ederken düşman ateşle takip etmişti ve şimdiye kadar tepeyi de işgal etmesi gerekiyordu. Gece yarısından sonra bu hal ve şartlarla ve çok yorucu hareketlere başlamadan önce bir iki saat uyumak gerekti. Özellikle, 10 ncu Bölük çok yorgundu. Ve süngü hücumlarına, boğaz boğaza savaşlara zorunlu kalacağından biraz istirahate muhtaç idi.

10 ncu Bölük Komutanı, bölüğünü, 9 ncu Bölüğe yaklaştırdı. İki bölük düşman baskınına karşı emniyet tedbirleri ve birbirini koruyacak

tertipler alarak, yarısı silah başında yarısı da köylerden sağladıkları kuru otları kar üzerine koyarak 1-2 saat uyudular. Bu saatlar içinde gündüz sarf edilen cephane ve gereç de ikmal edildi.

Bölükler, gün doğmadan iki saat önce, terk ettikleri yerleri hücum ile geri almak üzere hareket ettiler. 10 ncu Bölük, gün doğarken 185 rakımlı tepeye ulaştı. Düşman çekilmişti; hiç bir çatışma ve temas olmadı.

Sonuç itibarıyla, 25 ocak 1951 günü Alay, kuvvetli mevzilerinde savunma halinde bir düşman taburuna taarruz etmiş ve şiddetli ateşler, süngü ve bombalarla düşmanı geriye atmıştır.

Alay Havan Bölüğü, özellikle Topçu Taburu bugün direnen düşmanı başarılı bir şekilde ateş altına almıştır³⁰.

II. Alay Komutanı Albay Celal Dora 25 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“ Düşman muharebe ileri karakollarının bulunduğu 185 rakımlı tepelere ve Kumyongjong-ni şehrine taarruz ediyoruz.

Bugün saat 13'te keşif kollarımız düşmanla temasa gelmiş ve hakim sırtlardan açılan havan ve makineli tüfeklerin ateşine maruz kalmışlardı.

³⁰ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 203-207.

Solda III. tabur cephesinde düşman çok arızalı olan 185 rakımlı sırtların hâkim noktalarını tutmuş ve buraları kuvvetli olarak üstleri kapalı mevziler halinde tahkim ederek yerleşmişlerdi. Düşmanın asıl savunma mevzileri süsünü veren bu kuvvetli tahkimat manzumesinden düşmanı söküp atmak bir hayli zor oldu. Akşama kadar yapılan taarruzda mevzilerini terk etmemekte inat ve ısrar eden düşman nihayet gün batarken III. tabur bölüklerinin yaptıkları süngü hücumlarıyla mevzilerini terk ederek çekilmeye mecbur kalmışlardı.

Solumuzda muharebe eden Amerikan 35. alay karşılarındaki düşman mukavemetini kıramamış ve biz 185 rakımlı tepe manzumesini ele geçirdiğimiz zaman bu alayın en ileri hattı takriben bizim kanallarımızdan bir kilometre kadar geride kalmışlardı.

Bizim alay gözetleme yerimiz bu 35. alayın en ileri hattıyla bir hizada bulunuyordu. Bulunduğum yerden onların en ilerideki bölüklerinin muharebesini yandan kuş bakışı ile mükemmelen seyreliyordum.

Bu Amerikan alayının bize komşu olan taburunun (K) bölüğünün düşmanla yaptığı yakın muharebesini heyecanla seyretmekten duyamamıştım. Çok sportmen oldukları hareketlerinden belli olan bu bölük tepelerin en yüksek hattında mevzilenmiş olan düşmana doğru yayılmış vaziyette silâhları her an ateşe hazır bir durumda ve kalçada tutarak avını arayan bir avcının dikkat ve ihtimamıyla tepeye doğru yükseldikçe alçalan vücut vaziyetleriyle yaklaşıyorlardı. Bunların

yaklaştıklarını gören mevzilerindeki Çinliler yerlerinde kaynaşıyorlar daha gerilerindekilerine acele işaretler vererek onları çağırıyorlar geridekiler de sür'atle ileri yanaşıyorlardı. Her iki tarafın bu tutumları bu tepede çok yakın mesafeden şiddetli bir muharebe cereyan edeceğini gösteriyordu. Amerikan bölüğü Çinlilere 30-40 metre yaklaştıkları sırada Çinlilerin hep birden savundukları bomba yağmuruna maruz kalarak bir anda ve olanca hızlarıyla geriye çekiliyor ve yatıyorlardı.

Bombalar patladıktan sonra aynı ilerleme hareketi tekrar başlıyor ve bu defa bombaların atılmasına fırsat vermeden tüfeklerini kalçada tutarak ve otomatik olarak ateş edip üzerlerine hücum ediyorlar ve fakat yerlerini terk etmeyen düşmanın yine bomba ve tüfekleriyle yaptıkları ateşle tekrar geriye doğru koşuyor ve yatıyorlardı. Bu arada zayıat verdikleri de görülüyordu. Biraz duraklamadan sonra aynı hareketi bir üçüncü defa daha tekrarlamaya hazırlandıkları hareketlerinden anlaşılıyordu.

Alay gözetleme yerinde mevzide bulunan makineli tüfek takımı mevzi değiştirip yanımdan ayrılmamış olsaydı şu anda solumuzda bulunan düşman bizim için en mükemmel bir av olacak ve bu Amerikan birliğinin bu en sıkışık durumuna elbette seyirci kalmayacaktım. Topçu ve havanlarla yardım yapılamayacak kadar birbirlerine çok yakın bulunduklarından bu yardımı da yapamamıştım. Amerikan bölüğü yılmadan üçüncü bir ilerlemeye başladıkları zaman düşman hissettirmeden mevzilerini boşaltıyor ve gerideki sırtlara olanca hızlarıyla kaçıyorlardı.

Düşmanın mevzisini terk edişlerinden haberleri olmayan bu Amerikan bölüğü aynı dikkat ve ihtimamla ilerliyorlardı. Yine tepeye 30 -40 metre kadar yaklaşmış ve yine otomatik silâhlarıyla ateş ederek ve koşarak tepeye çıktıkları zaman karşılarında kimseyi göremeyince hem şaşkınlık ve hem de tepeyi ellerine geçirdiklerinin sevinci içinde kahkahalarla gülmeye başlamışlardı.İşgal ettikleri bu tepeden etraflarına bakmak fırsatını bulan dost ve komşu Amerikan bölümünü bulduğumuz tepeden çelik başlıklarımızı sallayarak tebrik ediyor ve onlar da aynı şekilde mukabele ediyorlardı.

35 ve 27. Amerikan alaylarıyla bir çok defalar yanyana bulduğumuz sıralarda bu alayların iyi muharebe ettiklerine şahit olmuştuk. Yalnız hoşumuza gitmeyen halleri ekseriya biz hedefimizi işgal ettiğimiz zaman onların bizim hizamızdan çok gerilerde kalışları idi. Tam bir hizaya geldiğimiz zaman kontak noktasına gönderdiğimiz birlikler buluşuyor, kaynaşıyor ve ara araziye mükemmelen emniyet altına alarak kol kola girmiş iki dostun samimiyet ve güvenci içinde o gecemizi rahatlıkla ve emniyetle geçiriyorduk. Fakat 24. Amerikan zenci alayı ile komşu bulduğumuz zamanlar hiçbir vakit bu itimadı besleyemiyor ve onlara güvenemiyorduk .

25 OCAK 1951

GECE

Karanlık basarken solda 185 rakımlı tepeyi işgal etmiş olan III. taburun 11. Bl. K. Yzb. Ahmet Çelebi karanlık basarken bir taraftan bu tepenin doğusundaki yalçın sırtlardan mevzilerini yan ateşine alan düşman makineli tüfeklerinin topçu ateşi altına alınmasını teklif ediyor,

bir taraftan da dūřmanın bir mukabil taarruza hazırlandığını haber veriyordu.

**BNB MIKTAT
ULUUNLU**

**YZB
AHSEN SAYA**

Ben bu sırada muharebeyi III. Tb. K. Bnb. Lūtfū Bilgin'in gōzetleme yerinden idare ederek topçu ile dūřman makineli tūfeklerinin bulunduđu bōlgeye ateř toplarken bōlūđūn gerisini emniyette bulundurmak ūzere ihtiyat taburunun ikinci bōlūđūnū de ikinci hatta savunmak iēin gōrevlendirmiş ve sevk etmişim

Karanlık basmıştı. İkinci hatta mevzilenmeye giden ikinci bölüğün öndeki takımı daha mevzi bölgesine yanaşmadan hareket halinde iken düşmanın ateş ve hareketle taarruzuna uğramış ve çekilmeye mecbur kalmıştı. Bu durum karşısında düşman şu anda 11. bölüğün gerisine düşmüş bulunuyordu. Bölüğün gerisinin kuşatılması ve fena duruma düşmesini önlemek maksadıyla gece saat 22’de mevzisini boşaltarak tabur muharebe idare yerine gelmesini ve diğeri 9 ve 10. bölüklerin mevzilerinde kalmalarını emretmiştim. Bu emir üzerine yarım saat sonra 11. Bl. Tb. muharebe idare yerine gelmişti. Gece saat 24’e kadar düşmanın yaptığı mukabil darbeler ateşle tard edilmiş ve birlikler mevzilerini sabaha kadar ellerinde bulundurmuşlardı. Saat 24’ te muharebe sahasına hâkim olan derin bir sessizlik içinde 11. Bl. tekrar eski mevzilerine gönderilerek 185 rakımlı tepe tekrar işgal edilmişti.

Gündüz 185 rakımlı tepeye taarruzun devam ettiğı sıralarda alay gözetleme yerini daha ileriye alarak bu muharebeyi yakından ve görerek takip etmek üzere ilerideki bir tepeye çıktığı zaman burası düşman havanları ile ateş altına alınmış ve hemen yatmıştık. Sürünerek ileride mevzilenmiş olan 12. bölükten bu tepedeki makineli tüfek takımının mevzideki bir tüfeğinin yanına yanaşmıştım. Tüfek ateş etmiyordu. Tüfek kumandanına hitaben oğlum ne var niçin ateş etmiyorsun diye sormuştum. Tüfek kumandanı olan çavuş cevap vermeden tüfek başında bulunan nişancı er söze karıştı ve kumandanım eğil de yanıma yanaş bak size anlatayım demişti. Sürünerek nişancının yanına yanaştım.

“ Bak kumandanım bu kayalıklı tepenin sivri yerinin sağında bir çatlak var. İşte orada düşmanın bir makineli tüfeği piyadelerimize yandan ateş ediyordu. Onu Allanın izniyle susturdum. Sonra şu tepenin göğsüne bak kırmızı bir şişkinlik görünüyor. Orada da bir makineli tüfek vardı onu da geberttim. Ama biraz sonra geriden takviyemi aldılar ne yaptılar bir daha ateşe başladı. Ben de demin bir daha üzerine ateş ettim yine sustu. Şimdi tüfeğimi o makineli tüfek üzerine çevirmiş bekliyorum. Ufak bir kımıldama görsem yine basacağım” tetiğe dedi.

Bu nişancı erin hedef tarifi ve şuurlu olarak yaptığı hareket o kadar hoşuma gitti ki kendisine oğlum: ne güzel tarif ettin, aferin sana teşekkür ederim dedim ve arkasından kışlada ve hazer garnizonunda iken bir teftişte böyle tarif yapamıyorsunuz orada nedense diliniz tutuluyor deyince nişancı er neden olacak kumandanım orada sizleri aramızda az görüyoruz ve yanlış bir şey söylersek cezalandırılacağız korkusu ile konuşamıyoruz. Ama burada siz de bizimle haşır neşir oluyor aramızdan ayrılmıyorsunuz. Onun için sizden çekinmeden rahatlıkla konuşuyoruz demişti. Nişancı tam sözünü bitirirken sağda düşman makineli tüfeğini gözetleyen er bağırdı, Çavuşum kıpırdıyorlar her halde ateşe başlayacaklar deyince nişancı bir daha nişan hattına bir göz atarak tetiğe bastı ve cayırtıyı kopardı.

Bugün düşmandan alınan esirlerin soruşturmasında karşımızdaki düşmanın bizi Kunuri'de kuşatan 38. Çin ordusuna mensup 150. Tümen olduğu anlaşılmış ve keyfiyet bütün alay birliklerine bildirilerek intikam almak zamanının geldiği hatırlatılmıştı

Bugünkü muharebelerimiz ve düşman hakkındaki istihbaratımız kumandanlığa bildirilmiş ve esirlerin ifadelerine göre günlerden beri savunmaya yerleşmiş olan düşmanın asıl muharebe hatlarının beş

kilometre kuzeyde olduğu hakkındaki istihbaratımız da kumandanlığa ayrıca arz edilmişti.

Bugün solumuzdaki 35. Amerikan alayı bizim hatlarımızdan bir kilometre kadar geride kalmış ve karşılarındaki düşmanın fazla mukavemet göstermesi yüzünden hizamıza kadar gelememiş ve sol kanadımız açık kalmıştı. Sağda II. taburla aramızdaki beş kilometreden fazla bir açıklık hasıl olmuş ve her iki tabur bölgesini ayıran ve bize dikey olarak gelen hâkim sırtlar bölgesi gerisine birinci taburu yerleştirmiştım. Bu gece düşmanın açık kanatlarımızdan yapması muhtemel taarruzuna karşı kısmen kanat kırmak suretiyle çevre emniyeti alınmış ve bu nazik durumda geceyi merhum III. Tb. Komutanı Bnb. Lütfü Bilgin'in tabur gözetleme yerinde beraberce açıkta ve karlar üzerinde geçirmiştik.³¹” diye anlatmaktadır.

Turan ERGÜNGÖR
(KORE GAZİSİ)
E. P. Alb.
D. 1330 - Ö. Mart 1987

III. 9 ncü Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör 25 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

³¹ Dora , a.g.e., s. 194-198.

“ 25 Ocak 1951 sabahı... Taarruz başlıyor. Bir tepe gerisinde yapılan hazırlıkları müteakip piyadeler düz bir sahayı geçmek üzere açılarak ilerliyorlar. Düşmanla temas aranacak, rastlandığı yerde taarruz edilerek gerekli bilgiler toplanabilirse akşama gene Çonan'a dönmek ihtimali var diye düşünülüyor.

Taarruz mevzilerinden henüz hareket etmiştik. Donmuş pirinç tarlaları üzerinden ve apaçık bir araziden ilerliyorduk. Sol kanadımızda mensup olduğumuz 25 nci Amerikan tümeninin 27 nci alayı vardı, ben 500 metre kadar ilerimizde bir köy ve köyün yanında ufacık bir höyük ilk hedefti. Birinci hat mangaları tepeye yaklaşmak üzere idi. Dürbünle yapılan keşiflerden köyün meskûn olduğu anlaşılıyor, fakat düşman mevzilerinin bulunması icap eden tepe ve civarında ne mevzi ve ne de hareket görülüyordu. Esasen düşmanla bu kadar çabuk karşılaşacağımızı ve geceyi burun buruna geçirdiğimizi de tahmin etmiyorduk.

Fakat... Bir anda bütün cephe boyunca şiddetli makineli tüfek ateşleri... ve başımızın üstünde uçuşan mermiler. Öndeki takımın ilk raporunu, ufacık telsizin uğultulu mikrofonundan dinliyoruz (Önümüzdeki tepede düşmanın iki makineli tüfeği var.) Karşılıklı ateş muharebesi başlıyor. Mahkûm bir arazide duraklamak, damla damla erimektir...

Taarruza devam. Ağır silâh mermilerimizin de üstümüzden aşarken çıkardıkları keskin vızıltılarını duyuyor ve az sonra da tepenin üstünde patladığını, paralandığını görüyoruz.

Tepeye çıktığımız vakit henüz hedefine varamayan sol kanadımızdaki Amerikan birliğin muharebesini bir sinema perdesinde gibi görüyor ve derhal mevzilenen makineli tüfeklerimizle cephelerindeki düşmanın, yan ve gerilerini ateş altına almak suretiyle yardım ediyoruz. Burada Amerikalı silâh arkadaşlarımızın yakın muharebelerini gördüm. Bu centilmen delikanlıların her türlü takdire lâayık, üstün muhariplik vasıflarını ifade ederken şimdi bile o güzel muharebenin heyecanlı zevkini hissediyorum. Nihayet onlar da ilk hedeflerine varıyorlar.

Bu esnada mevzideki makineli tüfeğimizin tam yanıma bir havan mermisi düşüyor. Yakında patlayan her mermiden sonra ani bir hareketle evvelâ (acaba yaralandım mı?) diye kendini yoklamak ve sonra endişe ile etraftan bir feryat veya acı bir haber beklemek hazin bir alışkanlıktır. Ben sağlamdım, fakat merminin düştüğü yerdeki tüfek mevziine dehşetten açılan gözlerle baktım. Silâh takımından iki yiğit Mehmed'im hareketsiz yatıyorlar, birisi de kıvranıyordu.

Merasimsiz, feryatsız bir tedfin. Hemen oracığa, portatif kazmalarla açılan bir mezara koyun koyuna yatırıyoruz. İktisap ettikleri yüksek paye ile ne bizim kazabileceğimiz mezara, ne de rahmetimize muhtaç olan bu aziz şehitlerimizde kendi akıbetimizi de görür gibi oluyoruz. Muharebe bu... Ölüm her an beklenir. Er geç mukadderdir. Fakat ya 1.000lerce mil geride yol bekleyenlerin acısı?... Son temenni ve dua: Allah onlara sabır versin demektir.

Taarruzumuz devam ediyor. Her an umulmadık yerlerden ateşe maruz kalıyor ve hareketimizi geciktirmek isteyen düşmanla devamlı ateş muharebeleri yapmağa mecbur oluyoruz. Bütün gün muharebe

ede ede ve düşmanı ite ite arazi kazandık. Akşama doğru işgal ettiğimiz bir sırttan hemen karşımızdaki tepeler istikametinde yaptığımız keşiflerle buraların, çok kuvvetle tutulduğu, sahra usulü olmasına rağmen mükemmel tahkim edildiği, belki de düşmanın asıl mevzileri ile karşı karşıya bulunduğumuz kararına vardık. Hava kararmaya başladı. Soğuk, sıfır altı 20 den az değil...

Acele kazdığımız siperlerde keşfe devam ediyor ve emir bekliyoruz. Keşif taarruzundan beklenen vazife yapılmış, düşman meydana çıkarılmış, temas temin edilmişti; binaenaleyh geceyi elbette bu vaziyette geçirmeyecek, geri alınacaktık, beklenen emir de bu idi. Havanın iyice kararmasından sonra taburun sağ kanadında bulunan bölük bölgesinde ateş sesleri çoğaldı ve karanlık geceyi delen izli mermiler uçuşmağa başladı.

Bu bölük kumandanının tabura verdiği telsiz raporunu aynı kanalda olduğumuzdan duyabiliyoruz: (Sağımdan kuşatılıyorum) diyor. Birliklere o kadar geniş cephele verilmişti ki, hiç bir kumandan ihtiyat ayırmağa imkân bulamamıştı. En tedbirli bölük kumandanı dahi ihtiyat olarak ancak bir manga tefrik edebilmişti. Düşmanın herhangi bir mukabil hareketine cephekinden gayrı kuvvetle müdahale imkânsızdı. 400 metre kadar gerimizdeki tepede tabur muharebe idare yerine yaklaşmış olan alaydan (düşmana sezdirmeden çekilin) emrini alıyoruz. Az ilerimizdeki çukurda bulunan takım kumandanına yanıma yaklaşmasını söylüyorum.

Kalkamıyorum, diyor. Yaralanmış olmak endişesiyle yanına gidince de, ayağının donmuş olduğunu öğreniyorum. Evvelâ onu, sıhhiye erleriyle geriye gönderdikten sonra, biz de, icap eden tertibatı ala-

rak, tabur kumandanının bulunduğu sırtlara çekilmeğe başlıyoruz. Her hareketini gece yapan bir düşmanla, bilinmeyen arazide geceyi karşı karşıya geçirmek hiç de arzuya şayan değildir. Hele gece daha bastırmamış olmasına rağmen rahat durmayacağına dair emareleri sağ kanattaki bölük kumandanının raporundan öğrendikten sonra...

Son manga ile gecenin bir kat daha dikleştigi ve sarplaştigi hissini veren yamacı tırmanıp (Oh...) diyeceğimiz esnada telsizle, alay kumandanından emir alıyoruz: (Ordu kumandanı Ridgway'in kat'î emri, birlikler bu gün vardıkları hatlarda tutunacaklar ve ordu kumandanının bizzat emri olmadan hiç kimse bir adım geriye çekilmeyecek... Şimdi neredesiniz? diyor. Karargâhın bulunduğu tepeye çıkmış, kendilerine elli metreye kadar yaklaşmıştık. Yerimizi söyledik, derhal ve tekrar terk ettiğimiz mevzileri işgal ve şayet ki biz buna muhakkak nazariyle bakıyorduk, çünkü öyle olması lazımdı terk edilen yerler düşman tarafından işgal edildi ise, süngü hücumu ile bu işi yapmamız emredildi.

Emir icabına göre yeni bir tertiple geriye dönüyoruz. Soğuk ve bir ölüm sessizliğiyle zifiri karanlık geceyi yırtacak düşman makineli tüfeklerinin ateşlerini bekleyerek, hemen yanımızdan çıkıverecek düşmanla boğazlaşmayı hesaba katarak ilerliyoruz. Az evvel çekilirken alınan tertibattaki isabetin faydası görünüyor.

Komünistler hiç bir şey sezmemiş olacaklar ki, aynı yerlerimizi boş buluyor ve tekrar mevzilere girerek düşmanın bir gece hücumuna karşı hazırlıklı bekliyoruz. Her an ölümün pençesini boğazımızda hissederek, her an muhtelif uzuvlarımızın hissizleştiğini fark edip donmak tehlikesini düşünerek, her an vazife ve mesuliyet endişelerinin

manevî tazyiki altında ezildiğimizi hissederek siperlerde geçirdiğimiz o upuzun, ebedî bir sonsuzluk vehmi veren Kore gecelerini unutmak bizler için imkânsızdır³².” diye anlatmaktadır.

IV. 10 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Nazmi Özoğul 25 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“ 24/Ocak/1951 saat 7.00 de 10 ncu piyade bölük kumandanlığını teslim aldım. Bölük kamyonlara bindirilmişti. 50 km. kuzeyde keşif görevi almıştık. Keşif mıntıkasına kamyonlarla intikal ettik.

25/Ocak/951 keşif maksadıyla kuzeye doğru ilerliyoruz. Bölüğün ilerisinde keşif takımı kahraman takım kumandanım Ütğm. Cemalettin Çağlar komutasında Nong Dong köyüne parlayan süngüleriyle girdiler. Köyün meydanına ellerinde güney Kore ve Birleşmiş Milletler Bayraklarıyla köylüler toplanmağa başladılar. Ütğm. Cemallettin Çağların sesi telsizde

³² Ergüngör , a.g.e., s. 112-114.

ŞAİR BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR'IN YİĞENİ

Bugün İstanbulda Boğazda tedbiri havasını geçirmekte olan Cemaleddin Çağlar

Yaşayan Şehit

Yaşayan şehit!.. Yaşamayan şehit olur mu?.. Şehitler elbette ki yaşarlar ve ebediyen yaşayacaktır; tarihin sineğinde, milletin kalbinde...

Ama biri var ki o, yalnız ismen değil, cismen de hâlâ vatanında yaşıyor, göğsünde de bir madalyası var: Piyade Üstteğmen Cemaleddin Çağlar...

Kunuri savaşının akabinde idi, ona «şehit» dediler... Haberler öyle yazıldı. Şehit adı mezar taşına bile kazıldı. Fa-

kat millete bağışlamış onu Allah, koca aslan, Erzincanlı yiğit kahraman ölmemiş meğer, bir gün çıkageldi...

Memlekete yollamak üzere sağlık haberini yazdığı ilk mektubu bana verdi ve:

«— Ağabey, dedi; beni öldü sanmışlar, yaralandım ama, ölmedim ben!» Ben de:

«— Çok yaşayacaksın Çağlar!» dedim ve sağlık temennisinde bulundum.

Uçakla sevk edilen yaralı kabileleri arasında memlekete avdetten sonra da bir gümüş yıldız madalyasıyla takdir ve taltif edildi. Şimdi yurttan gururla yaşıyor.

Üstteğmen Çağlar, Behçet Kemal Çağlar'ın teyzesinin oğludur. Çağlar'ın şehit haberini o zaman duyunca, o da ağlamış ve sarılmış kaleme, çağlamış, çağlamış...

A. BERK

Kore dağlarında kalan Çağlar'ım

Akar ılgıt ılgıt Mercan deresi,
Erzincan neresi, Kore neresi?
İkisi de aynı bayrak gölgesi,
Burda açan, orda solan Çağlar'ım.

Teninde buğdayı, gözünde suyu
Yaşattı bana içli Doğu'yu,
Arslanı yapısı, kuzuydu huyu,
Dünyaya ününü salan Çağlar'ım.

İnsanlık derdine arardı derman,
Kopardı her kaydı, silkindi heman,
Barut kokusunu alan küheylân,
Kendini ateşe salan Çağlar'ım.

Takımının en önünde yürüdü,
Nâraları dağı, taşı бүрүдү,
Ateşinde kızıl düşman eridi,
Kore'de yanardağ olan Çağlar'ım.

Rumekrek bağında boy atan gür dal
Kandan çiçek açtı toprakta al al,
Kore dağlarında oldu bir masal,
Şehit dedesini bulan Çağlar'ım.

Karış ummanlara kalb ol kuşa, gel,
Gönlümüz senindir baştan başa, gel,
Aramızda, görünmeden yaşa, gel,
Ruh olup tarihe dolan Çağlar'ım.

Esen yelin ahenginde sen varsın,
Vatanımın her cenginde sen varsın,
Bayrağımın al renginde sen varsın,
Kore dağlarında kalan Çağlar'ım.

Behçet Kemal ÇAĞLAR

— Yüzbaşım, şüpheli bir şahıs yakaladık. Bu şahsı yakalamamız için bize bir köylü kadın yardım etti.

— Teşekkür ederim. Şüpheli şahsın yanında bir er bırak, vazifene devam et..

Keşif takımı verdiğim hedefini tuttu. Köyün meydanına muharebe düzeni ile ilerliyoruz. Yüzlerce köylü , erkek , kadın , çocuk asker düzeniyle dizilmişler. Mehmetçiklere Korece bağırarak büyük tezahürat yapıyorlardı. Köylülerin yaptığı tezahürata karşı elimle selâmladığım sırada hep bir ağızdan Kore milli marşlarını söylemeye başladılar. Milli marşlarını söylerlerken gözlerinden sevinç yaşları akıyordu. Bu insan topluluğunun çoğu yalın ayaktı. Kar yerde kırk elli santimdi. Sakalları uzamış aksaçlı ihtiyarlar ve kadınlar dimdik, Türk askerini Milli marşlarını söyleyerek selâmlıyorlardı.

Şark milletlerinin en doğusunda, Kore dağlarının kervan geçmez ıssız yerinde bu köyün sakinleri milli marşlarını söylüyorlardı. Hayret etmeyin. Bu gün Korenin en yüksek dağındaki köyünde milli marşını bilmeyen kimseye rastlayamazsınız. Biraz evvel kendilerine yabancı olan komünistlerin idaresinde idiler. Bu esnada Korelilere yabancı bir millet olan Türk askeri bu köyü işgal etti. Bu köyün iki kilometre kuzeyindeki 185 ve 251 rakımlı tepeler komünistlerin elinde. Komünistler köye hâkim olan tepelerden muhakkak dürbünleriyle gözetliyorlardır. (Bilâhare öğrenmiştik ki, kızılar işgal ettikleri yerlerdeki insanları tahkimat işlerinde kullanıyorlarmış.

Durum böyle olduğuna göre hemen kuzeyimizdeki tepelerin tahkimatını muhakkak bu köye yaptırmışlardır.) Bu şartlar altında evinden fırlayan köylüler ayakkabılarını giymemişler fakat kim bilir hangi kovuğa sakladığı Birleşmiş Milletler bayrağını eline almayı

unutmuyor. Kar üzerinde ayaklarının donmasını düşünmüyorlar. Meydana toplanıyorlar, istiklâl marşlarını gökyüzünü inletircesine söylüyorlar. İhtiyar bir kadın da köyde komünistlere casusluk yapan bir çeteciye Türk askerine teslim etmeyi unutmuyor. Soruyorum

— Türk askeri iki kilometre kuzeydeki hâkim tepeleri zaptedemezse, geri çekilirse ve yeni baştan bu köy komünistlerin eline geçerse acaba bu zavallı insanlar sağ kalır mı? Acaba köylüler bu hareketi yaparak niçin ölümü göze alıyorlar.

Çünkü onlar komünist idarenin zulüm yapan bir idare olduğunu biliyorlar. Esir yaşamaktansa ölmeği göze alıyorlar. Zulmün tadını tadan hürriyetin manasını daha iyi takdir edeceği çok tabiidir. Hür milletler safındaki Türk askerini kurtarıcı olarak karşılıyorlar. Nasıl karşılamasınlar. Komünistlerin idaresi altında iken namus, şeref, mal,

mülk, çocuk, kadın herşey kızıkların. Bu durumda yaşamaktansa Türk askeri köye girerken son bir defa da olsa vatanperverliklerinin ifadesi olan milli marşlarını göğüslerini kabartarak, sevinç gözyaşları akıtarak söylemeleri komünizmden nefret ettiklerinin bir ifadesiydi.

Bu köyden geçerken her zaman olduğu gibi zaferin hür insanların olduğuna ve zafere muhakkak ulaşacağımıza kanaat getirdim .

Mehmetçiğin yüzündeki gerilmiş hatlar. Tunçlaşmış yüz, bir güneş gibi yuvalarında parlayan büyümüş gözlerin ifadesi ... Bu anı yaşıyan dünyada ancak Türk nesli anlayabilir... 10 uncu bölümün karşısına çıkan zafer sarhoşları alçak komünistler, Türk süngüsü karşısında diz çöküp can verdiler. Allahı tanımayanlar mehmetçiğin süngüsü ile cezalarını çekmek üzere allahın huzuruna çıkarıldılar.

Komünizme karşı mücadele ederken onu yok etmek için düşündüğünüz an maddeten ne kadar zayıf olursanız olunuz manevi kudretiniz mücadelede muhakkak muvaffakiyete ulaşır³³.” Diye anlatmaktadır.

³³, Nazmi Özoğlu , Kore'de Niçin Savaştım. Komünizm Mezalimi Korunma Çareleri, Ankara, 1954., s. 57-60.

V.Alayın (2 nci Tabur hariç) 156 Rakımlı Tepeye Taarruzu

26 OCAK 1951

TAARUZUN 2 NCİ GÜNÜ

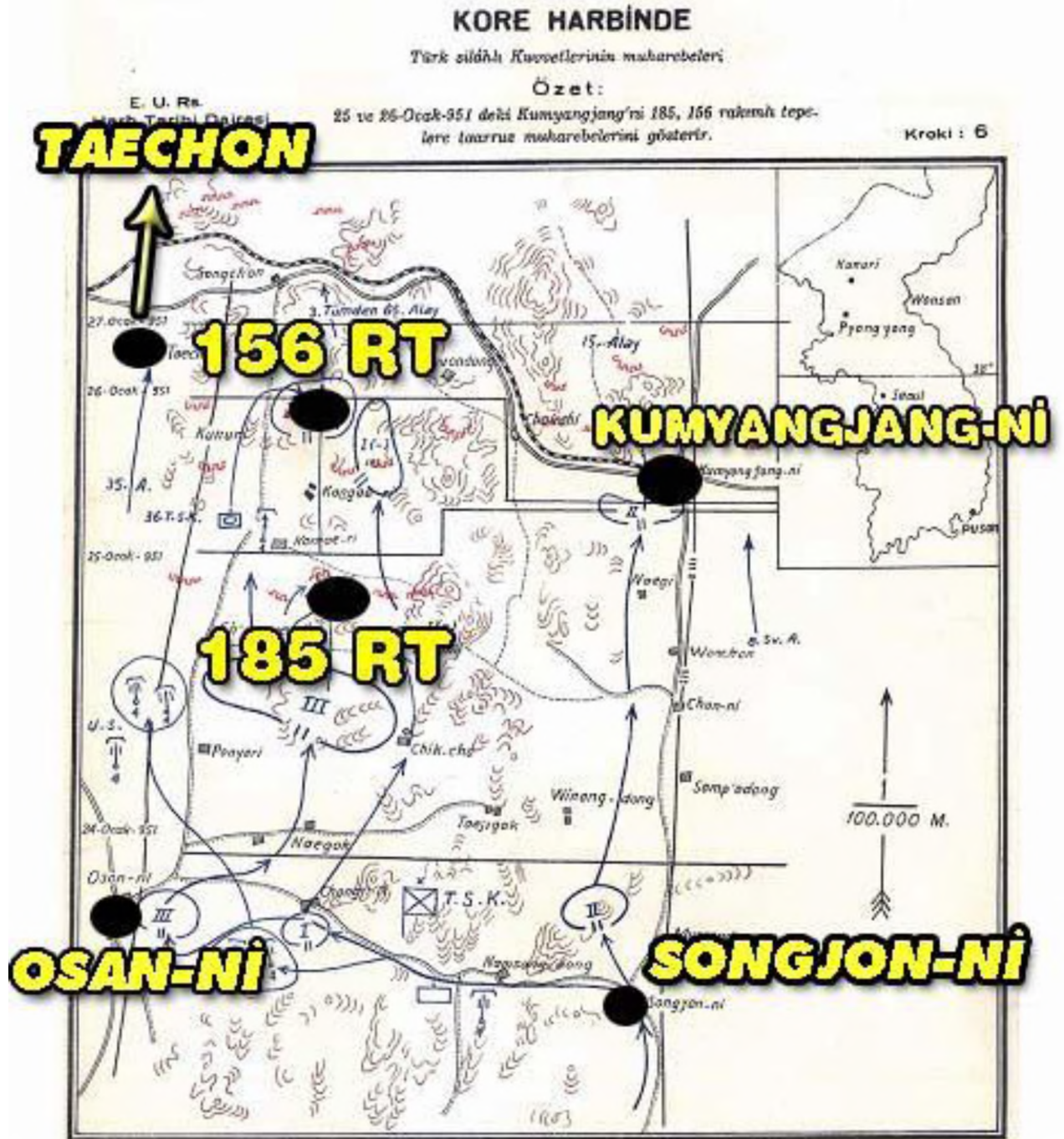
26 ocak 1951 günü ileri harekete devamla dört kilometre kadar kuzeyde mevzilenmiş olan düşman taburuna taarruz edilerek bu düşman geriye atıldıktan sonra ilerlemeye devam edilecekti. Bugünkü hedef, 156 rakımlı tepeydi. Görev, tepeyi ve tepeden batıya, vadiye doğru alçalarak uzanan sırtları zapt etmektir.

Alayın bugün ilerledikçe sertleşecek olan düşman direnmesi ile karşılaşması umuluyordu. Bugünkü görev, birçok bakımdan dünkü göreve benziyordu.

Alay ve tabur karargâhları, 185 rakımlı tepeye geldiler. 9 ncu ve 10 ncu Bölükler bugün de dünkü tertip ile ilerlemeye devam edeceklerdi. 10 ncu Bölüğün sağ kanadı, 185 (dahil) -195 (hariç) -156 (dahil) rakımlı tepeler hattıdır. 11 nci Bölük ise, bu hattın doğusundan ilerleyerek ve 3 ncü Tabur emrine verilmiş olan 2 nci Bölük de bu bölgede kullanılacaktı. Sol kanattaki vadiden ilerlemekte olan tank bölüğü de ilerlemesine devam edecek ve direnen düşmanı batıdan kuşatarak gerisine hücum edecekti.

Bir bölükle kalmış ve 185 rakımlı tepeye gelmiş olan 1 nci Tabur da, alay ihtiyatı olarak 3 ncü Taburu sağ kanat gerisinden izleyecek ve doğudan yapılması muhtemel düşman taarruzlarını önleyecek ve doğudaki 2 nci Tabur muharebe grubu ile aradaki boşluğu keşif için bir takımını gönderecekti.

9 ncu ve 10 ncu Bölükler ilerleyince bir dereyi geçmek zorunluğundaydılar. 10 ncu Bölük, dere yamaçlarındaki köyün içinden geçecek ve bu köyü iyice arayıp taramak zorunda kalacaktı. Düşman keşif kolları çekilmiş olduğundan, düşmanla temas olmamıştı. Fakat dereyi geçtikten sonra temas muhakkaktı. Bu sebepten bölükler, kendi kısımları içinde biribiri ile işbirliği yaparak dikkatle ilerlemeye başladılar. Hareket ağır oluyordu. 10 ncu Bölük deredeki Komae-ri köyünü geçerken, halk bayraklarla askerlerimizi selâmladı.

**25 -26 Ocak 1951'deki Kumyangjang'ni
185,156 rakımlı tepelere taarruz
muharebelerini gösterir.**

Bölüklerin daha çabuk ilerlemeleri istenildiğinden 10 ncu Bölük de-
renin kuzeyindeki sırtları işgal etmekte acele etti. Düşmanla temas

yine olmamıştı. Bölükler yine bir dereden ve dere içindeki köylerden geçeceklerdi. 10 ncu Bölük durmadan ilerledi, dereyi ve köyleri hadisesiz geçti 9 ncu Bölük ise o kadar ilerleyememiş ve bir kilometre güneybatıda kalmıştı. Tank Bölüğü de 9 ncu Bölüğün solu gerisinde idi. 11 nci Bölük de 10 ncu Bölüğün hizasına gelememişti. Bu bölgedeki meydana çıkan düşman direnmesi, ilerlemeyi durdurmuştu. Az sonra bütün düşman direnmesi belirdi. Bundan sonra bölükler piyade muharebeleri ve yer yer süngü hücumları ile ve boğuşmalarla düşman direnmelerini birer birer kırarak ilerlemeye koyuldular.

11 nci Bölük ve bunun doğusunda muharebeye girmiş olan 2 nci Bölüğün hareket ettikleri arazi yüksek ve bölgeye hâkim olduğundan, bu 195 rakımlı tepe bölgesi zapt edilmeden, bunların batısındaki asıl taarruz bölüklerinin ilerletilmesi uygun olamazdı. Aksi halde, bu bölükler sağdaki hâkim araziden düşmanın yan ateşlerine uğrayacaklardı. Bu sebepten sağ kanatta ve ihtiyattaki 3 ncü Bölüğün de kuşatmada kullanılması ile, bu bölgede mahdut hedefli taarruzlar yapıldı. Havan, topçu ve hava yardımı ile bu taarruz desteklendi.

Bu muharebede yer yer süngü hücumu ve boğuşmalarla düşman geriye atıldı. 2 nci Bölük 16 Çinliyi esir etti.

156 tepelerinden, hezimet halinde kaçan düşmanı takip ederken topladığımız esirleri geride esir kapmlarına gönderirken.

Sağ kanattaki hâkim arazi zapt edilince, batıdaki asıl taarruz bölükleri ilerlemeye olanak buldular.

Düşmanın 156 rakımlı tepede kesinlikle direneceği ve asıl muharebe hattının da bu tepeden doğuya ve batıya uzanan sırtlardan geçtiği anlaşılyordu. Bir kilit noktası halinde olan 156 rakımlı tepe sabahtan beri havan, topçu ateşleri ve havadan dövölmekte idi.

Bir gün önce düşman mevziinin kilit noktası olan 185 rakımlı tepe 10 ncu Bölüğün liyakat ve dirayetle idare edilmesi ve bu bölüğün eşsiz kahramanlarının hayranlık yaratan cesaret ve fedakârlığı ile zapt edilmiştir. Bugün 156 rakımlı tepe, daha ağır şartlar altında yine bu bölük tarafından zapt edilecekti.

Öğleye doğru 10 ncu Bölüğün ileri kısımları 156 rakımlı tepeye 600 metreye kadar yaklaşmışlar ve kuvvetli berkitilmiş olan bu tepeden yapılan makineli tüfek ateşiyle karşılaşmışlardı. 10 ncu Bölük 156 rakımlı tepeyi cepheden hücumla zapt etmek zorunluğundaydı. Bu sebeple düşmanla ateş muharebesine başlamış ve ateş üstünlüğü elde edilen yerlerde küçük kısımlarla ileriye sıçramak sureti ile düşmana yaklaşmaya çalışmaktaydı. Bölük topçudan, ağır silahlardan en büyük yardımı görüyordu.

SAAT 1200

Saat 12 00'de 9 ncu Bölük ve Tank Bölüğü de muharebe ede ede 10 ncu Bölüğün hizasına gelmiş, hatta bir takımını 200 metre ileriye sürmüştü. 3 ncü Taburun ve alayın komuta yerleri Komaeri'nin bir kilometre batı kuzeyindeki tepede idi.

Topçu taburu bugün ögle üzeri ileriye mevzi değiştirmiş ve Singang-ni dolayına gelmişti. Bu sırada 15,5'luk Amerikan bataryası ateş etmeye devam ederek piyadeyi desteklemişti. Yalnız başına muharebe

eden 10 ncu Bölük, ağır silahların desteğine muhtaçtı. Bu sebepten ağır bölüğün yarım ağır makineli tüfek takımı ile 81 mm.'lik havan takımı bu bölüğün emrine verilmişti.

9 ncu Bölük çetin muharebelerle direnen düşmanı birer birer ezerek, süngü ile açtığı yoldan ilerlemekte ve 156 rakımlı tepeden batıya doğru uzanan sırtlara adım adım yaklaşmakta idi. 9 ncu Bölüğün hedefi olan bu sırtlarda düşman kuvvetli olarak yerleşmişti. 9 ncu Bölük bu düşmana cepheden taarruz ederken Amerikan tank bölüğünün tanklarına karargâhtan bir subay komutasında iki manga bindirilerek tanklarla, düşman gerisine hücum ettirdiler. Tanklar düşmana geriden ateş ederken bu iki manga da geriden süngü hücumları ile düşman savunmasını gevşetti. Bu yardımdan faydalanan 9 ncu Bölük hücumla kalktı. Çok kanlı bomba ve süngü muharebeleri ve boğaz boğaza boğuşmalardan sonra hedef olan sırtları zapt ve işgal etti.

SAAT 1600

Saat 16 00'da sağ kanattaki 11 nci Bölük ve 2 nci Bölük inatla direnen düşmanla çetin ve kanlı savaşlara tutuşmuştu. Bu bölükler engebeli arazide ilerlemekle beraber, günlük hedefleri olan 156 rakımlı tepeden doğuya doğru uzanan sırtlara henüz varamamışlardı.

Düşman mevziinin kilit noktası olan 156 rakımlı tepe, birkaç sıra 5-10 kişilik üstü kapalı ağır ve hafif makineli tüfek ve havan mevzileri ile kuvvetli olarak berkitilmişti. Ateş mevzileri birbirini yan ateşi ile koruyacak şekilde ve dağınık halde idi. Kapalı mevzilerin aralarına da üstü açık siperler (irtibat hendekleri) yapılmış ve bütün tahkimat dikkat ve ustalıkla gizlenmişti.

156 RAKIMLI MUHAREBE İLERİ KARAKOL MEVZİLERİNDE DAHİ DÜŞMAN BÖYLE ÜSTÜ KAPALI MEVZİLER YAPMIŞTI

156 rakımlı tepe dünden beri devamlı topçu ateşleri ile dövüldüğü gibi, birkaç defa da havadan bombalanmıştı. Fakat, düşman tahkimatı dağınıktı ve düşman mevzileri ancak tam isabetle tahrip edilebiliyordu. Mevziin çok yakınına düşen bir top mermisi dahi mevzideki (kapalı yerde) düşmana etki edemiyordu. Bu sebeple yapılan büyük ve başarılı

ağır havan ve topçu ateşleri ile hava atışları düşmana zararlar vermiş, fakat savunma gücünü kıramamıştı.

10 ncu Bölük ilerlemeye başlayınca bu mevzilerden yapılan etkili makineli tüfek ateşleri ile karşılandı. Düşmanın bu planlı ve dikkatli ateşlerini susturmak gerekliydi. Ateş eden makineli tüfeğe hücum etmek mümkün değildi. Küçük bir mazgaldan ateş eden düşman silahını tahrip etmek de güç bir işti. Arazi çok engebeli olduğundan tanklardan yararlanılamıyordu. Bölüğün silahlarına ek olarak topçu ve ağır silahlar ile direnen bu yuvaları bir planla birer birer tahrip etmekten başka çâre yoktu.

Böyle bir planı yapabilmek için bütün düşman silahlarının ateş ederek kendilerini göstermeleri ve gizli (pusu) silahların meydana çıkması gerekti. Bölük komutanı açık hedefler gösterdi ve düşman silahlarını ateş etmeye zorlamak için bütün bölük cephesinde yalnız bir takımı ilerletti. Düşman bu ilerleyenlerin hücum birliği olduğu kanısına vardığı için bütün savunma silahları ile ateş açtı.

Bu suretle meydana çıkan düşman silahları bölüğün silah takımı ve bölük emrindeki ağır silahlarla, ateş altına alındı ve mühim düşman silahları da topçu ve havanlara hedef oldu. Topçu bu münferit hedefleri ateş altına almakta çok başarılı olmuştur.

Bu suretle ateş üstünlüğü elde edilince, bölüğün diğer takımları da ilerletildi. Ustalıkla ve görev aşkı ile ilerleyen mangalar pek az kayıpla hücum mesafesine kadar yaklaştılar. Saat 17 00 olmuş ve hava kararmak üzere idi. 156 rakımlı tepenin doğu yamaçlarını zapt edecek olan 11 nci Bölük ve 2 nci Bölük sert düşman direnmesi ile

karşılaşmışlar ve hedeflerine varabilmek için bütün gayretleri ile savaşıyorlardı.

Bu bölükleri beklemeye de artık vakit yoktu. 10 ncu Bölük, topçu ateşini bölüğün 100-150 metre önüne aldırđı ve bu ateşin arkasında ilerlemeye başladı. Bölük ilerledikçe topçu ateşide ileriye kaymakta idi. Havan ve makineli tüfeklerle ateş üstünlüğü elde edilmiş ve düşman silahlarının çoğı susturulmuştu. Artık süngü hücumu zamanı gelmişti.

Hücumla başlanacağı dakikada, 10 ncu Bölüğün 3 ncü Takım Komutanı üsteğmen, henüz ateş eden bir düşman makineli tüfek mevziinin mazgalına ağır makineli tüfekle bizzat ateş ederken, omuzundan vuruldu. Bu olayı yakındaki er gördü ve heyecanlanarak herkese açıkladı. Bu heyecan, hücumla kalkmak üzere olan takımın erlerine sirayet etti ve takımın erlerini karasızlığa düşürdü. Bunu hisseden yaralı takım komutanı üsteğmen, şiddetli düşman ateşine ehemmiyet vermeyerek yaralanmamış olduğunu erlerine göstermek maksadıyla ayağı kalktı, bu defa da boynundan vuruldu.

Bir er, subayının cesaret ve fedakârlığından heyecanlandı; "subayımın intikamını alacağım" diye bağırdı ve yalnız başına ileriye fırladı. Bu cesur erin hareketi takıma hücum komutu yerine geçti ve bütün takım erleri birdenbire ayağı kalkarak düşmana doğru koştu. Bölüğün diğer takımları da hücumun başladığını görerek kendiliklerinden ayağı kalkıp ileriye koşmağı başladılar. Bütün bölük, "ALLAH.. ALLAH.." sedaları içinde kükremit hale gelmişti.

Önde gidenler bombalarını atmışlardı. Koşarken ateş edenler de vardı. Bütün bölük bir anda düşman mevziine girdi; ayakta veya açık hendekteki düşman bir anda süngülendi. Kaçanlar da ateşle yok edildiler. Meydanda düşmandan sağ olan kimse kalmamıştı. Fakat, üstü kapalı mevzilerdeki düşman ağır makineli tüfekleri direniyor ve mazgallardan ateş etmeğe devam ediyordu. Düşman mevzileri çok olduğu için bunları temizlemek güç oldu.

Bir er mazgala ateş ederken diğer erin yaklaşması ve mazgaldan içeriye bomba atması gerekiyordu veya bu mazgalları roketatar ve ağır

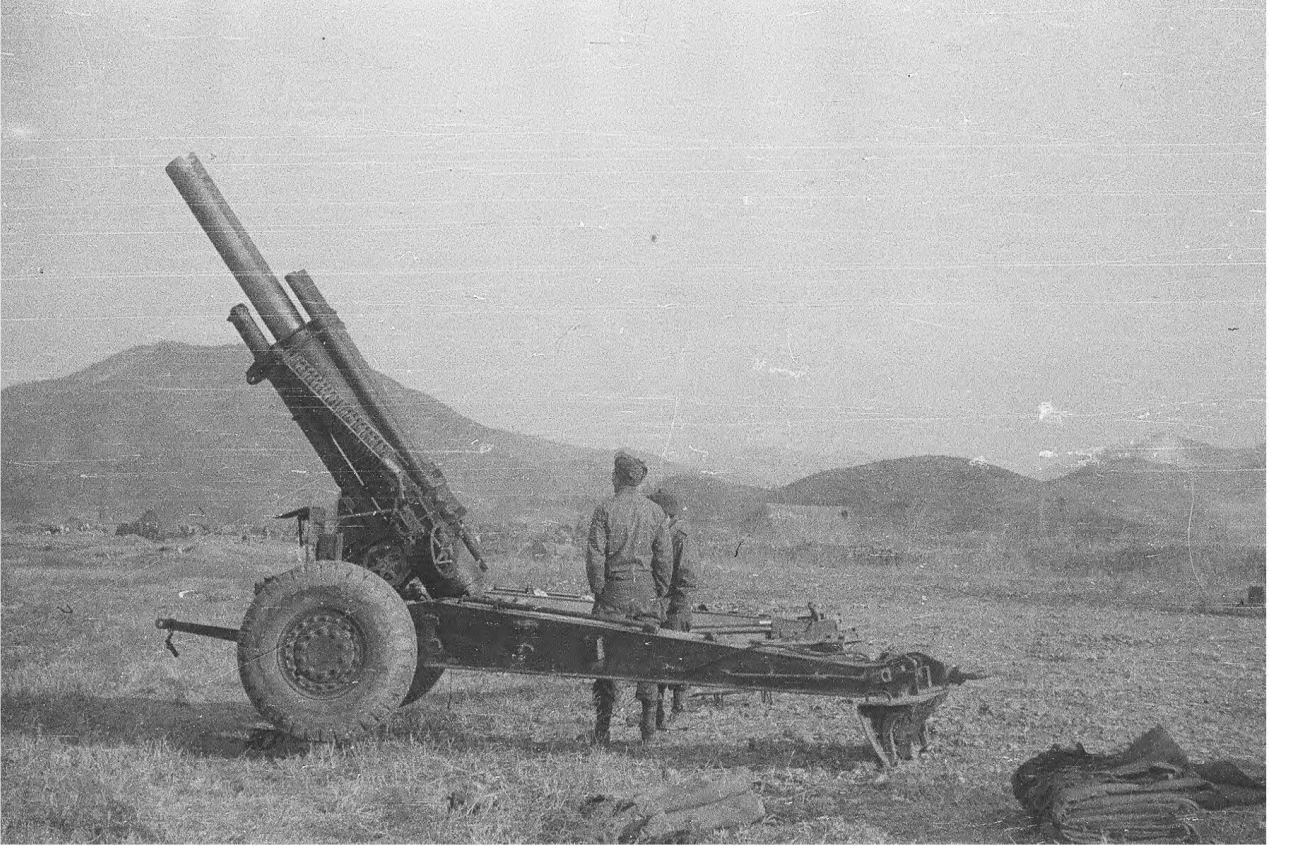
makineli ateşleri ile tahrip etmek zorunluluğu vardı. Karanlık basmadan ve düşmanın gece baskınları başlamadan bu işi tamamlamak ve düşmanın işini bitirmek gerekti. Bu sebeple herkes sonsuz bir gayret ve fedakârlıkla çalıştı ve mazgal muharebesine, hattâ geri hizmette ve ikmal işlerinde çalışanlar da kendiliklerinden katıldı. 10 ncu Bölüğün bir takımının başta komutanları olduğu halde yaptığı son hücum neticesinde tepe, saat 17 30'da tamamen zapt edildi.

Sağ kanatta 11 nci Bölük cepheden ilerlemekte ve 2 nci Bölük kuşatma yapmakta, 3 ncü Bölük bunların sağ kanadını korumak üzere düşmanla savaşmakta idi. Bu sırada (10 ncu Bölük hücum ederken) 2 nci Bölüğün bir takımı 156 rakımlı tepenin doğusundaki berkitilmiş yere girdi ise de düşman birkaç dakika önce mevziini terk etmiş olduğundan 2 nci Bölüğün bu takımı yalnız kaçamayan birkaç Çinliyi esir etti.

Bu muharebelerde düşman erleri, ölümü hiçe sayarak cesaret ve feragatle savaşmışlar ve pek çok hile yapmışlardı. Bir elini havaya kaldırarak teslim oluyormuş gibi davranarak diğer elindeki bombayı gelenlere atmak, kendini ölü gibi göstererek yaklaşanlara bomba atmak gibi hileleri çok iyi başarmışlardı.

Bu muharebelerde Türk subayları büyük cesaret göstermiş ve muharebeyi bilgi ve yetenekle idare etmişlerdir. Erler de kahramanca çarpışmışlar ve vazifelerini tam olarak yapmışlardır. Topçu çok başarılı olmuş ve piyadenin taarruzunu ateşleri ile çok yakından etkili olarak desteklemek suretiyle onun başarı sağlamasını kolaylaştırmıştır. Bu muharebelerde beliren her düşman direnmesi için hava irtibat kurulları aracılığıyla Amerikan Hava Kuvvetleri ve uçaklar tam zamanında ve tam yerinde muharebeye karışarak hücum hedeflerinin tahribinde ve

düşman direnmesinin ortadan kaldırılmasında önemli derecede yararlı olmuşlardır.

Türk Topçu Taburu ile Türk cephesine ateş etmekle görevli 10,5'luk 64 ncü ve 15,5'luk 90 nci Amerikan Topçu Taburları birlikte çalışmışlar ve topçu uçakları ile keşif uçakları topçu ateşini düzenlemekte ve idare etmekte çok başarılı olmuşlardır.

Hava, tank, topçu ve piyadenin işbirliği yapmaları ve bunda yüksek derecede başarı göstermeleri, az kayıpla bu parlak sonucun elde edilmesinin esas etkeni ve sırrıdır. Alay 26 ocak 1951'de günlük hedefine ulaştı. Birliklere vardıkları yerlerde tertibat alarak geceyi geçirmeleri ve ertesi sabah ileri harekete devam edileceği bildirildi.

Bugün Türk Tugayı, 150 nci Komünist Çin Tümeninin 447 nci ve 448 nci Alayları ile muharebe etmiş ve bir alayını tam bozguna uğratmıştır. Türk Tugayı bir ay önce Kunuri muharebesinde bu tümenle savaşmıştı.. Düşmandan intikam alınmış olması sevinçle karşılandı³⁴.

VI. Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Taarruzun İkinci Gününü Şöyle Anlatmaktadır

26 OCAK 1951

“ 3 üncü tabur ihtiyatındaki 2 nci bölüğü 156 rakımlı tepeyi doğudan kuşatmak üzere 11 inci bölüğün sağına sürmüştü. O sırada 156 rakımlı tepedeki mukavemete yardım etmek üzere derin bir vadiden bir düşman taburunun 2 ve 11 inci bölüklerin yanına taarruza geçtiği görülmüş ve buna karşılık sol grup kumandanı tarafından elindeki ihtiyat kuvveti (2 bölüğü eksik 1 inci tabur) düşmanın yanına karşı taarruza sevk edilmiş ve yandan vurmak isteyen düşman taburu yanından vurularak ağır zayıyla perişan bir hâlde çekilmeye icbar edilmişti.

İlerlemeyi güçleştirmeye çalışan o düşman taburundan başka tugayın sağ ve solundaki dost birliklerin gerilerde kalmalarından istifade ederek onların cephelerine isabet eden ağır silâh ateşlerinin de hassas zamanlarda bizim tarafa tevcih edilmeleri, karşıımızdaki düşman tahkimatına karadan ve havadan yapılan bombardımanların tesirsiz kalışı idi. Tesirsiz kalıyordu, çünkü düşman tahkimatı çok kuvvetli idi. Siperlerin üstü birkaç kat hâlinde ağaç gövdeleri ve kalın bir toprak tabakası ile örtülmüştü.

³⁴ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 207-212.

Top mermi parçalarına, hattâ tam isabetlere karşı emniyetli, bir kaç kişilik kuvvetli sahra sığınakları hâlinde idi. O sığınakların mazgalları muhtelif istikametlere ateş edecek, birbirlerini ateşleriyle koruyacak şekilde mahirane tertiplenmişti.

Sol grupta bilhassa 10 uncu bölük düşman mukavemetinin en mühim mukavemet bölgesi olan 156 rakımlı tepedeki mevzi kısımlarına iyiden iyiye yaklaşmış, diğer bölükler de muhtelif istikametlerden parça parça kendi hedeflerine yaklaşmakta bulunuyordu. Muharebe dakikalar geçtikçe şiddetini arttırıyordu. Güneş ufka yaklaşmış, o şanlı muharebenin, şanlı galiplerinin galebesini görmeden, son ışıkları ile onların yağız çehrelerini okşayıp tebrik etmeden sanki batmak istemiyordu. O sırada hücum mesafesine girmiş olan 10 uncu bölük daha fazla beklemek sabrını tüketerek mübarek süngülerini takmış ve yer yer Allah Allah! sedâlarıyla düşmanın siperlerine hücum ediyor, inatçı düşman mukavemetini hâlâ devam ettiriyordu. Daha gerilerde ve yanlarda kalıp Allah Allah! seslerini işitenler artık can ve kan verme kaygısını bir tarafa atıp ölümü istihkar ederek ayaklanmış, marş marşla ve türlü haykırmalarla düşman tahkimatına girmeye koşuyorlardı.

Tahkimat içinde kısa bir boğuşmadan sonra düşmanın inat ve mukavemeti Türk'ün azim ve imanı huzurunda kırılmış, diz çökmüş ve yıkılmıştı.

Selâmeti kaçmakta bulan düşman yakın mesafe silâhlarıyla biraz uzaklaşanları, topçu ve hava kuvvetleri ateşleriyle tepeleniyor, şurada burada mukavemet edenler ya bir süngü, ya bir ateş darbesiyle imha

ediliyor, bütün ümitlerini kaybedenler ellerini kaldırıp teslim olmak istiyorlardı. Fakat onların arasında kollarını kaldırıp ellerindeki bombaları saklayanlar ve yanlarına yaklaşanlara bombalarını atanlar da olmuş, onlar tabiî olarak haklanmıştı.

Muharebe meydanında düşman hayli ölü bırakmış, kuzeye doğru perişan bir hâlde çekilirken takip ateşleriyle daha da hırpalanıyordu. O günkü muharebe neticesi alınmış, düşmana sersemletici mükemmel bir Türk şamarı vurulmuştu. O kanlı muharebe sahnesine gecenin ilk karanlığı bir örtü çekerken bizimkiler memnun ve müftehir bir hâlde birbirlerini kucaklayarak tebrik ediyor, semâda titrek ışıkları ile parlamaya başlayan yıldızlar Türk kahramanlarına âdeta türlü iltifatlar yapıyorlardı. Karanlık ilerledikçe silâhlar susarak ortalık bir sükûnete giriyordu. O ilk taarruz vazifesini şerefle yapmış olmanın, Kunuri intikamım kısmen almanın zevk ve huzuru kalpleri bir ferahlıkla okşayıp sarıyordu.

Muharebe bitince birlikler tespit edilen plân dahilinde işgal ve savunma tertiplerini alarak yerleştiler. Düşman çekilirken çok zamanlar

yaptığı gibi gecenin belirsiz zamanlarında ufak kuvvetlerle gece baskınları, tacizleri yapmak âdetini tekrarlar ihtimaliyle yorgunluğa rağmen birlikler mevzilerinde uyanık ve dikkatli bulunuyorlardı. Düşman yediği ağır dayaktan ağır bir perişaniyete uğramış olduğundan gece teşebbüsünü düşünecek hâlde değildi, selâmeti teması kesip uzaklaşmakta bulmuştu.

Sağ ve sol muharebe gruplarının cephelerinde düşman bin kadar ölü ve 50 kadar esir bırakmıştı. Yaralıları ile beraber düşman zayiatı 2000 kadar, iki grubun karşısındaki düşman kuvveti iki alay kadar tahmin edilmişti. Buna mukabil her iki grubun insan zayiatı 40 küsur kadardı.

O zorlu muharebenin o kadar az zayiatla başarılmasının Allahın yardımına, ağır silâhlarımızın isabetli ve tesirli ateşlerine yakın mesafelerde mazgallara bol mermi isabet ettiren iyi nişancılara minnettarız³⁵.” Diye anlatıyordu.

VII. Alay Komutanı Albay Celal Dora Tarruzun İkinci Gününü Şöyle Anlatmaktadır

26 OCAK 1951

SABAH

³⁵ Yazıcı, a.g.e.,s. 266-270.

156 RAKIMLI TEPEYE TAARRUZ

Düşmanın asıl muharebe hattına taarruz ve 156 rakımlı tepede verilen meydan muharebesi.

Geceleyin plânlanan ve birliklere yayılan taarruz emrine göre 26 Ocak sabahı saat altıda başlayan taarruz bidayette yer yer düşmanın küçük mikyasta mukavemetine uğramış ve bu mukavemetler kırılarak saat 11' de düşmanın asıl muharebe hattına yanaştığımızı bu hatlardan açılan çok şiddetli silâhların şiddetli ateşlerinden anlamıştık. Arazinin bütün imkânlarından hakkıyla istifade eden Çin birlikleri üstü kalın toprak tabakalarıyla kapalı mevzilere gömülmüş ve mükemmelen gizlendikleri için yapılan ateşlerden başka hiç bir şey görememiştik .

Birliklerin taarruzunu desteklemek için yapılan topçu ateşi ancak tam isabet alan mevzileri susturmakta ve fakat parça tesirlerinden hiç bir mevzi zarar görmemekte idi. Sırtların eteklerinden itibaren tepelerin

en yüksek noktalarına kadar derinliğine doğru üçer dörder kişilik münferit mevziler halinde tahkim edilmiş olan bu kuvvetli mevzileri susturabilmek için topçu ve havan ateşleri kâfi gelmemiştir. Emrimde bulunan Amerikan uçak kontrol müfrezesi vasıtasıyla ardı ardına celp ettiğim dört uçak filosunun mevzilerine attıkları Napalm yangın bombaları ve makineli tüfek ateşleri de düşman mevzileri üzerinde tam tesirini gösterememiş ve bir tek düşman erinin mevzilerinden dışarı çıktığı görülmemiştir.

Mevzilerinde inatla sebat eden bu usta düşmanı yuvalarından söküp atacak veya kendi elleriyle kazdıkları çukurlarını kendilerine mezar edecek yine Mehmetçiğin süngüsünden başka bir şey olamayacaktı. Bu düşmana karşı beslediğimiz kin ve garazla meşru olan intikam hislerimiz istisnasız olarak hepimize aldığımız vazifenin bir keşfi taarruzî olduğunu unutturmuş ve kat'î neticeli bir muharebe yapmak ve düşmanı yok etmek azim ve imanıyla bütün kumandanlar kendi birliklerinin başında, yapılan destek ateşlerinin himayesinde azamî gayretlerini sarfederek bu cehennemî ateş altında düşmana yaklaşmaya çalışmakta ve bütün kumandanların endişesi zayıf vermeden zafere ulaşmak heyecanıyla sevk heyecanıyla sevk ve idare kudretlerini kullanmakta idiler.

Az kan dökerek zafere ulaşmak kumandanlığın askerlik sanatındaki başarısının ölçüsüdür, işte bu maksadın husulü için arkadaşlarım ellerinde mevcut bütün imkânları kullanarak kendilerine Allanın vediası ve ana ve babalarının emaneti olarak teslim edilen evlâtlarının korunması bakımından her türlü tedbirleri almakta gecikmiyorlardı. Kendilerini kendilerinden daha çok düşünen ve koruyan kumandanlarını gören kahraman erlerimiz de kumandanlarına bir

zarar gelmesin ve başsız kalmasınlar düşüncesiyle onlara kol kanat germekte ve böylelikle bu en sıkışık zamanda karşılıklı sevgi ve birbirlerine güvenerek ve kalpten bağlanarak aynı gaye uğrunda bir vücut gibi çarpışılmakta idi. Bu kutsal düşünce ile hedeflerine yaklaştırmaya çalışan birlikler düşman mevzilerine 400 metre kadar yaklaştıklarını pek yakınlarındaki gözetleme yerimden görüyor ve karargâhımın bütün subaylarıyla birlikte bu arkadaşlarımıza zarar veren düşman silâhlarını dürbünlerimizle arayarak bunları topçu, havan ve uçaklarla baskı altına almaya çalışıyorduk. Bu maksatla gözetleme yerimdeki beş telsizimle devamlı dinlemede kalıyor ve en ilerideki arkadaşlarımın harekâtını gözümle takip ettiğim için icabında sıkışık duruma düştüğünü gördüğüm takımlarla dahi telsizle görüşerek onları ikaz ve irşat ederek gereken yardımı yapıyordum.

Taarruz ettiğimiz mevzilerin en kuvvetli olarak tahkim ve işgal edildiği yer 156 rakımlı tepe olduğu anlaşılmıştı. Mevzinin bu kısmı ele geçirilmedikçe diğer yerlerden yapılacak girme muvaffak olamayacak ve mevzi derinliğine girilse dahi 156 rakımlı tepe mukavemete devam ederek girmenin inkişafına mani olacaktı. Bu tepe manzumesi ele geçirildiği taktirde mevzinin diğer mühim bir kısmının kendiliğinden düşeceği aşikârdı.

SAAT 1500

3 NCÜ TABUR 11 BÖLÜK TAARRUZU

Saat 15'te düşmanın topçu, havan ve makineli tüfek ateşleri azamî şiddetini bulmuş ve bu sırada alay gözetleme yeri de kesif topçu

ateşi altına alınmıştı. Bu esnada siklet merkezi 156 rakımlı tepeye müteveccih olarak tepenin eteklerinden tırmanmaya çalışan III. taburun sağda bulunan ve ikinci bölüğün bir takımıyla takviye edilmiş olan on birinci bölüğün kumandanı Yzb. Ahmet Çelebi telsizle bizzat beni bularak şu malûmatı vermişti. Albayım! Düşman mukabil taarruza kalktı, bir kısım düşman kuvveti sağımızdan bölüğüme kuşatıcı şekilde taarruz ediyor, yardım istiyorum, bölük çok müşkül duruma düşüyor, iki düşman arasında kalıyorum, diyordu.

Bulunduğum gözetleme yerinden bu bölüğün ileri hatlarını görüyordum. Ancak onu kuşatmaya çalışan düşman birliklerinin harekât sahasının sık fundalıklarla kapalı ve dere içinde bulunmaları dolayısıyla göremiyordum. Daha evvel ihtiyatımdaki birinci taburu ikinci ve üçüncü taburların muharebe sahasını birbirinden ayıran ve bize dikey gelen çetin ve arızalı arazi kısmından bölgeden bölgeye ilerletmiş ve bu anda üçüncü taburun sağ kanat gerisine yanaştırmıştım. İhtiyat taburunun bulunduğu yer o anda kuşatma yapan düşman kuvvetlerine en iyi müessir olacak bir yerdi. Ancak bu taburun bulunduğu yerden de arazinin ormanla kapalı bulunuşu yüzünden kuşatma yapan düşman görülemediğini taburun bu durum karşısında hareketsiz kalışından anlamıştım.

1 NCİ TABUR TAARRUZU

I. tabur kumandanı Bnb. İmadettin Kuranel kalbinden rahatsız olduğu için taburun sevk ve idaresinde çok yakından alâkadar olan becerikli, cesur ve atılgan olan harekât subayı Yzb. Ahmet Akagündüz'e telsizle durumu bildirmiş, mukabil taarruz yapan düşman kuvvetini bizzat görerek telsiz ile rapor vermesini ve taburun bu

düşmana taarruz için hazırlanmasını emretmiştim. Biraz sonra bu istikametten de şiddetli ateş sesleri gelmeye başladı.

Kapalı olan bu arazide cereyan eden muharebeyi gözetleme yerimden göremediğim için çok heyecan içinde idim. Ateş, süngü ve bombalarla yakın boğuşmaya giren birinci taburdan da bu en heyecanlı anda rapor alamadığımdan bir ses ve bir haber alırım ümidiyle mütemadiyen telsizle birinci taburu arıyor ve dinliyordum.

Bir saat geçmeden heyecanım sona ermiş ve birinci tabur bu düşmandan pek azı kurtulmak suretiyle ekserisinin imha edildiğini ve geri kalanların püskürtüldüklerini müjdelemişti. Bu sevinçli haberi telsizle bütün birliklere yayınlarken verdiğim emirde; 11. bölüğü kuşatmayı hedef tutarak mukabil taarruza kalkan düşman; birinci taburumuz tarafından kuşatılarak tamamen imha edilmiştir. Düşman mevzilerinde sarsıntı başlamış ve kaçma alâmetleri belirmiştir. Düşmanın kaçmasına ve kurtulmasına meydan verilmeden birlikler kendilerine verilen hedeflere saldıracak ve düşmanı yok edeceklerdir. Ayrıca düşmanı soldan kuşatmak üzere tank bölüğü alay muhafız takımı ile birlikte taarruz edecek ve düşman gerilerine düşerek kaçmalarına meydan vermeyecektir. Topçu ateşi tepeler hattında toplanacaktır, demiştim.

Bu müjdeli haber cephedeki bütün arkadaşlarımın bir anda ve yıldırım hızıyla düşman yuvalarına saldırmalarına âmil olmuştu. Kulakları çınlatan karşılıklı makineli tüfek sesleri, top ve havan mermilerinin infilâkları ile ortalığı kaplayan cehennemi ateş altında yaydan okun fırlayışı gibi yerlerinden kopan subay, astsubay ve erlerimiz ve hulâsa istisnasız herkes düşman yuvalarına bomba ve

sungüleriyle saldırmakta, mukavemet edenlere süngülerini saplamakta ellerini kaldırıp teslim olmak isteyenleri kulaklarından tutup yuvalarından çekerek dışarı fırlatmakta idiler. Bu arada yuvalarından fırlayıp kaçmak isteyenler mevzilerde avını bekleyen makineli tüfek nişancılarımız tarafından açılan makineli tüfek ateşleri ile pestil gibi yerlere serilmekte idiler.

Geride alay muharebe idare yerinde alayın ikinci kademesinde bulunan bütün subay ve askerî memur arkadaşlarım da bu en heyecanlı muharebeyi seyretmek için gözetleme yerine yanıma gelmişlerdi. Bu sırada telsizle verdiğim emri iyi anlamayan Amerikalı tank bölüğü kumandanı tanklarıyla halâ ihtiyat mevkisinde bulunmakta ve onlarla birlikte taarruz için gönderdiğim alay muhafız takımından manga ile lisan bilmediklerinden anlaşılamamakta idiler. O anda yanımda bulunan alay harekât kısmında vazifeli olan 7. sınıf yani teğmen muadili muamele memuru Tarık Kiper pek az bildiği İngilizcesi ile belki yardımı dokunur diye onu tank bölüğünün yanına göndererek emrimin tank bölük kumandanına ulaştırılmasını ve dönüp gelmesini emretmişim.

Bu genç ve cesur, aynı zamanda sportmen muamele memuru arkadaşım tepeden aşağı uçarcasına bir hızla bir hamlede tank bölüğünün yanına gitmiş ve kendisini bu emrimin tebliğinden sonra geri dönmesini beklerken tankları ve muhafız takımından iki mangayı emrine alarak sol kanattan düşman gerilerine dalmış ve tankların himayesinde bu iki manga ile düşman mevzilerinin gerisine taarruz etmekte olduğunu dürbünümle görmüştüm.

Cepheden Mehmetçiğin süngüsüne dayanamayıp kaçan Çin askerleri tankların makineli tüfekleri ve Tarık Kiper'in takımının

ateşleriyle yok edildiklerini en büyük neş'e içinde seyrediyorduk. Bu sırada yine geri kademeden gelen arkadaşlar arasında alay motorlu vasıtalarının bakım ve tamir takım kumandanı üsteğmen Naim Duygu'nun da silâhını kaparak bulunduğumuz tepeden ileriye fırladığını görmüştüm. Bu arkadaşım da eskiden maiyyetinde bulunduğu ve çok sevdiği 9. Bl. K. Yzb. Turhan Ergüngör'ün yardımına koşuyordu.

Boğuşma ve didişme bütün cephede devam ederken birlikler yer yer tepelere doğru yuvadan yuvaya ilerliyorlardı. Subaylar makineli tabancalarını, Karabin tüfek ve sungüleriyle, erler bomba ve süngüleriyle istisnasız herkes vuruyor, öldürüyor ve Çin leşlerini çiğneyerek gözünü budaktan esirgemedен ilerliyor ve bir mevziden diğerine fırlıyorlardı.

Muharebenin heyecanı ve arazinin fundalarla örtülü bulunuşu ve ayrıca Çinlilerin siperlerini çok iyi gizlemiş olmaları yüzünden düşman mevzilerinden bazıları bu hengâmede görülememiş ve içindekiler temizlenmeden gerilerinde bırakılmışlardı.

Gözetleme yerinde dürbünlerimizle gözetleme yaparken birliklerimiz tarafından görülmemiş olan bu mevzilerden dışarı çıkan düşmanın tepeye doğru ilerleyen birliklerimize arkalarından ateş ettiklerini gördüğüm zaman gayri ihtiyarî eyvah geride temizlenmeden bırakılmış düşman mevzilerinden ateş ediyorlar diye bağırmaklığım aynı manzarayı kendi dürbünleriyle gören ve heyecan içinde bulunan yanımdaki arkadaşlarımın silâhlarını kaparak ileriye fırlamalarına âmil olmuştu. İlk önce harekât subayım Yzb. Abbas Yurdakul fırlamış ve onu diğer subay arkadaşlarım ve muhafız takımından yanımda

kalanlar takip etmişlerdi. Bunlar geride kalan bu düşman yuvalarına birer birer taarruz ederek ilerdeki gerilerini emniyete almışlardı.

ALAY S-3
YZB DOĞAN ABBAS YURDAKUL

KUR.BNB
ALİ DENİZLİ

İntikam duygusu ile düşman üzerine saldıran bu Türk cengâverleri tepelere çıkıncaya kadar öldürmekten o kadar doymuş olmalı ki tam tepeye çıktıkları zaman kaçıp kurtulmaya çalışan düşman sürülerine ateş etmeden ve yere yatmadan arkalarından kahkahalarla gülerek kaçışlarını seyre dalmışlardı.

Son bir buçuk saat devam eden bu zafer sahnesinin insanı neşelere gark eden seyri her kumandana nasip olur şey değildi.

Muharebe cereyan ettiği müddetçe tugay muharebe idare yerinde bulunan ve oradan ayrılmayarak harekâtımızı takip eden 25. tümen kumandanı ve General Yazıcı durum hakkında mütemadiyen rapor istiyorlardı. Cevap olarak kısaca muharebenin muvaffakiyetle devam ettiğini ve çok şanssızmışsınız ki şu anda benim muharebe idare yerimde bulunup Türk askerinin nelere muktedir olduğunu ve nasıl zafer kazandığını gözünüzle görmekten mahrum bulunuyorsunuz. Kat'î raporumu sonra vereceğim, diyordum”³⁶. Diye anlatmaktadır.

VIII. 9 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör 26 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

26 OCAK 1951

26 Ocak 1951. Sabahın ilk saatlerinde alınan emirle, bu gün de taarruza devam edileceğini, esaslı keşifler yapılması, çok muhtemel olarak düşmanın asıl mevzileriyle temasa gelineceği, bu taarruzumuzun hava kuvvetleriyle de destekleneceği bildiriliyordu. Artık anlıyoruz ki, maksat keşiften çok daha mühimdir. Büyük kumandanlık gelişen taarruzun devamına karar vermiştir.

Bu taarruzun Kore muharebelerindeki ehemmiyeti Kunuri kadar kıymetlidir. Türkler, ilkinde pek az bir kuvvetin parça parça ve bölgeden bölgeye yaptığı

³⁶ Dora ; a.g.e.,s.194-204.

savunmalarla, karşı yoklamalarla 10.000 lerce silâh arkadaşlarını muhakkak bir felâketten kurtarmışlar, ikincisinde ise, o günler için artık yenilmez kararına varılan muazzam ve küstah bir ordunun, tahminler hilâfına, pekâlâ mağlûp ve ricata mecbur edilebileceğini ispat etmişlerdir.

26 Ocak 1951 akşamı... Kazanılan zaferin sevinci içindeyiz. İki gündür uykusuzluğa, gündüz devamlı muharebelere rağmen erlerimiz, çelik gibi sağlam, diri ve neşeliler. Varılan son hattaki düşman siperlerinden tavşan kovalar, tilki yakalar gibi Çinli döküntülerini topluyorlar. Bir mahfuz mahalden, bir parça emniyetli sığırmaktan, kulağından tutularak, çıkarılan her Çinli, başardıkları büyük zaferlere mukabil bir çocuk kadar saf Mehmetlerimizi kahkahalarla güldürüyor, neşelendiriyor ve eğlendiriyor.

† 156 tepelerinden hezimet halinde kaçan düşmanı takip ederken topladığımız esirleri geride esir kapmlarına gönderirken.

Bu şekilde 15-20 esir topladılar. O gariplerin halleri de pek acayipti. Saklandıkları yerlerden çıkarılanlar kafalarına inecek bir dipçiğin veya göğüslerine saplanacak bir süngünün korkusu ile titrerlerken, karşılarında yağız çehreli, ekserisi bıyıklı Türk delikanlılarının gülüşen, şakalaşan vaziyetlerini görünce evvelâ şaşkın şaşkın bakıyorlar... Fakat kısa bir zamanda avcılarının neşesi onlara da sirayet ediyor, onlar da gülmeğe, şakalaşmağa başlıyorlar. Kendilerine aranıp ta bulunmuş bir ahbap, bir dost gibi su, sigara, çiklet, çikolata ikram ediliyor.

Bunlar biraz evvel, Türklerin mermi ve süngüleri ile dize gelmişlerdi. Şimdi de bu yiğit delikanlıların minnet ve şükranla ayaklarına kapanıyorlar...

Bu gün tesadüflerin güzel bir tecellisiyle karşılaştık. Karşımıza isabet edipte, yüzlerce l ve esir bırakarak bir daha belini doğrultamadığını tahmin ettiğimiz bu düşman birlik, Kunuri'de cephemize saldıran tümenlerden birisi idi. Bir oklarının üstlerinde kim bilir hangi aziz şehidimizin sırtından çıkarılmış kaput, ceket, yn çorap gibi Türk malı eşyalar bulunmuştu. Bu hal herkeste bir kat daha sevinç yarattı. Allah, Kunuri'nin ve Kunuri şehitlerimizin intikamını doya doya alabilmek fırsatını vermişti.

İcap eden emniyet tertibatı alınarak, gece bu sırtlarda geçirilecek. Komşu bölük kumandanının da gözetleme yeri pek yakınımda. Bana kazılan bir çukurda buluşuyoruz. Konuşma mevzuumuz bugünkü muharebeler... Yanımda çömelmiş bölük telsizcisi taburdan arandığını söyleyerek mikrofonu uzatıyor. Tabur kumandanımız (Yüzbaşım müjde, bugün mütareke imza ediliyormuş, sıfır saatte ateşkes emri verilecekmiş, bizzat tugay kumandanından duymuşlar. Fakat siz gene tedbirli bulunun) diyor. Aynı müjdeyi sağdaki tabur kumandanının da erlere duyurabilecek kadar bağırarak tebliğ ettiğini işitiyorum.

Bu için artık şaka tarafı kalmadı. Oh... Nihayet hayal edilen tatlı günler gelip çattı. Memlekete evlerimize, sevdiklerimize kavuşabilmenin mümkün olacağı ümidiyle sevinç içindeyiz. Bu gün şehit olan arkadaşlarımızı da acı acı anarak, bir gün daha kurtulabilselerdi, diye zlyoruz. Hayatı her an tehlikede akla gelebilen her türlü rahatsızlık, huzursuzluk içinde bulunan bir muharip için ateşkes, mütareke gibi tatlı sözlerin mnası, kolay kolay izah edilemez.

Daracık çukurda arkadaş yeniden doğuşun sevinci içinde ilerleyen dakikaları sayıyor ateşkes emrini bekliyoruz. Sıfır saat geldi, geçiyor. Emrin gecikmesini makamdan makama ulaşmada geçecek mecburî zamanda buluyoruz. Fakat... Bu esnalarda, gecenin sessizliğini yırtarak, bir tayyare gürültüsü beliriyor. Başımızın üstünde iki tur yaptıktan sonra atılan roketlerin hava boşluğunda çıkardıkları ürpertici seslerini duyuyor ve müthiş infilâklar birbirini takip ediyor, isabet yok. Bu düşman tayyaresi o gece, bizim asılsız mütareke müjdelerimiz, ateşkes hayallerimizle, bilmeyerek de olsa öyle güzel alay etti ki...

Aradan bunca zaman geçmesine rağmen ancak mümkün olan mütareke ve ateşkes emrini düşündükçe, hep o geceyi hatırlarım. Tugay kumandanımızı bile açıklanmasında mahzur görmeyecek bir ciddiyetle inandıran bu asılsız haberin nereden, nasıl çıktığı, birçoğumuz için hâlâ muammadır ³⁷”. Diye anlatmaktadır.

IX. 10 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Nazmi Özoğlu 26 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

26 OCAK 1951

156 RAKIMLI TEPENİN ELE GEÇİRİLMESİ

26.Ocak.1951 saat 0700.

³⁷ Ergüngör, a.g.e., s.118-119.

185 rakımlı tepeden kuzeyi gözetliyoruz. Kuzeyimizdeki vadi içinde KONAERI köyü var. 500 hanelik bir köy. Köy içinde kimsecikler gözüküyor. 156 rakımlı tepe istikametinde ilerleme emri aldık. İlerliyoruz.

Vadi içindeki çeltik tarlaları içinden geçiyoruz. Çeltik tarlalarının kenarları pirinç saplarıyla örtülü. 10 kilometre uzunluğundaki ve 1500 metre genişliğindeki vadide ekilmemiş bir karış arazi bırakılmamış. Köydeki evler kiremitli avluları çitlerle çevrili, kapı ve pencereleri yağlı boyalı, elektrik direkleri köyün içinden geçiyor. (Kore'de en yüksek dağın tepesinde bulunan köyde elektrik ve mektep var.)

Yol ve su dâvası hal edilmiştir. Ekilmemiş bir karış arazisi yoktur. Akarsular yataklarından değil, tarlalardan akar. Kışın evlerini sobayla

ısıtmazlar. Evin mutfağındaki ocakta yanan ateşin sıcak havası odaların altından geçer. Hararetini kaybeden hava bacadan çıkar. Evin her odası aynı sıcaklıktadır. Bizim hamamlarımızdaki göbek taşının ısındığı gibi bütün odalar ısınır. Tarlada çalışan köylü evine gelirken bulduğu taşları yol kenarına taşır. Bu iş için kendisini icbar eden kimse yoktur. Yolun kıymetini anladıklarından bu işi itiyat haline getirmişlerdir. Ekseri köylerde açık hava tiyatroları hemen hemen her evde radyo vardır. Tedrisat bütün okullarda tatbikidir. Giyimleri çok temizdir. Çok çalışkandırılar. Her evde bir hamam vardır.

KONAERİ köyüne ilerliyoruz. İlerdeki mehmetçikler süngüleri parlayarak yıldırım hızıyla köye girdiler. Hayret biraz evvel köyde kimsecikler görülmüyordu. Fakat şimdi binlerce Kore'li bir evvelki köyden çıkanlar gibi, büyük sevinçle, ellerinde Birleşmiş Milletler bayrakları köyün meydanında toplanıyorlardı. Fakat giyinişleri bir gün evvelki köylülerin giyinişlerine benzemiyordu. Ekserisi tertemiz giyinmiş. Her halde onları gelip kurtaracağımızı anlasalar gerek. Düğüne, bayrama gider gibi ketumlar rengarenk giyinmişler. Aynı şevk ve heyecanla Millî Marşlarını söylüyorlar. Marş söylemeleri bitince yanıma gayet temiz giyinmiş, yeni tıraş olduğu yüzünden belli, heyecanlı hareketler yaparak biri geldi. Bana 156 rakımlı tepeyi göstererek:

— Meni Meni Komünist Çaynist, Meni meni Komünist çaynist. dedi.

Yüzüne dikkat ettim sözleri çok samimî idi. Bana Kore lisanıyla (çok çok komünist Çinli, çok çok komünist Çinli) bu tepede var. Onları yok edin, bizi kurtarın demek istiyordu. Baş işaretiyle kendisine anladığımı ifade ettim. Vatanperver Kore'linin bu konuşması bitince beni biraz süzdü ve arkasından,

— Çap çap, çap çap

Diye inledi. Kore'ce çap çap yiyecek demektir. Yüzüne dikkat ettim limon gibi sapsarı... Biraz evvel komünistlerin yerini bana gösterirken ve millî marşlarım söylerken dimdik duran bu vatanperver Koreli köylünün kollarının yere düşecekmiş gibi sarktığını ve halsizlikten dizlerinin titrediğini gördüm. Bu iki haleti ruhiyeyi gösteren vatanperver Kore'linin duruşu bana büyük bir ders vermiş oldu.

Komünizme karşı mücadele ederken onu yok etmek için düşündüğünüz an maddeten ne kadar zayıf olursanız olunuz mânevi kudretiniz mücadelede muhakkak muvaffakiyete ulaşır. İşte karşımdaki vatanperver Kore'li komünizme karşı bizi mücadeleye sevkedeceği an kendinde büyük bir kudret buluyordu. Açlığını ve her şeyini unutmuş,

komünizmi yoketmek için karşımda dimdik durarak insanlığın komünizme karşı mânevi cepheden mücadele kudretinin ne olduğunu bilmeyerek ifade ediyordu. Bizim komünistleri yok edeceğimizi anlamış olacak ki açlığını bize gizlememiş, bizden yardım istemişti. Yardım istediği an bu vatanperver Kore'linin hemen gerisinde bulunan rengârenk giyinmiş kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar bizim onlara karşı şefkatli hareketlerimizden, vatanperver Kore'linin benden istediği yardımın karşılığını görmüş olacaklar ki mehmetçiklere inler gibi:

— Çap çap, çap çap diye yalvarmaya başladılar.

Kore'nin en zengin köylülerinin açlık ıstırapı en büyük haddi bulmuş olacak ki kuduz köpekler olan komünistlerin bulunduğu yeri gösterir göstermez, arkasından kurtarıcılarına aç olduklarını ifade etmekten çekinmiyorlar. Fakat ifade ederlerken mahcubiyetleri o kadar fazla ki bir suç işlemişler gibi ezilip büzülüyorlardı. Mehmetçikler o günkü yiyeceklerinin bir kısmını hemen oracıkta dağıttılar. Kumanya kutusunu açan köylüler, günlerden, beri aç kalan insanların haliyle hemen oracıkta karın üzerine oturup içindekileri yemeye başladılar. Aman Allahım çocukların ağlayışı ne kadar da feci...

Kadınlar Mehmetçiklerden aldığı kumanyaları ağlayan yavrularına dağıtıyorlar. İhtiyarlar aldıkları ekmeği gençlere veriyorlar. Karınları doyan gençler 156 rakımlı tepeyi göstererek:

Mehmetler düşmanı arayıp, bir an evvel yok etmek için yıldırım hızıyla ilerliyorlardı. Şaha kalkmış bu ruhu hedeflerine ulaşmaktan kısa bir zamanda olsa menetmek, düşmana zaman kazandırmak olacağını düşünerek Tb. K. na telsizle
(durumu arzettim. İlerleme müsaadesini istedim.)

Tb. Kumandanı yalnız

— Pekala.

Demekle iktifa etti. Tb. kumandanımla telsiz muhabberem biter bitmez gerideki bölüklerin yerlerini araştırdım. 9. Bl. bir gün evvel tuttuğu savunma mevziinden ileriye henüz hareket ettiğinden 3 Km. sol gerimizde ve 11. bölüğün keşif takımı 1 Km. sağ gerimizde ilerliyorlardı.

Bu duruma göre tabur kumandanının geriden yaptığı müdahale doğru bir hareketti. Fakat ben Mehmetçiğin şahlanan hissiyatını çok yakından takip ediyordum. Düşmanla henüz temas etmemiştik. Mehmetçiğin şahlanan kudretinin zafere ulaşacağına kani idim .

Düşman ateşiyle karşılandık. Askerliğin icabı olan tertibatı aldık. Düşman arazisini keşfe başladık. Komünistler önlerine geniş bir vadiyi almışlar. Aylarca köylüleri çalıştırarak mevzilerini hazırlamışlar. Mevzilerini sığınak haline sokmuşlar. Tabiye kaidelerinin bütün hilelerini kullanmışlar. Bu mevzilere Komünist Çin ordularının en mümtaz birliği adını verdikleri «Demir Alayı» yerleştirmişler. 10 ucu bölüğün taarruz cephesi bir kilometre idi. Böyle hazırlanmış mevziye taarruz etmek için en aşağı bir tabur veya bir alay (Tabiye kaidelerine göre) görevlendirilmesi icap eder.

Taarruz edeceğimiz cepheyi bir ilâ bir buçuk tabur kadar düşman savunuyordu. Vadideki çeltik tarlalarının üzeri buz kaplı idi. Düşman makineli tüfekleri bu buz tabakalarını yalayıcı ateşle kapıyordu. Emrimde takviyeli bir Piyade Bölüğü vardı. Tabiye kaidelerine göre bir piyade bölüğü ile bu düşmana taarruz etmek tamamiyle imha olmamız demektir.

Tabiye kaidelerinin ölçüleri tesbit edilirken Türk askerine göre tesbit edilmediğine kani idim. Aynı zamanda Kore'de Komünizm mezaliminin ne olduğunu gözleriyle gören Türk milletinin vatanperver Mehmetçiklerinin şaha kalkan kudretinin nelere kadir olduğunu doğru olarak kıymetlendirebiliyordum. Şunu kat'î olarak belirtmek isterim ki, dünyada en mükemmel silâh insandır.

Vatanperver, milliyetperver, asil ve kahraman bir milletin çocuklarının tarihte başaramayacağı hiç bir şey yoktur. Prensibine inandığım için komünistleri imha etmek için verdiğim emrin muvaffakiyete ulaşacağına kani idim. İnaniyordum ki, bir vatanperver Mehmet , on komünist leşini her zaman için yere serer... Bu büyük inancımı bu muharebede tadbik ederken, Allah bana komünist leşlerini yere seren Türk azim ve iradesinin yüksek zekâsı büyük yaratıcılığının ne olduğunu gösterdi. Mehmetçiğin parlayan süngüleri komünist leşlerini yere sererken, komünist leşlerinden müteşekkil 156 rakımlı tepe üzerinde Ulu Tanrıma hamdüsena ederek ulular ulusu ;

Atatürk'ün ne mutlu Türküm diye haykırdığının sebeplerini gözlerimle görmüş oldum. Evet komünist leşlerinden müteşekkil bir tepe diyorum. Bölüğün taarruz ettiği 1 Km. lik cephede bir komünist dahi kurtulmamıştı.

Kızıl mikropların leşi Türk gençliğinin ayakları dibinde yatıyordu. Düşman inatla savunmuş, fakat Mehmetçiğin süngüsüyle cezalarını çekmek üzere Allanın huzuruna çıkarılmışlardı. Allahın büyük lütufudur ki karşımızda bulunan düşman Kunuri'de Mehmetçiklere zulüm yapmak isteyenlerdi. Kızılların üzerinde çıkan bir defter aziz şehitlerimizin Kunuri'de cebinden alınan defterdi.

156 rakımlı tepenin kuzeyinde savunma için tertiplendik. Mehmetçikler mevzilerinde zaferlerini memleket türkûleriyle tesit ediyorlardı. Türk müziğinin güzel namelerini birbirlerine dinletiyorlardı. Sanki onlar büyük kanlı muharebeyi yapanlar değillerdi. Mehmetçikler arasında dolaşıyordum. Biri arkadaşına:

— Hani süngü hücumuna kalkmıştık. Komünist mevziinden çıkmış elinde tüfeği, tüfeğin ucunda süngüsü takılı idi. Üzerine doğru ilerledim. Doğrusu haline acımıştım. Hani köyde tavuğu yakalamak için kovalarsın en sonunda tavuk sersem bir hale gelir. Karşımdaki komünistte bu sersem tavuk gibiydi... Süngüyü kakmıyacaktım... Fakat haline bakmayarak süngüsünü bana doğru uzatmak istedi... İşte bu zaman artık acıyamazdım... Süngüm böğrüne girdi. Süngü girip çıktıkça fırt fırt ediyordu. Sırtında yorgan gibi bir elbise vardı. Eh, ne yapalım cezasını buldu.

Bu saf ve temiz, köylü çocuğu olan Mehmetçiğin ifadesi, ölüm anında bile insanlık duygusunun ne kadar yüksek olduğunu ifade etmez mi? Parlayan süngüsünü kullanmadan düşmana acıyor. Düşman haline bakmadan kendisini süngülemek istiyor. Eh, bu durum karşısında çok tabii olarak Mehmetçik düşmana gel beni süngüle diyemez.

Muharebe idare yerime topçu ileri sürülmüş gözetleyicisi Tğm. Ali Özveren arkadaşım geldi.

— Yüzbaşım, topçu taburu subayları telsizle 156 muharebesini sizin ağzınızdan dinlemek istiyorlar.

Topçu subay arkadaşımın telsizi başına gittim. Telsiz basında top çavuşu Nuri Özmen, topçu er Osman Çılgan, topçu er Şevket Özsarac

bulunuyordu. Telsizle topçu taburunu buldular. Bana telsiz mikrofonunu verdiler.

— Topçular, bugün Kunuri şehitlerinin intikamı alınmıştır. Bugünkü topçuların büyük muvaffakiyetini hayatimin sonuna kadar unutmayacağım. Türk kanının az akmasını temin ettiniz. Kunuri'de verdiğimiz şehitlerin intikamını aldınız. 10. ncu Bl. ün sizlere minnet borcu büyüktür. Emrimde bulunan Mehmetçikler tüfeklerindeki süngülerin kudretini düşman leşlerini yere sererek gösterdiler. Mehmetler öyle dövüşüyorlar ki, onu durduracak bir kuvvetin hiç bir zaman düşmanda olmadığını gözlerimle en yakından gördüm.

Bu an büyük heyecan hissetmekteyim. Mehmetçik tarihin Mehmetçığıdır. 10 ncu Bl. 156 rakımlı tepeyi zaptettiği zaman tarihin yeni baştan canlandığını hissettim. Topçular Türk topçusu dünyanın en mükemmel topçusudur. Sizleri hürmetle anmayı bir borç bilirim.

(26/Ocak/1951 saat 18.30 topçu ileri sürülmüş gözetleyicinin telsiziyle sağ 22 900 yukarı 23 400 noktasından topçu ateş idaresine hitabettim. Bilâhare öğrendiğime göre telsiz başında topçu taburunun bütün subayları bulunuyormuş.)

Topçu ateş idaresinden Yzb. Şemsi Eralp telsizle bana (konuşmam bitince).

— Topçu taburunun büyük sevgilerini ve 10 ncu bölüğün mehmetçiklerinin büyük muvaffakiyetini candan selâmlarım.

Kendilerine teþekkür ederek telsiz baþından ayrıldım.³⁸” Diye anlatmaktadır.

³⁸ Özoğlu , a.g.e., s.63-73.

ALTINCI BÖLÜM

TAARRUZUN ÜÇÜNCÜ GÜNÜ ,ALAYIN TOPLANMASI VE YENİ GÖREV ALMASI

27 OCAK 1951

27 Ocak 1951'de alay, dört bölüğü birinci hatta ve birbirinden bir kilometre kadar aralıkla saat 07.30'da kuzeye harekete geçti ve birkaç kilometre ilerledi ise de perişan olan düşman kaçmış olduğundan temas olmadı.

Saat 10 da alınan bir emirle muharebe bölgesini 3 üncü tümenin PORTORICO alayına saat 15.00'e kadar devrederek tugayın OSAN bölgesinde toplanması ve 28 Ocak günü SU-WON batı bölgesinde 25 inci tümenin sol yanındaki 35 inci alay muharebe bölgesini devir alarak kuzeye doğru hareketi ve günlük taarruz hedeflerine ilerlemesi bildirilmişti.

27 Ocak günü, sözü geçen emrin alınmasına rağmen öğleye kadar bir mukavemete uğramaksızın ilerlenmiş, KUMYANGJANGNI - SU-WON şosesine kadar varılmıştı. Düşmanın bir gün evvel aldığı kuvvetli darbeden sarsılarak bir çekilme yaptığı, o çekilmenin düşman komşu birliklerine de sirayet ederek geniş makyaslı bir çözölme olduğu anlaşıyor, bizim komşu birliklerin de serbestçe ilerledikleri görölüyordu.³⁹

³⁹ Yazıcı, a.g.e.,s. 273.

27 Ocak 1951 saat 12.00'de Türk Tugayı'nın 2 nci Taburu, görevini 15 nci Güney Kore, Alay da 3 ncü Amerikan Tümeni'nin 65 nci Portoriko Alayına devir ve teslim ederek kamyonla Suwon güneyinde Chakchi kasabası yakınına nakletti.⁴⁰

Türk Tugayı birlikleri bu kasaba dolayında güvenlik tertibatı alarak, 1-2 saat uyumak olanağı buldular ve ertesi gün yapılacak taarruza hazırlandılar.

Birleşmiş Milletler Ordusu'nun yıpratıcı taarruzlarına devam edeceği bildirildi. Bu arada 1 nci Kolordu da yeni kuvvetler kullanarak düşmana taarruz edecekti.⁴¹

I. Alay Komutanı Albay Celal Dora 27 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

“ Geceden plânlanan ve birlik kumandanlarına bildirilen taarruz emrine göre 27 Ocak 1951 günü saat 6'da taarruza başlamıştık. Saat sekize kadar ufak tefek mukavemetler kırılarak ilerlemeye devam edilirken birlikler kendi harekât sahalarında ağır yaralanıp kalan ve iltica etmek üzere çukurlarda saklanmış olan Çinlileri toplayıp göndermekte ve bunlar yeni açılan gözetleme yerinde toplanmakta idiler .

⁴⁰ The History Of The United ...,s 645

⁴¹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 212

Tümen ve tugay kumandanları ile komşu birliklerin birçok yarbay ve albay rütbesindeki subayları ve ecnebi gazete muhabirleri ve film alışlarının gözetleme yerime gelmeleri ve intibaları.

Saat 8,30'da yeni intikal ettiğimiz gözetleme yerinin yakınındaki yol üzerine gelen 25. tümen ve tugay kumandanları durum hakkında benden izahat aldıktan biraz sonra 25 ve 3. tümenlerin Amerikalı haber subayları ve ayrıca birkaç Amerikalı albay ve yarbaylarla muhtelif milletlerin ecnebi basın muhabirleri, ses ve filim ve fotoğraf makineleriyle gözetleme yerime gelmişler ve bildirilen düşman ölülerini görmek üzere muharebe sahasını dolaşmaya müsaade istemişlerdi.

**ALB
CELAL
DORA**

Gl. Yazıcı' Savaş yerinde Alb. Dora ve Alb. Gambi ile beraber

**ALB
GAMBI**

**TUGGENERAL
TAHSİN YAZICI**

Bunlar arasında tugaydaki müşavir Amerikalı grup başkanı albay Ganbi ve yarbay Wevir da bulunuyorlardı. Kendilerine alayın ve taburların haber subayları katılarak gerilerimizde bıraktığımız dünkü muharebe sahasını dolaşmalarına müsaade etmiştim, iki saat sonra bu müşahitler birçok Çin subay ve astsubayları üzerinden aldıkları mühim

evrak ve haritalarla birlikte gözetleme yerimize geldikleri zaman içlerinden albay Ganbi bana hitaben ;

Albay! sizin verdiğiniz rapor çok yanlış diye seslenmişti. Bir anda yüzüm kıpkırmızı olmuş ve acaba geceleyin birliklerin verdikleri rapor mübalâğalı mı olmuştu diye büyük bir mahcubiyet duymuştum. Bu durumu yüzümden anlayan albay Ganbi beni daha fazla bu sıkıntılı durumda bırakmadan sözünün arkasını tamamlamaya başlamıştı. Biz muharebe sahasının ancak dörtte birini dolaşabildik gezdiğimiz yerlerde gördüğümüz Çin ölüsünü binden fazla saydık. Bu görülmemiş büyük bir muvaffakiyet.

Sizi bütün Amerikalı arkadaşlarım namına tebrik ederim dedi ve Çin ölüleri üzerinden topladığı bir tomar evrakı sıkıştırmış olduğu koltuğunun altından gösterirken bunları size veremeyeceğim, yalnız şunlardan beğendiğini al, benim değil Çinlilerin size hediyesi olsun dedi ve ölülerin üzerinden alıp bir çıkın içinde topladığı dolma kalem, saat, bayrak, tütün ve saire birçok ıvır zıvır şeyleri bana uzattı.

Ben teşekkür ederim maalesef adetim değildir alamayacağım dedim. Amerikalı diğer kumandan ve subaylar hararetle elimi sıkıp zaferimizi tebrik ederek ayrılırlarken sizin yanınızda daha fazla kalmayı çok arzu ederdik, fakat acele rapor vereceğiz, kumandanlar bekliyorlar, demişlerdi.

Muharebe sahasının dolaşıldığı müddetçe ecnebi muhabirler de Çin leşleriyle dolu arazinin film ve resimlerini almış ve benimle de konuşarak kısa tercümei halimi sormuş, sesimi tespit ve filmlerimizi

alarak onlar da bizi tebrik edip kendi gazetelerine bu havadisi süratle ulaştırmak için ayrılmışlardı.”⁴²

Bütün cephede mukabil taarruz emri alan ordu birliklerinden 65. Porterika alayı bölgemizi teslim alarak bu bölgeden taarruza memur edilmiş ve 27 Ocak 1951 günü saat 12’de gözetleme yerime gelen mezkr alayın sırmalı elbiseli albay rütbesindeki kumandanına düşman ve kendi durumumuz hakkında gereken bilgi verilerek geriden peyderpey gelen mezkr alay birliklerine muharebe sahası teslim edilmiş ve Suvan civarında ihtiya alınmak üzere birliklerimiz kendilerine gösterilen gerideki toplanma yerlerinde toplanmaya başlamışlardı. Geniş muharebe şeritleri içerisinde yayılmış olan bölüklerin toplanması ancak saat 16’ya kadar kabil olabilmışti .

Alay gözetleme yerinin gerisinde gösterilen toplanma bölgesine yaklaşan kahramanları görmek ve yakından gazalarını tebrik etmek için Osan-ni yolu üzerinde bir boyun noktasına inmiştim. Uzaklardan itibaren bölük bölük toplanan birlikler en büyük zafer neşesi içinde bazıları; yaslı gittim şen geldim, ve bazıları yıldırmalar yaratan bir ırkın ahfadıyız marşlarını söyleyerek bulunduğum yere doğru yaklaşmakta ve hepsinin başları dik, yüzleri neşeli, dünden kanlarını silmeye fırsat bulamadıkları kızıl renkli süngülerini dimdik tutmakta, üstleri başları kan ve çamur içinde sert ve mevzun adımlarla yanımdan geçerlerken hepsinin gazalarını kutlamış ve karşılıklı sağol temennilerinde bulunmuştuk.

⁴² Dora , a.g.e.,s.208.

Bu geçit resmini hayatım boyunca unutamayacağım. Bu geçit resmi bayram yerinde bir hipodromda değil, muharebe meydanında yiğitlerin verdikleri imtihandan dönüşte kumandanlarının gözüne çevirdikleri binbir mâna taşıyan parlak ve ateşin gözleriyle sanki yaptıklarımızı beğendiniz mi, ve başka emirleriniz var mı? diyen bir babayiğit edası ile öldürdükleri Çin leşlerini ığneyerek geçiyorlardı.

Ben bu manzara karşısında geçen kahramanları gururla seyrediyor ve onlara karşı duyduğum sevgiden gözlerim yaşarıyordu.”

⁴³Diye anlatmaktadır.

II. 9 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan Ergüngör 27 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

27 OCAK 1951

“ Ertesi günü ileri hareketimiz devam ediyor. 10 km. kadar kuzeyde bir kasaba var, günlük hedef orası; harekât mıntıkamız içinde bir kaç tane de köy var. Bir gün evvel civarlarında çok kanlı, müthiş muharebeler olan bu köylüler yine köylerindeler. Grup grup toplanmışlar, ellerindeki Güney Kore bayrakları sallıyorlar. Halleri pek perişan, yüzleri açlıktan bir kat daha sararmış. Buraları bir aydır

⁴³ Dora , a.g.e.,s.213.

komünist işgalinde olduğuna göre, sefalet ve ıstıraplarını tabii görüyoruz. Belki de bir aydır komünist işgalinde kaldıklarından kızacağımız zannı ile bizleri biraz da korku ile karşılıyorlar. Onlara dostluk nişanesi olarak tebessüm ve selâmlarımızla beraber kumanyalarımızdan da bir şeyler vererek ilerliyoruz.

Öğleden az sonra Türk Tugayına mensup bütün birliklerin, emredilen hedefe ulaştıklarını öğreniyor, az sonra da tuttuğumuz hattı ve mevzileri Porto Rikolulara teslim ederek geriye gitmek emrini alıyoruz. Üç gündür gece ve gündüz uykusuz, devamlı muharebe hali ve ayrıca da emredilen hedefleri muzafferane ele geçirdikten sonra, biraz istirahat hakkımızdır diye düşünüyor, seviniyoruz.

Devir ve teslim işini bitirdikten sonra geride toplanarak vasıtalarla cepheden ayrıldık. Geri teşkillerimizin bulunduğu bölgede bütün Tugay toplanınca anladık ki, geriye alınmaktan maksat istirahat değil bilâkis sol tarafta inkişaf edemeyen bir taarruzun Türkler tarafından başarılabacağı düşünüülerek yeni bir vazife almak, Suvan istikametinde yapılan taarruzları geliştirmek içindir.

Gece, pek sıkışık ve rahatsız bir vaziyette bindirildiğimiz kamyonlarda, uyuklaya uyuklaya yeni hazırlık mevzilerimize intikal ettik. Buraları bize yabancı yerler değildi. 20 gün evvel yine bir gece önümüzdeki büyük beton köprüyü tahrip ederek çekilmiş 25 gün gibi kısa bir zaman sonra tekrar ve muzafferane bir surette döneceğimizi aklımıza getirmeden buraları düşmana bırakmıştık, ilerimizde yine düşman vardı, fakat bu sefer roller değişmişti.”⁴⁴ Diye anlatmaktadır.

⁴⁴ Ergüngör , a.g.e., s.120.

III. 10 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Nazmi Özoğlu 27 Ocak 1951 Gününü Şöyle Anlatmaktadır

27 OCAK 1951

SABAH

“ Sabah Türk'ün zaferiyle ışıdı. 27.Ocak.1951. Kızıları gördüğümüz yerde yok etmek üzere ilerliyoruz. Cemalettin Çağlar'ın takımına SANGC'ON köyü istikametinde ilerleme görevi vermişim.

Keşif takımı süngüleri parlayarak köye girdi. Çağlar'ın sesini telsizde dinliyorum.

Bu kahraman arkadaşımın her zaman mertçe gürleyen sesi. Hangi kuvvetin tesiri altında titriyordu. Büyük heyecan geçirdiği konuşmasından belliydi.

— Yüzbaşım, sağımdaki evden bir kadın çığılı geliyor. Bu evi arayacağım.

— Takım vazifesine devam etsin, sen evi ara.

SAAT 1200

27. Ocak .1951 günü saat 12 de telsizle sağ 32 500 yukarı 25 700 noktasında Bnb. Lütfü Bilgin emretmiştir.

Tb. kumandanının emrini bölüklere telsizle tebliğ etlim. Biraz sonra Portoriko tabur kumandanı subayları ile yanıma geldi. Durumu kendisine izah ettim. Portoriko taburu gelip mevzilerimizi teslim aldı. Yolun kenarında bölükler toplanmaya başladı. Aynı zamanda 10 ncu

bölük emrettiğim yerde toplandı. Kahraman takım kumandanım bölüğü hizaya soktu ve bana teknil verdi. Teknil pusulasında 4 şehit ve 4 yaralı yazılı idi. Erlerimin hatırını sorduğum da: diye gürlediler. Tüfek çıkartıp süngü taktırdım. Tüfek astırdıktan sonra Mehmetçiklere şu hitabede bulundum:

Sağol.....

Arkadaşlar, iki günlük yaptığımız taarruzda düşmana Türk'ün ne olduğunu tanıttınız. Kunuri'de verdiğimiz şehitlerin intikamını aldınız. Cumhuriyet gençliği olan sizler dedelerinizin ruhunu taşıdığınızı ispat ettiniz. Birleşmiş Milletlere örnek oldunuz. Komünist leşlerini yere serdiniz. Siz savaşırken Allah bizimle beraberdi.

Damarlarındaki kanın kudreti düşmanı tamamiyle imha etmiştir. Siz aldığınız neticeyi daha iyi biliyorsunuz. Yaralanan üsteğmenimizin ve erlerimizin intikamını kat kat aldınız. Dört kahramanımız ŞEHİT olmuştur. Onların ruhları şadolsun. Onların ruhu için sizi bir dakika sükuta davet ediyorum.

Karşımda süngü takmış ve dimdik duran Mehmetçiklerin gözlerinden yaşların aktığını görüyorum. Bu öyle bir şahamet duruşu idi ki hiç nemlenmeyen gözlerim nemlenmişti. Bir dakikalık sükût bitti. Karşımda bir güneş gibi parlayan, mehmetçiklere:

Arkadaşlar, aziz ŞEHİTLERİMİZİN ruhları müsterih olması için bundan sonra yapacağımız muharebelerde onların intikamını komünistlerden alacağız.

Sanki emir vermişim gibi karşımda dimdik duran bölük hep bir ağızdan:

Komünistlerden ŞEHİTLERİMİZİN intikamını alacağız... diye gürlediler. Bu öyle bir gürleyişti ki Türk milletinin çocuklarının neye kadir olduklarının bir ifadesiydi. Bu gürleyiş dağlarda aksi seda yaparak tekrar etti. Karşımda duran kahramanların hisleri nişlerimin aynı idi. Bu gürleyiş Türk milletinin bağrından kopan bir kuvvetin ifadesiydi. İstiklâl marşımız söylenince nasıl damarlarımda bir kaynaşma hissediyorsam, o an aynı hislerin ve aynı kuvvetin damarlarımda dolaştığını hissetmiştim. Evet zafer bizimdir. İstikbâl Türk milletininindir. Tarih şahidim olacaktır.

Toplanma yerinde bölükler bizim yaptığımız merasimi huşu içinde seyrettiler. Aldığım emir gereğince bölük sırası ile geriye yürüyüşe geçtik. Bölük yürürken öyle bir sessizlik vardı ki, ben de bu sessizliğe uymak zorunda kalmıştım. Mehmetçiklere dikkat ediyorum. Hiç birisi birbiri ile konuşmuyor. Yüzleri süngü hücumundaki gibi gerilmiş. Bölüğü durdurdum. Bölüğe:

Eskişehir marsı ile beraber uygun adım marş..

Komutumla Kahraman Mehmetçikler şevkle

Biz bu yoldan dönersek namus bize ar olsun

Yastığımız mezar taşı, yorganımız kar olsun

Biz bu yoldan dönersek namus bize ar olsun.

27 / 28 MAYIS 1951 GECESİ

CH'ÖNOGYERÎ köyünde kamyonlara bindirildik. 27-28/Ocak/951 saat 3 te SUAN kasabasının güneyinde bir köyde konduk. Sabah saat 6.00 da yaya hareketle tugay muharebe idare yerine 28/Ocak/951 saat 8.00 de geldik. Sayın General Tahsin Yazıcı muharebe idare yeri çadırı önünde bulunuyordu. Beni yanına çağırdı. Alnımdan öperek Mehmetçiğin büyük zaferini tebrik etti. Çadırına beraberce girdik.

Tabur kumandanımız Bnb. Lütfü Bilgin'i çağırttı. Bize sigara ve çay ikram etti. Önünde muharebe yaptığımız harita bulunuyordu. Bana 185 ve 156 rakımlı tepe muharebeleri hakkında bazı şeyler sordu. Kısaca muharebeyi izah ettim. Muharebe hakkında gerekli izahat aldıktan sonra

— 156 rakımlı tepede düşman zayıyatını ne kadar tahmin ediyorsun?

— 500 kadar ölü olduğunu tahmin ediyorum.

156 rakımlı tepe muharebesine Çin Sındığı muharebesi adını veriyorum diyen General Tahsin Yazıcı,

SORUYOR ;

— Kunuri ŞEHİTLERİMİZİN intikamını aldık mı?

— Evet Generalim, Kunuri şehitlerinin intikamını aldık.

— Hayır... Kunuri ŞEHİTLERİMİZİN birinci intikamımızı aldık...

— Yüzbaşı Özoğul, 156 rakımlı tepe muharebesine CİN SINDIĞI⁴⁵
muharebesi adını veriyorum ne dersin?

⁴⁵ Söz konusu ilham aynağı olan muharebe ; **Sırp Sındığı Muharebesi** veya **Çirmen Muharebesi**, 1364 yılında, 20.000 Sırp, Macar, Bulgar ve Eflaklıdan oluşan Haçlı İttifakı'nın, Osmanlılar'ı Balkanlar'dan atmak için başlattıkları bir savaştır.

Osmanlıların Edirne'yi 1362'de ele geçirdikleri zaman İstanbul'dan Avrupa'ya giden stratejik ana yol kesilmişti. Balkanlarda bulunan Hristiyan devletler olan Macar ve Sırp kralıkları ile Eflâk ve Bosna prenslikleri birleşik olarak bir Haçlı seferi yapmaya karar verdiler ve Osmanlı devletine karşı ilk kez Haçlı ittifakı oluşturuldu.

1364 yazında Macar Kralı I. Lajos, Prilep bölgesinin Sırp kökenli beyi Vukašin Mrnjavčević, İvan Ugleša, Eflak Prensi ve Bosna Prensi idaresindeki birliklerden oluşan 20.000 kişilik bir Haçlı ordusu kurup Macaristan Kralı Lajos komutasında Edirne üzerine yürümeye başladı.

Trakya'daki Osmanlı birlikleri Lala Şahin Paşa idaresinde olup 12.000'i geçmiyordu. Lala Şahin Paşa ise Hacı İlbeyi emrine 10.000 kişilik akıncı birliği verip Haçlı ordusunun Meriç Irmağı'ni geçişini durdurmakla görevlendirmişti.

Fakat Haçlı ordusu Meriç Nehrini İslimye'de geçmiş ve Edirne'ye iki günlük rahat yürüyüşle gidilebilecek mesafede olan bir mevkiye Meriç Irmağı kıyısında kampa girmiş ve Edirne hemen ellerine geçeceğini umarak rahatlarına bakmaya düşmüşlerdi.

26 Eylül 1364 gecesini Hacı İlbeyi komutasındaki daha çok hafif süvari, akıncı, şeklinde olan Osmanlı kuvvetleri gece karanlığından yararlanarak Meriç Irmağı'nı çevreleyen bataklıkları aşarak Haçlı kampına saldırdı. Bu gece saldırısını beklemeyen çoğu uykuda veya akşamki eğlenceleri dolayısıyla içkili olan Haçlı ittifakı askerlerinin çoğu geldikleri yola doğru kaçıp çekilmeye çalıştılar.

Fakat bu geri çekilme bir paniğe dönüştü. Birçoğu sel suları ile yüklü geniş ve derin Meriç Irmağı'nı yüzerek karşı tarafa geçmek isterken boğuldu. Binlerce boğulan Haçlı askerleri arasında Haçlı ordusu komutanlarından Prilep hükümdarı Valkaşin'de bulunuyordu.

— Siz daha iyi takdir edersiniz Generalim.

Sayın General tugayın yeni aldığı göreve ait bazı sualler daha sordular. Durum hakkında verilen malumata göre suallerini cevaplandırdıktan sonra tabur kumandanı ile müsaade isteyerek çadırından çıktık.”

Başkent Seul'un düşman işgalinden sonra halkımız, büyük bir karamsarlık ve ümitsizliğe kapılmıştı. Şimdi nasıl sevinmezdik ki? Bütün Kore halkı bayram yapıyordu. Göç olarak güneye yollarına devam edenler, yürüyüşlerini durdurmuşlardı.

Düşman 10 kilometre geri çekilmek zorunda kalmıştı. Cepheyi Portorico Alayı'na teslim etmiş, kolordu ihtiyatı olarak Suwan'a hareket etmiştik.

Sırp Sındığı Savaşı'nın kazanılmasıyla, Edirne ve Batı Trakya, Osmanlı için daha güvenli hale geldi. Meriç Irmağı, Osmanlı kontrolüne geçti. Balkanlardaki Macar üstünlüğü kırıldı. Bulgaristan vergiye bağlandı. Osmanlı ilk kez Haçlı ordusunu yendi. Balkanlara geçiş kolaylaştı.

Düşmanın top ve havan ateşleriyle harap olmuş bir köyün önünde araçlarımızdan indik. Doktorlar yaralı halkı bakıma almışlardı. Bir ara topluca, alay komutanı Albay Celâl Dora ile yıkılan bir eve girdiğimizde, gördüğümüz tüyler ürpertici sahne karşısında hepimiz donup kalmıştık. Bir yaşlarında bir bebek bombardıman sonucu ölen ve kanlar içinde yatan annesinin memesini emmeye çalışıyordu. Bütün gücümle bağırabilirdim. Kendimi zor tuttum. Evet, ölen zavallı

annesinden hayat bulmaya çalışan bir yavru vardı karşımda. O anda dilim, damağıma yapıştı. Soluğumu tuttum. Taş kesilmiştim. İçimin buz gibi olduğunu hissettim. Buna rağmen, kesilen bir ağaç gibi yere devrilmekten korktum.

Bakışları yumuşayan, yüz hatlarıyla Türklere özgü ender bir acıma tablosu yaratarak beni şaşkına döndüren komutan, kırık, titrek bir sesle ağır ağır ve güçlükle konuşarak, "Vah yavrucak" dedi.

Sonra da eğilerek ve dikkatle yarı çıplak bebeğı kucağına aldı. Bu, doğuştan talihsiz yavrucak savaşın bir parçasıydı"⁴⁶. Diye anlatmaktadır.

⁴⁶ Özoğlu, a.g.e.,s.84-86.

YEDİNCİ BÖLÜM

AMERİKAN KONGRESİ TARAFINDAN TÜRK TUGAYINA MÜMTAZ BİRLİK NİŞANI VE BERATININ VERİLMESİ

25-27 Ocak 1951'de yapılan muharebelerdeki başarıları dolayısıyla Türk Tugayı'na Amerikan Kongresi'nce, Mümtaz Birlik Nişanı (Distinguished Unit Station) ve beraatı verilmiştir. Bu nişan ve berat, Amerikan Orduları Uzak Doğu Başkomutanı General Ridgway'in bir mesajıyla Türk Tugayı'na gönderilmiştir. **BU RESİM CEBECİ-ANKARA –MUHARİP GAZİLER DERNEĞİNDEDİR.**

Mesajda: "Hükümetim tarafından kahraman birliğinizin Mümtaz Birlik Nişanı ile taltif edildiğini bildiririm ve müjdelerim. Amerikan Hükümetinin en büyük nişanının bundan daha iyi ve isabetli hallerde verildiği pek azdır" denilmekte ve muharebe meydanında elde edilen şereften dolayı samimî tebriklerde bulunulmaktadır.

① Korg. James Van Fleet, 8.Ordu K.

② Tuğg. Tahsin Yazıcı

Nişan, 6 Temmuz 1951 saat 16.30'da 8 nci Ordu Komutanı General Van Fleet ve üst rütbeli Amerikan generalleri huzurunda 241 nci Alay'ın sancağına takılmış ve bu münasebetle büyük merasim yapılmış bir kokteyl verilmiş aynı zamanda bu muharebelere

katılanlara madalyalar ve rozetler de verilmiştir. Nişanın berati aşağıdadır.⁴⁷

21 HAZİRAN 1951, 26235D, MSG

Kore'deki Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin bir kısmını teşkil eden Türk tugayı ile aşağıda adları geçen bağlı birlikler:

- a) Birleşmiş Milletler Türk Tugayı irtibat grubu,
- b) 79 uncu tank taburu A Bölüğü,
- c) 89 uncu orta tank taburu D Bölüğü,
- d) 25 inci uçaksavar taburunun A bataryasının 3 üncü takımı

"Kore'de Birleşmiş Milletler kuvvetlerinin bir kısmını teşkil eden Türk Silâhlı Kuvvetleri ile bu kuvvetler komutanlığının emrindeki Amerikan danışma grubu, 79 ncu Amerikan Tank Taburu'nun A bölüğü, 89 ncu Amerikan Tank Taburunun D bölüğü ve 25 nci Amerikan Uçaksavar Bataryasının bir takımı ile 25-27 Ocak 1951 tarihleri arasında Kore'de Kumyangjang-ni kasabasının batısında yedi millik cephe üzerinde düşman silâhlı kuvvetlerine karşı giriştikleri harekâтта gösterdikleri olağanüstü kahramanlık, taltife lââyık görülmüştür.

Bu bölge, 1 nci Kolordu'nun sağ kanadında ve 9 ncu Kolordu'nun sol kanadında bulunmakta idi. Arazi çok sarptı ve pek üstün düşman kuvvetleri Han nehri güneyindeki ana direnme hatlarını korumak maksadıyla, bu bölgede derinliğine tertibatla, savunma durumunda idi.

Taarruz eden Türk kuvvetleri, 25 Ocak 1951 saat 15.00'te bu bölgenin iki kanadından iki kol halinde ilerlemişler ve aralarındaki zorlu dağ silsilesi dolayısıyla ara irtibatlarını keşif kolları ile sağlamışlardır.

⁴⁷ ATASE Arşivi, D 134, G 1, K.71, D.1. Yazıcı, s. 274-275. Dora, s. 292-294; Kore Harbi'nde Türk Silâhlı...,s. 214.

Bu bölgenin stratejik önemi haiz yerler, 185 ve 156 rakımlı tepelerle Kumyangjang-ni kasabası idi.

Düşman kuvvetleri ana ikmal yollarını, kanatlarını ve o bölgedeki esas mukavemet hatlarını korumak maksadı ile mevzilenmiş bulunuyorlardı. Düşman bu berkitilmiş bölgeyi kahraman Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin ve emrindeki birliklerin müthiş ve aralıksız hücumlarına rağmen, inat ve sebatla savunmakta idi. Göğüs göğüse sert çarpışmalardan sonra, 185 rakımlı tepe alınmış diğer taraftan bazı birlikler de Kumyangjang-ni'nin dış mahallerine girmişlerdi. Muharebe gayet çetin şekilde devam etmiş, düşman çekilmek istememiş, Türk Silâhlı Kuvvetleri de devamlı taarruzunu gevşetmiştir.

Bu inatçı direnmeye karşı kahraman askerler, süngülerini takarak kasabalarda, açık arazide ve yalçın kayalıklarda ve gizlendiği yerde ve mevziilerde hücum ile düşmanı silip atmıştır.

Düşman, direnme veya ölüm emri aldığı için, bütün varlığı ile savunmuştur. Buna rağmen Türk Silâhlı Kuvvetleri, kahraman askerlere özgü olan büyük cesaret, azim ve irade ile taarruzlarına devam etmiştir. Türk Silâhlı Kuvvetleri ve emrindeki birlikler, durumun önemini kavrayarak kendilerinden beklenebilecek en yüksek vazife aşkı ve sarsılmaz cesaret azmi ve iman ile savaşmışlardır.

Türk Silâhlı Kuvvetleri hedefine ulaştıktan sonra, vazife bölgesini devir alacak başka birliklerin yolda oldukları bildirildiği halde korkusuz

askerler, bu kuvvetlerin gelmesini beklemeden düşmanı aramaya devam etmişlerdir.⁴⁸

Düşmanın 1734 insan kaybetmesi, savaşta kahraman askerlerin cesaret, kabiliyet ve başarılarını gösterir.

Türk Silâhlı Kuvvetleri ve emrindeki birlikler olağanüstü kahramanlık, cesaret, savaş meydanında görevlerini tam olarak başarma ve üstlerine bağlılıkları ile sivrilmişlerdir.

Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin ve emrindeki birliklerin savaşta müstesna ve olağanüstü tarihî başarıları ve örnek alınmaya değer savaş kabiliyetleri kazanmış oldukları ünü bir kat daha arttırmıştır.

Demokrasi prensiplerinin sürekliliğine yardım eden Birleşmiş Milletlerle Birleşik Amerika Devletlerinin askerî kuvvetleri ve Türk vatanını Kore savaş meydanlarında bu kadar parlak şekilde temsil eden cesur askerler, yüksek şerefe ve her türlü takdire lâyıktırlar.

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde çekilen Birleşmiş Milletler Ordusu'nun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk Silâhlı Kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan hallerle karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir memlekette, dost ve düşman ayırt edemedi, gerillâcı baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen bu ağır şartlar altında

⁴⁸ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 215.

da Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kurtaran, parlak sonuçlar elde etmiştir."⁴⁹

I. Tugay komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Mümtaz Birlik Nişanı verilmesini şöyle anlatmaktadır

“ Tugaya verilen mümtaz birlik nişanı; Amerikan askerî nişanlarının çok kıymetli bir nişanıdır. İnsanlara takılan alâmeti, madeni sarı bir çerçeve içinde lâcivert renkte bir şerittir. Sancaklara takılan alâmeti iki kollu bir kurdeldâdır. Bu nişan bir muharebe meydanında fevkalâde fedakârlık gösteren birliklere verilir.

Birliklerin mümtaz birlik nişanını verdiren muharebeye fiilen iştirak etmiş, geri hizmetlerinde bulunmuş bütün mensupları hayatları boyunca o nişanı taşımak hakkına mâlik olurlar. O nişanı alan birliklere son-

⁴⁹ ATASE Arşivi , D. 134, G.68, D.17, Kore Harbi'nde, Türk Silâhlı..., s. 216.

radan katılanlar, birlikte bulundukları müddetçe aynı nişanı takabilirler, fakat o birlikten ilişini keserek ayrılırken o hakkı kaybederler.Söylentilere göre, Kore'de bu nişanı ilk olarak Türk Tugayı almıştır.

Bu nişan talimatına göre sağ meme üzerine isabet eden yere takılır.

25-26 Ocak 1951 günleri muharebesinde tugayın hizmetini takdir eden ordu kumandanının Amerikan hükümetine, tugayın mümtaz birlik nişanı ile taltifi için yaptığı inha ve teklif Cumhurbaşkanlığınca kabul ve tasdik edilerek 1951 senesi Ramazan Bayramının tesadüf ettiği 6 Temmuz günü ordu kumandanı tarafından merasimle tugaya verilmesi kararlaştırılmıştı. O gün toplanmış olan birlikler ve yabancı yüksek rütbeli şahsiyetler huzurunda okunmuştur.”⁵⁰Diye anlatmaktadır.

⁵⁰ Yazıcı , s.274.

By direction of the Secretary of the Army, the Presidential Unit Citation is awarded to:

THE TURKISH BRIGADE AND PARTICIPATING UNITS

for exceptionally meritorious conduct in performance of outstanding service:

The Turkish Brigade and the following attached units: The Turkish United Nations Brigade Advisory Group; Company A, 79th Tank Battalion; Company D, 89th Medium Tank Battalion; 3d Platoon, Battery A, 25th AAA AW Battalion, are cited for exceptionally outstanding performance of duty in combat in the area of Kumyangjang-ni, Korea, 25 to 27 January 1951. The Turkish Brigade and attached units were deployed along a 7-mile front between I and IX Corps, against numerically superior hostile forces defending their vital supply route and their main line of resistance south of the Han River. Enemy held hills 185 and 156 and Kumyangjang-ni were defended tenaciously and stubbornly against savage and relentless attacks by the Turkish Brigade, but finally fell in dogged and bitter hand-to-hand combat. The success of the savage bayonet assault is reflected in the 1,734 casualties inflicted on the hostile forces during the period. The fanatical defense by well-entrenched communist troops was finally smashed by the gallant, intrepid United Nations personnel engaged in the encounter. This sustained drive carried all strong points for a depth of 10 miles and crushed the defenders of the sector. The fidelity, indomitable fighting spirit, and outstanding heroism displayed by the Turkish Brigade and attached units in this bitter assault are in keeping with the finest and noblest traditions of heroic fighting men, and reflect the highest credit on the United Nations Forces, the United States military service, and the Turkish homeland.

BELGENİN ASLI ALB. ALİ DENİZLİ ARŞİVİ

II. Alay komutanı albay Celal Dora Mümtaz Birlik Nişanı verilmesini şöyle anlatmaktadır

“ Olağanüstü olarak nitelenen Kumyongjong-ni zaferimiz sonucunda Amerikan Kongresi'nin kararıyla Tugayımıza, BİRİNCİ KEZ "Mümtaz Birlik Nişanı" verildi. Tegyevon-ni çevre savunmasıyla Başkent Seul'u kurtardıktan sonra, ateşkes antlaşmasını sağlayan Vegas muharebelerimizle de hiçbir yabancı birliğe verilmemiş olan Mümtaz Birlik Nişanı'nı sonra İKİNCİ KEZ kazanmış olduk.

Madalya verilmesi için kahramanların isimlerinin sorulması ve cevabım.

Gözetleme yerimizden tugay muharebe idare yerine dönen General Yazıcı telefonla beni bularak bu muharebelerde kahramanlık gösteren subay, astsubay ve erlere madalya verilmek üzere isimlerinin bildirilmesini istemişti. Cevaben Paşam: Bu zafer alayın bütün subay, astsubay ve erlerinin en büyük fedakârlıklar göstererek kül halindeki gayretleriyle kazanılmıştır. Bu kahramanlar kitlesi arasından kahraman seçmek kudretini kendimde göremiyorum. Her birisi diğerinden üstün kahramanlık gösteren bütün alay mensuplarının hepsi madalyaya müstehaktır.

Şayet Amerikan kumandanlığının bütün alay mensuplarına yetecek kadar hazır madalyaları yoksa hepimizin manevi varlığı altında şeref duyduğumuz muzaffer ve şanlı 241. Alay sancağına madalya takılması ile bütün alay mensuplarının taltif edilmiş olacaklarını arz etmişim.

Amerikan ordusunda alaylara sancak vermek ve sancağa madalya takmak adeti olmadığından bu teklifimiz bidayette Amerikan kumandanlığınca kabul edilmemişti. Fakat 241. Türk alayının Amerikan alayı olmadığını ve Türk ordusunun bir parçası olan bu alayın zafer kazanmış sancağına Türk kanunlarına ve Türk örf ve âdetlerine göre kumandanlıkça madalya verilmesi teklif edilmişti.

Bu mantıkî teklif kabul edilerek Amerikan sekizinci ordu kumandanının teklifi ve Amerikan Cumhurbaşkanı'nın tasdikiyle bu muharebeleri zaferle neticelendiren Türk birliğine Birleşmiş Milletler orduları arasında mümtaz birlik unvanı verilmiş ve Şanlı Sancağımız 156 muharebelerinin cereyan ettiği KUMYONGJONG-NÎ mevkisine izafeten mavi kurdela üzerine mezkûr mevkinin adını taşıyan zafer nişanı 6 Temmuz 1951 günü merasimle Birleşmiş Milletler ordusuna mensup kolordu, tümen, ve alay kumandanları huzurunda bizzat 8. ordu kumandanı Orgeneral Vanfleet tarafından takılmıştı.

Bununla beraber mezkûr zaferin hatırası ve mümtaz birlik alâmeti olarak tugay mevcuduna göre getirilmiş olan sarı çerçeve içindeki mavi kurdela bütün birlik mensuplarının göğüslerini süslemek üzere sembol olarak General Yazıcı ile benim göğsüme takılmış ve bugünden itibaren Türk birliği mensupları bu nişanla göğüslerini iftiharla süslemişlerdi.

Genelkurmay Başkanı İsmet İnönü, 8. ordu kumandanı nişan beratı okunduktan sonra tebrik hitabesini yapıyor

Verilen bu mümtaz birlik nişanını Türk birliğinin Birleşmiş Milletler orduları arasında ve dünya milletleri yanında şeref ve itibarını bir kat daha arttırmış, kolunda ay yıldızı ve sağ göğsünde mümtaz birlik nişanını taşıyan bütün Türk birliği mensupları Birleşmiş Milletler orduları arasında en büyük itibara mazhar olmuşlardı. Bu mazhariyet bize yurdumuzdan onbinlerce mil uzakta ve yabancı ülkelerde Atamızın en büyük yadigârı olarak bıraktığı NE MUTLU TÜRKÜM DÎYENE sözünü içten duyarak ve göğsümüzü kabartarak söylemekliğimize bir daha hak kazandırmıştı.

Bu mümtaz birlik nişanı 156 muharebelerinin yapıldığı sırada Türk birliğinde bulunan bütün birlik mensuplarının hayatı boyunca ve sivil hayatta dahi taşınacak ve sonradan Kore tugayına katılacak olanlar yalnız tugayda bulundukları müddetçe bu nişanı takabileceklerdir. Ne yazık ki Madalya Kanunumuz da İstiklâl madalyasından başka madalya taşınmayacağı hakkındaki kayda uyularak Genelkurmay Başkanlığınca bu madalyaların yurt içinde takılması yasak edilmiş ve subay, astsubay ve erlerimiz kanları pahasına kazandıkları kahramanlık nişanını takmaktan mahrum edilmişlerdir.⁵¹

Türk tugayı iki bayramı bir arada yapıyor. Sancağımıza takılan Mümtaz Birlik nişanının merasimi.

“ Türkiye’de Ramazan bayramında erata koyun eti, pilâv, helva vesaire gibi seçkin yemekler verilir , ancak Kore’de , pilâv, sığır eti ve çeşitli tatlılar her zaman yediğimiz şeylerdi. Koyun etini ne Kore’de ve ne de Japonya’da bulmak imkânı olmadığından, bu Ramazan Bayramında Amerikan kumandanlığı uçaklarla Amerika’dan getirttikleri buz gibi koyun etlerini hem de çok bol miktarda vermek suretile büyük bir kadirşinaslık göstermişlerdi.

Bugün birisi dinî bayramımızı hep beraber kutlayacak ikincisi ise öğleden sonra Amerikan 8. ordu kumandanı tarafından Şanlı Sancağımıza takılacak nişan merasimini icra edecek ve şerefine şenlikler yapacaktık.

⁵¹ Dora , s.209-210.

241. piyade alayının 26 Ocak 1951 tarihinde Kumyongjong-ni ve 156 rakımlı tepeler bölgesinde düşmana indirdiği ağır darbenin tesirile çok zayıat veren düşman çekilmeye mecbur edilmiş ve bu muvaffakiyetimiz çekilme halinde bulunan Birleşmiş Milletler kumandanlığının mukabil taarruz kararı vermesine başlıca âmil olmuştu.

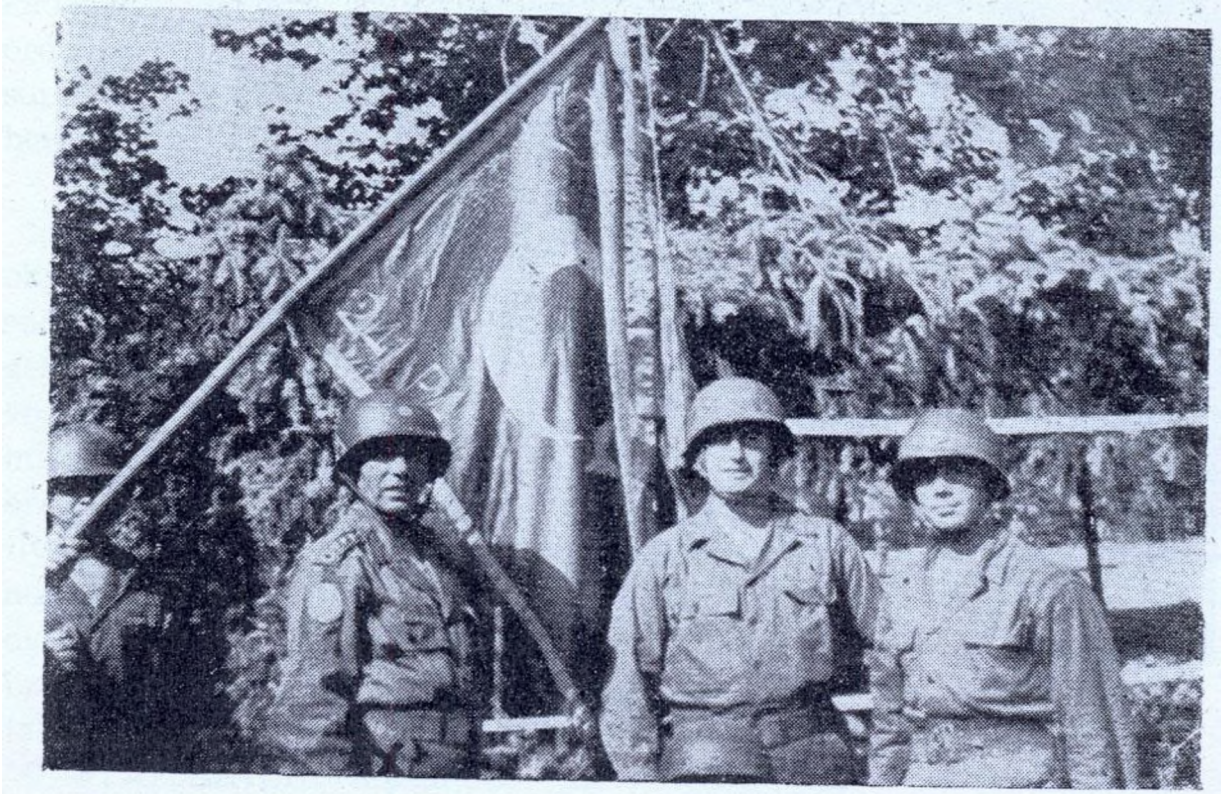
O gün kazanılan bu zaferde madalyaya müstahak kahramanların isimleri benden istendiğinde ve ben cevaben bu kahramanlar kitlesinin içinden kahraman seçmek her babayiğitin kârı değildir. Alay kül halinde madalyaya istihkak kazanmış kahramanlardır. Şayet herkese yetecek kadar verilecek madalya yoksa Sancağımızın madalya ile taltifi hepimizi taltif etmek demek olacağından Şanlı 241. Alay Sancağına madalya takılmasını teklif etmiştim.

1 Temmuz 1951 günü General Yazıcının çadırında birlikte otururken bana hitaben Celâl bey 8. ordu kumandanlığından gelen bugünkü emirde 6 Temmuz günü Sancağımıza nişan takılacağını bildiriyorlar, sordum sizin madalyanız henüz orduya gelmemiş, ben size madalya verilmeden Sancağa nişan takılmasına taraftar değilim. Bu münasebetle Sancağa takılacak nisan merasimi gününün sizin madalyanız geldikten sonraya bırakılmasını teklif edeceğim, demişti. Ben generalin hakkımdaki bu samimî düşüncelerine teşekkür ederek itirazda bulunmuştum. O güne kadar bana madalya teklifinde bulunulduğunun farkında bile değildim. Cevaben Paşam: Asıl olan Sancağımızın taltifidir. Sancak hepimizindir, ona takılacak nişanla o gün hepimiz sevinecek neşelenecek ve iki bayramı bir arada yapacağız.

Size çok rica ederim mâni olmayın, demiştim. İşte 6 Temmuz günü öğleden sonra Sancağıımıza takılacak nişan için bütün tugay hazırlanmış ve daha evvel tugayca alınmış olan tertibatla her taraf Birleşmiş Milletlerin çeşitli ve rengârenk bayrakları ile süslenmiş ve muhtelif millî oyunlarımızı göstermek için ekipler hazırlanmış, provaları yapılmış ve davetlilere ikram edilecek çeşitli içki ve yiyecekler tedarik edilmiş ve hülâsa bu iki bayramın çok neşeli geçmesi için ne yapmak mümkünse hepsi yapılmıştı.

Bu nişan merasimine Birleşmiş Milletler ordusunun ordu, kolordu,, tümen ve alay kumandan ve muavinleri tugayca davet edilmiş ve teşrifleri rica edilmişti.

156 rakımlı tepe ve Kumyongjong-ni muharebelerimizde bizimle birlikte çalışan Amerikalı iki tank bölüğü ile bir uçaksavar takımının er ve subayları bütün tugay birlikleri ile mezkûr gün saat 13,30 da çayırılıkta yerlerini almış ve Amerikan bayrağı ile birlikte dalgalanarak meydana gelen Şanlı Sancağıımız meydanda toplu bir halde bulunan tugay mensupları ve ecnebler tarafından selâmlanmış ve alayın baş tarafından kendisine mahsus şerefli mevkii almıştı.

— Sancağa nişan takıldıktan sonra emir subayım Yzb. Halim Irsoy, irtibat subayı Üsteğmen Şeref Ünüvar'la birlikte

Sancağa takılan nişanın ve tugay mensuplarına verilen Mümtaz Birlik rozetinin beratı.

Bugün Sancağa takılacak nişandan başka madalyaları gelmiş 20 kadar subay, astsubay ve erlerimizin de göğüslerine kahramanlık madalyaları takılacağı için bu zevat ta hazırlanmışlardı.

Saat 14 de önde 8. ordu kumandanı Orgeneral Venfleet yanında General Yazıcı ve onların gerisinde kolordu ve tümen kumandanları olduğu halde merasim duruşunda bulunan tugaya yaklaşırlarken bütün tugay tarafından kendilerine taktim edilmiş ve başta duran Türk bandosunun çalmağa başladığı marşla evvelâ Sancağımızı ve sonra bütün tugayın önünden geçerek Türk tugayım selâmlamış ve teftiş etmişlerdi.

Teftiş sona erdikten sonra çayırın ortasında duran kürsü civarında toplanmış bulunan kumandanların karşısına başta 241. Alay Sancağı yanında muhafızları ve ben olduğum halde ön sırada ve bizim arkamızda da madalya alacak Türk ve Amerikan subay ve erleri karşılarında yer almıştık. Müteakiben kürsüde mikrofon başına gelen tugayın birinci şube müdürü Yzb. ismail Çataloğlu Sancağımıza takılacak nişanın aşağıda yazılı beratını Türkçe olarak, okumaya başlamıştı .

- ① Tug. ve A. Kh. larını taşıyan "General Haan" gemisinin komutanı Dz.Alb. Safeer.
Tugayın armağanı kupa ile...
- ② Tuğg. Tahsin Yazıcı.
Geminin hediye edilen sancağı ile...
- ③ Tnk.(Sv.)Yzb. İsmail Çataloğlu
(İngilizce çevirmen)
Pusan Limanı'nda gemiden ayrılış...

Birinci şube müdürü Yzb. İsmail Çataloğlunun Türkçe olarak okuduğu MÜMTAZ BİRLİK nişanı beratının okunması bittikten sonra 8. ordu kumandanı Orgeneral Vanfleet mikrofon başına gelerek ve İngilizce olarak kazanılan bu zaferi tafsîlâtile anlatmış ve bu zaferin Birleşmiş Milletlere kazandırdığı faydalardan bahsetmiş ve bu zaferi ile Türk birliğinin Birleşmiş Milletler ordusu arasında mümtaz bir mevki aldığını ve buna ait nişanı almak bahtiyarlığına hak kazanmış olduğundan tebrik ve taktirlerini bildirerek bunun nişanesi olarak Şanlı Sancağına bu nişanı takmakla gurur duyuyorum, diyerek Sancağımızın yanına yanaşarak kendi eliyle üzerinde KUMYONGJONG-Nİ yazısı bulunan mavi kurdela nişanını takmışlardı.

Bunu müteakip beraberlerinde getirdikleri beş bin adet MÜMTAZ BİRLİK nişanından iki tanesini sembol olarak birisini General Yazıcının ve diğerini de benim göğsüme takarak tebrik etmişlerdi .

Bundan sonra çeşitli muhaberelerimizde yaptıkları kahramanlıklarla Silver Star madalyasına hak kazanan subay ve erlerimiz isimleri okunarak huzura çağırılmış ve madalyaları bizzat ordu kumandanı tarafından göğüslerine takılarak tebrik ve taktir edilmişlerdi.

Merasim sona erince bütün tugay ve bağlı birlikler ordu kumandanının önünden birer geçit resmi yaparak yerlerine giderlerken duydukları gururu beliriyorlardı.

O günden itibaren bütün tugay mensuplarının göğüsleri sarı çerçeve içinde mavi renkli MÜMTAZ BİRLİK nişanı ile süslenmişti. Bu nişan Amerikan ordusunda en makbul ve muteber kahramanlık nişanı olarak tanındığından Birleşmiş Milletler orduları, Koreliler ve Japonlar

yanında Türk birliğinin şeref ve itibarını bir kat daha yükseltmiş ve kolunda ayyıldız, göğsünün sağ tarafında MÜMTAZ BİRLİK rozetini taşıyan her Türk eri ve subayı büyük rağbet ve itibara mazhar olmuştu.

Bugün Korede geçirdiğimiz günlerin en neşelisi idi. Göğüslerini MÜMTAZ BİRLİK nişanı ile süsleyen bütün tugay mensupları; bu zaferi kazanan şanlı 241. Alay kahramanlarım tebrik ediyor ve tugay karargâh subayları da başlarında harekât şube müdürü Kur. Bnb. Faik Türün olduğu halde yanıma gelerek alay namına beni tebrik ve hepimizin göğsümüzü süslediğinizden size minnet ve şükranlarımızı arz ediyoruz demişlerdi .

Bu şerefli günün sevinci içinde tugayın bütün subayları yüze yakın davetli yüksek rütbeli Birleşmiş Milletler subayları arasına karışarak karşılıklı kadeh tokuşturmuşlar ve tütsülenen kafalarla heyecanlarım saklayamayan gerek kendi alayımın subayları ve gerekse davetli ecnebi subaylar boynuma sarılarak bu mes'ut günümüzü tebrik ederlerken bu kahraman alayın kumandanı olmak bahtiyarlığında bulunan beni de en büyük taltiflere mazhar kılmışlardı”⁵². Diye anlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Genel Karargâhında Albay Celal Dora'ya Silver Star madalyasının verilmesi .

Alay komutanı albay Celal Dora şöyle anlatmaktadır ;

⁵² Dora, s. 389-398.

“ Bugün akşam otele geldiğimde Türk irtibat heyetinden Üsteğmen Kemal Çam telefonla beni bularak Birleşmiş Milletler Genel Kumandanlığından gönderilen bir emirle 14 Eylül günü saat 10 da Birleşmiş Milletler genel karargâhında bana madalya verileceğinden bu merasimde bulunmak üzere saat 9,30 da Türk irtibat heyetinin bulunduğu binaya gelmemi bildirmişti.

Mezkûr gün ve saatte Türk irtibat heyetinin bulunduğu binaya gitmiş ve oradan irtibat heyeti başkanı Tümgeneral Vahit Aykut, Üsteğmen Kemal Çam ve Üsteğmen Ragıp beylerle birlikte Birleşmiş Milletler genel karargâhına gitmiştik. Biraz sonra Amerikan irtibat heyeti başkanı Albay Farnsvort da bize katılmıştı. Saat 9,40 da genel karargâhın şube müdürleri de merasim yapılacak salonda toplanmışlardı.

Amerikan irtibat heyeti başkanı Albay Farnsvort bizleri ayrı ayrı hazır bulunanlara takdim etmiş ve karşılıklı, tanışmadan sonra Genel Kumandan Orgeneral Ridgway yerine vekâlet eden Kurmay Başkanı General WHITFIELD-P. SHEPARD madalyanın aşağıda Türkçe'ye tercüme edilmiş yazılı beratını İngilizce okuduktan sonra Birleşmiş Milletler ordusuna bir çok zaferler ve Türk ordusuna şan ve şeref kazandıran siz kahraman albayı tebrik eder ve sizin göğsünüze bu madalyayı takmak bahtiyarlığının bana nasip oluşundan sevinç duyarım, dediğini üsteğmen Ragıp ULUBAY arkadaşımın tercümesinden anlamıştım.

Verilen Silver-Star (Gümüş yıldız) madalyasının tercüme edilen Türkçe beratı şöyledir:

Amerikan Birleşmiş Devletler Cumhurbaşkanı Kongrenin 9 Temmuz 1918 tarihinde kabul ettiği kanunun vermiş olduğu selâhiyete istinaden Türk ordusundan

Albay Celâl Dora'ya

göstermiş olduğu kahramanlığa mukabil Silver-Star(Gümüş yıldız) madalyası ile taltif etmiştir.

Türk Ordusu Silâhlı Kuvvetleri 241. Piyade Alay Kumandanı piyade Albay Celâl Dora Kore'de Suvan civarında yapılan ve 26 Ocaktan 6 Şubat 1951 tarihine kadar devam eden harekâtta gösterdiği kahramanlıkla temayüz etmiştir.

Albay Celâl Dora'nın alayına sayıca üstün ve inatçı bir düşmanla şiddetli bir şekilde muharebeye girdiği 156 rakımlı tepedeki müteaddit düşman istinat yuvalarına taarruz ve bunları almak görevi verilmişti. Albay Celâl Dora taktik harekâtı sevk ve idare etmek için müteaddit defalar kendisini düşmanın öldürücü ateşlerine maruz bırakarak birliğinin en ileri unsurları ile birlikte bulunmuştur.

Muharebenin kritik safhaları esnasında kendisinin buradaki mevcudiyeti kıtalar üzerinde kuvvet ve istikrar yaratan bir tesir meydana getirmiş ve onlara her ne pahasına olursa olsun düşmanı yok etmeyi ilham etmiştir. Albay Celâl Dora tarafından gösterilen harikulade kumandanlık, ateş altında pervasızlık ve kendisini vazifeye hasretmesi alayının muvaffakiyetli icraatına geniş ölçüde hizmet etmiş ve kendisi ile Türk ordusuna büyük şeref kazandırmıştır.

Madalya takıldıktan sonra merasimde hazır bulunanların her biri ayrı ayrı tebrik etmişlerdi. Bu arada bana madalya verilmesinden âdeta benim kadar sevinç duyan Amerikan irtibat heyeti başkanı Albay Farnsfort her iki elimi mütemadiyen hararetle sıkmakta ve seni çok tebrik ederim Türk ordusunun kahraman albayı Dora. Size bu madalya

azdır, diye hakkımda beslediği saf ve temiz hissiyatını izhar etmekten kendini alamamıştı “.⁵³ Diye anlatmaktadır.

⁵³ Dora , s.462.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

GÜNEY KORE CUMHURBAŞKANI SYNGMAN RHEE TARAFINDAN CUMHURBAŞKANLIĞI BİRLİK NİŞANI VE BERATININ VERİLMESİ

25 - 27 ocak 1951'deki muharebeler dolayısıyla Güney Kore Cumhurbaşkanı, Türk Silahlı Kuvvetlerine, Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanını vermiş ve bu nişan, 17 eylül 1952'de Cumhurbaşkanı ve eşi, Millî Savunma Bakanı, Amerikan ve Kore ordusunun ordu, kolordu ve tümen komutanları, Kore'de Birleşmiş Milletler Türk delegesi huzurunda merasimle Tugay Komutanının göğsüne bizzat Cumhurbaşkanı tarafından takılmış ve beratı da verilmiştir.

Nişanın beratı aşağıdadır :

"Kore Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kore'de Türk Silahlı Kuvvetleri Komutanlığına, çok değerli ve müstesna hizmet ve kahramanlıkları dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanını vermekle iftihar duymaktadır.

25 - 27 ocak 1951 tarihleri arasında Kumyangjang-ni bölgesinde silahlı düşmana karşı yaptığı cesurca ve çok kahramanca hareket dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri taltif edilmiştir. Burada, Türk Silahlı Kuvvetlerine Kumyangjang-ni batısında yedi millik bir cephe verilmiştir.

Bu bölge, I nci Kolordunun sağında ve 9 ncu Kolordunun sol kanadında idi. Arazi çok engebeli idi.

Düşman, Han nehri güneyindeki asıl muharebe hattını sayıca çok üstün kuvvetlerle ve derinliğine tertibatı ile savunuyordu. Taarruzu yapan birlikler 25 ocak 1951 saat 1500'te cephenin iki yanından iki kol halinde harekete geçti. 185 rakımlı tepe, 156 rakımlı tepa ve sağ kanatta Kumyangjang-ni kasabası stratejik noktaları teşkil ediyordu. Kendileri için hayati önem taşıyan ikmal yollarını, kanatlarını ve asıl muharebe hattını savunmak için düşman çok iyi mevzilenmişti.

Kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri ve bağlı birliklerinin yaptığı amansız hücumlara karşı, düşman inatla direnmeye çalışıyordu.

İnatla ve boğaz boğaza savaşlardan sonra Türkler, 185 rakımlı tepayı ele geçirdiler ve öte yandan da diğer kuvvetler Kumyangjang-ni kasabasına girmeyi başardılar. Muharebe çok şiddetli oldu. Düşman çekilmiyor, Türk Silahlı Kuvvetleri de amansız taarruzlarını hiç hafifletmiyordu.

Düşmanın inatla direnmesine karşı kahraman askerler süngülerini takarak köylerde, tepelerde, uçurumlarda düşmana şiddetle hücumla geçtiler. "Tilki yuvası" denilen yerleri ve saklandığı her yeri basarak düşmanı yerinden çıkardılar.

Türk Silahlı Kuvvetleri, hücumlarını cesaretle, inatla ve amansız şekilde yapıyordu. Türk Silahlı Kuvvetleri emrindeki birlikler, savaşın en hararetli safhasında görevin yaratamayacağı seviyeye ulaştılar. Düşmanın ağır kayıpları, süngü ve dipçiklerle öldürülen askerleri, birliklerin taarruz kudretini gösteren sessiz delillerdi. Bu cesurca ve amansız hücumlar sayesinde bu bölgedeki düşman direnmesi kırılmış ve düşmanın işgal ettiği 10 millik saha zapt edilmiştir.

Hedefine ulaşmış olan Türk Silahlı Kuvvetlerini değiştirecek birliklerin yolda olduğu bildirildiği halde» Türk askeri muharebe sahasından çekilmeden önce düşmanı aramaya ve öldürücü hareketlerle ezmeye devam etmiştir. Düşmanın vermiş olduğu 1734 kayıp, bu kahraman askerlerin cesaret, ustalık ve başarısını gösterir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin eşsiz cesaret ve kahramanlıkları hayrete değer. Bu olağanüstü başarılar, Türk birliklerinin ününü artırmış ve demokrasi ilkelerinin sürekliliğine yardım etmiş ve Kore savaş meydanlarında takdire değer şekilde temsil ettikleri Birleşmiş Milletlerin ve Türk Vatanının itibarını yükseltmiştir.

Bu taltif aynı zamanda yukarıda bahsedilen devrede hizmet görmüş Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Cumhurbaşkanlığı Birlik Nişanı kurdelesini takmaya hak verir.⁵⁴

⁵⁴ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 217.

제 40891 도

포 창 창

도이기 공화국 제241연대

위는 6.25 한국전쟁에 참전하여赫赫한
무공을 세움으로써 한.토 양국간의 군사유
대 강화에 기여한 바 크므로 이에 포창함

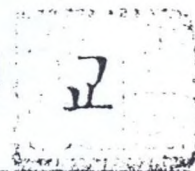
1973년 10월 24일

대통령 박정희

이 증을 대동령 포창부에 기입함

총무처장관 서 일 교

BELGENİN ASLI 241 NCİ ALAY MÜZESİ-LÜLEBURGAZ

DOKUZUNCU BÖLÜM

BAŞKOMUTAN MAC ARTHUR'UN KUMJANJANGNI ZAFERİNİ KUTLAMAK İÇİN TÜRK TUGAYINA GELİŞİ

Kumyongjong-ni zaferimizden sonra Türk askerini kutlamak için 13 Şubat 1951 günü uçağıyla Japonya'dan kalkan Başkomutan General Mac Arthur, henüz tam güvenliği olmayan Kimpo Havaalanı'na inmiş ve tugayımızı ziyaret etmiştir. Törenle karşılanan General Mac Arthur, konuşmasına şöyle başlamıştır :

"Sizleri görmekten memnunum. Japonya'da siz Türklere, herkes kahramanlar kahramanı diyor. Kunuri'de 8 nci Ordu'yu kurtaran, Kumyongjong-ni'de düşmanı

mağlup ve perişan eden Türkler, kahramanlar kahramanıdır. Türk Tugayı için yok yoktur."

General Tahsin Yazıcı da Başkomutan'a bir Türk Bayrağı hediye ederken şöyle konuştu:

"Bu bayrak İstanbul'da bir kız lisemizde genç kızlarımız tarafından yapılmış, her birinin her iğnesinin saplanması onların saf ve temiz yüreklerinden gelen zafer temennilerini taşımaktadır. Bu bayrağın bir kahramana verilmesi istenmiştir. Biz aramızda o kahramanı bulamadık. Fakat, şimdi karşımızda bütün dünyaca büyük kahraman olarak tanınan sizi bulmuş oluyoruz."

General Mac Arthur, kucağına yayılmış Türk Bayrağını öperek kalbine bastırdıktan sonra çok heyecanlı olarak şöyle konuştu :

"Memnuniyet ve teşekkürlerimi bildiririm. Bu bayrak, büromda bulunan Atatürk'ün fotoğrafını çevreleyecektir."

Başkomutan General Mac Arthur, büyük Atatürk için görüşünü şu şekilde açıklamıştır :

"Askerlik dehasıyla, insanlık ülküsünü Atatürk kadar nefsinde birleştirmiş başka bir insan tanımıyorum.⁵⁵" Demiştir.

⁵⁵ Kore'de Türk Askeri , s.6-7.

ONUNCU BÖLÜM

1 NCI TÜRK TUGAYININ DÜNYADA VE YURTTA YARATTIĞI HAYRANLIK, SAVAŞTA TÜRK MİLLÎ KARAKTERİ

I. 1 nci Türk Tugayının Dünyada Yarattığı Hayranlık

26 - 30 kasım 1950 Kunuri muharebelerinde üstün düşmanla dost birliklerden uzak durumda çapışan Türk Tugayı, 1000'e yakın evlâdını şehit, yaralı ve kayıp vererek zayıflamış duruma gelmiş olduğu halde yine direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusunu kuşatarak yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla 8 nci Orduyu kurtarmıştı.

Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmî ve hususî kurum ve kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde Hükümeti tebrik ettiler. Dünya basını ise, Türklerin hürriyet yolunda gösterdikleri kahramanlık ve fedakârlığı yarışma derecesinde geniş yayın ile bütün dünyaya duyurdular. Dünya kamuoyu, son zaferin kazanılacağına ve Türklerin her zaman olduğu gibi mucizeler göstereceğine inandı.

Türk başarısı, dünyada komünist korkusunu azaltmış ve morali yükseltmişti. Bu yayın sayesinde, Türkleri tanımayan milletler bile, millî karakterimizi, devrimlerimizi, son zamandaki demokrasi anlayışımızı öğrendi. Türkler bu başarı sayesinde bütün dünyanın yakınlığını ve itibarını kazandı.

Dünya ve Türk basınının Kore'deki Türk kahramanlıklarını açıklayan neşriyatı, Türk halkı üzerinde derin tesirler yaptı.

Dünya basını ve radyoları zaferimize geniş yer vermiş ve çeşitli yorumlar yapılmıştı .

İkinci Dünya Harbi'ne katılmayan ve savaş deneyi bulunmayan Türkler, daha önce hiç kullanmadıkları Amerikan silahlarıyla ilk olarak Kore'de teçhiz edilmişlerdi. Buna rağmen, nasıl oluyor da kısa bir süre içinde bu silahlar başarılı bir sonuç alabiliyorlardı?

Dört gün devam eden Kunuri muharebelerinde çekilen Birleşmiş Milletler Ordusu'nun sağında ilerleme görevi alarak yalnız başına kalmış olan Türk kuvvetleri, tahmini mümkün olmayan durumlarla karşılaşmış, kış ortasında dilini bilmediği bir ülkede, dost ve düşmanı ayırt etmede zorlanarak, gerilla baskınları yüzünden binden fazla kayıp vermiş ve çok sarsılmış olmasına rağmen direnmeye ve savunmaya devam etmiş ve bu gayretleriyle, Birleşmiş Milletler Ordusu'nu kuşatarak yok edecek olan düşmanı üç gün durdurmakla 8 nci Ordu'yu kurtarmıştı.

Kunuri Muharebesi'nden sonra gemilere binerek Kore'yi terk etme çabası içine giren Birleşmiş Milletler

kuvvetleri, Kumyongjong-ni'ye yaptığımız taarruzlarımızla, yenilmez olarak tanımlanan düşmanı mağlup edip, savaşın seyrini ikinci kez değiştirdiğimiz zaman, gemiler sevinçle boşaltılmış ve hayretler içinde onlar da harekâtımıza katılmışlardır.

Bu başarı, dünyaya yayılınca komünist olmayan hükümet başkanları, elçiler, parlamentolar, kongreler, resmî ve hususî kurullar, güvenilir kişiler, Türk askerinin bu büyük başarısının hayranlığı içinde hükümeti tebrik ettiler.

Dünya basını ise, Türklerin hürriyet yolunda gösterdikleri kahramanlık ve fedakârlığı yarışma derecesinde geniş yayın ile bütün dünyaya duyurdular. Dünya kamuoyu, son zaferin kazanılacağına ve Türklerin her zaman olduğu gibi mucizeler göstereceğine inandı. Türk başarısı, dünyada komünist korkusunu azaltmış ve morali yükseltmişti. Bu yayın sayesinde, Türkleri tanımayan milletler bile, millî karakterimizi, inkılaplarımızı, son zamanki demokrasi anlayışımızı öğrendi.⁵⁶

Türkler bu başarı sayesinde bütün dünyanın yakınlığını ve itibarını kazandı. Şimdi bunun arkasından, çok büyük ve önemli bir zafer Kumyangjang-ni kazanılmıştı, işte Türk Tugayı'nın 2 nci kez yarattığı kahramanlık destanının yankıları ve taltifleri şu şekildedir.

⁵⁶ Sayılan, s.214.

II. Alay komutanı albay Celal Dora dünyanın hayranlığını şöyle anlatmaktadır

A. Star isimli Amerikan gazetesinde yayınlanan

“ 156 muharebelerinden sonra bütün dünya basını Türk birliğinin eşsiz zaferlerini gazetelerinin birinci sayfalarında büyük puntolarla ve geniş izahat vererek yazmışlar ve bu arada Japonya’da çıkarılan Star adlı Amerikan gazetesinde ise (Türk birliğinin eşine rastlanmayan harikulade piyade muharebesi başlığı altında) şöyle yazılmıştı: Tarih birçok piyade muharebeleri yazmıştır. Kaideten taarruz eden taraf savunan düşmandan en az üç misli kuvvette olması lâzımdır.

OSAN-Nİ kuzeyinde cereyan eden 156 muharebelerinde 10 kilometre tutan cephe genişliğinde taarruz eden Türk alayının karşısında bulunan 150. Çin tümeni günlerden beri hazırladıkları müstahkem mevzilerinde savunmaya geçmişlerdi. Türk alayı kendisinin üç misli kuvvetinde olan bu Çin tümenine taarruz ederek yaptığı yakın boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasını gezdiğimizde binlerce Çin ölüsünün ekserisi alınlarından vuruldukları görülmüştü. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü maharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahidi, diyordu.

B. Kumyangjang-ni Muharebelerini Seyretmiş Olan Bir Amerikan Piyade Yarbayının Gördükleri:

Ayrıca 156 muharebelerini sevk ve idare ettiğim tepede yanıma gelen ve bu muharebelerimizi uzunca bir müddet doya doya seyreden İkinci Cihan Harbinin tanınmış piyade subaylarından **Amerikan yarbayı Blair de** 27 Ocak günü muharebe sahasını görmeye gelen Amerikan yüksek rütbeli subaylar heyeti arasında bulunduğundan Çinlilerin muharebe sahasında bıraktıkları ölülerini ve terke mecbur kaldıkları mühim miktardaki silâh, cephane ve mühimmatını da gözü ile görüp döndükten sonra o gün birinci kolordu günlük gazetesinde neşredilen yazısında intibalarını şöyle yazmakta idi:

Türklerle Kızılların boğuşması

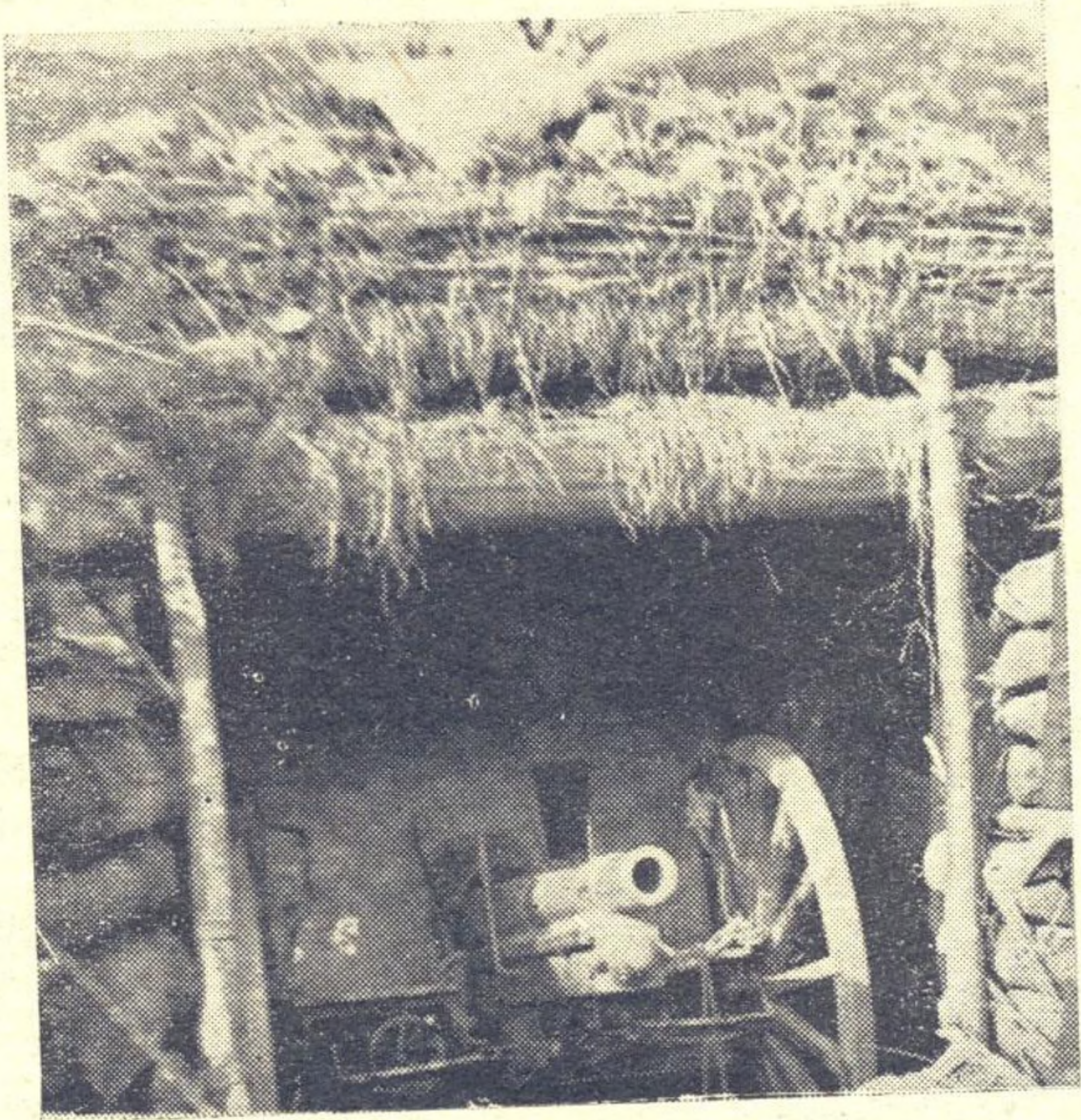
8. ordunun yaptığı mahdut hedefli bu keşfi taarruzî yavaş yavaş ilerlerken bu hafta sonunda Türkler Kore harp tarihine muazzam kahramanlık menkıbeleri yazdırmışlardır.

Türklerin karşısında üstün düşman kuvvetleri kaçmağa vakit ve fırsat bulamamışlardır. Düşman birlikleri her ne pahasına olursa olsun mevzilerini terk etmemeleri emrini almış ve onlar da hayatlarını feda etmek pahasına mevzilerini terk etmemişlerdi.

Bu hareket hiç şüphesiz ki bu harbin en kanlı muharebesi olmuştur. Şahsî tecrübelerime dayanarak şunu kat'î olarak ifade edeyim ki Türklerin bu taarruzu gördüğüm harplerin en kanlı bir muharebesidir. Bu muharebe harp tarihinde uzun müddet örnek olmaya değer taşıyacak ve yaşayacaktır.

Çinlilerin mevzilerinde gördüğüm boş mermi kovanlarına göre çok şiddetli dövüşmüşlerdir. Bir Çinli de el bombasını atmak üzere bomba elinde iken süngülenerek öldürülmüştür.

Komünist Çinliler iyi teçhiz edilmişlerdir. Tüfek bombası, çeşitli otomatik silâhları ve havanları vardı. Yiyecek ve cephaneleri de pek çoktu. Mevzilerinde ölünceye kadar sebat etmeleri disiplinlerinin de iyi olduklarının başlıca şahididir. Aksi halde mevzilerinde ölmezlerdi.

70. Resim: Müşmanın çekilirken koruganında bıraktığı bir top

Kaide olarak bu gibi hazırlanmış mevzilere taarruzda taarruz eden tarafın savunan taraftan üç misli kuvvetli olması lâzım gelir. Halbuki burada üç kızıl Çinliye bir Türk düşüyordu. Ancak Türkler çok üstün askerlerdir.

Bunun gibi daha birçok ecnebi gazete ve mecmualarda birliğimizin bu zaferinden sitayişle bahsedilmekte idi. Bütün bunlara karşılık çok

şayanı hayrettir ki tugayca alayın bu şanlı muharebesi Türk matbuatına lâıyk olduğu ehemmiyette aksettirilmemiş ve bu muharebelerimiz kendi gazetelerimizde pek sönük olarak yazılmıştır.

156 muharebelerinin sonunda Amerikan kumandanlığınca muharebe sahasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulmak suretiyle çeşitli şekillerde öldürölmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albüm Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlanmış ve tugayımıza da gönderilmişti.

Bundan sonra yine Amerikan kumandanlığınca uçaklarla Çin ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına bu Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altına da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akıbeti işte böyle olacaktır ibaresi yazılmıştı”.⁵⁷ diye anlatmaktadır.

III. 156 Rakımlı Tepenin Zaptını Seyretmiş Olan Amerikan United Press Muhabirinin Gördükleri

156 rakımlı tepenin zaptının yakından seyretmiş olan United Press muhabiri de gördüklerini aynı tarihli 1 nci Kolordu gazetesinde yayımlamıştır.. Bu yazının tercümesi de aynen aşağıdadır :

⁵⁷ Dora; s. 211, ATASE Arşivi, D.134, G.4, D.1, Kutup Yıldızı Gazetesi , Cilt 1, s 29, 2 Şubat 1951, The History Of The United...; s. 645, Kore Harbi'nde, Türk Silâhlı..., s. 213.

"Türkler, cuma günü Çinlilerle karşı karşıya gelmişler ve daha cesur olduklarını ispat etmişlerdir. Türklerin kuzeye ilerlemesini, vadiye hakim bir tepeye iyice mevzilenmiş olan, Kızıl Çinliler durdurmak istemişlerdir.

Karanlık basmadan biraz önce mevcudu 500'den eksik olan iki Türk bölüğü, çıplak tepenin 2.000 metreye yakın tutan cephesine karşı iki dalga halinde avcı hattına yayılmışlardı. Bunların ilerleyişini hava kuvvetleri, topçu desteklemiş ve bu ateş Çinlileri tilki yuvalarına sinmeye zorlamıştır.

Tilki yuvaları gayet iyi inşa edilmiş, derin ve üstleri kapatılmış ateş mevzileridir. Tilki yuvalarının önlerine ustalıkla yayılmış olan toprak yığınları ve gizleme tertibatı sayesinde bunlar 50 metre yaklaşıldığı halde görülemiyordu.

Birinci dalgayı teşkil eden avcı hatları karanlık ile beraber düşmana 130 metre yaklaşmış, ikinci dalga da hemen birinci dalganın arkasına yaklaşmıştı. Buradan yukarıya tırmanan Türkler süngülerini takmışlar, ateş ederek ilerliyorlardı. Tilki yuvalarının yanlarına yaklaştıkları zaman bir Türk ateş etmiş, diğeri de deliğinde ümitsiz bir halde bekleyen Çinliyi süngülemiştir.

Harekât 30 dakika sürmüştür. Bu 30 dakikalık kanlı savaşta taarruza iştirak eden her Türk'e karşılık bir Çinli öldürülmüştür. Türklerin kaybı 100 kadardır".⁵⁸

KOREA TIMES

Ocak 1951 tarihinde 151 no'lu tepe için olan mücadele için bir Amerikan subayı '151 no'lu tepedeki Türk saldırısının Kore Savaşındaki tüm cephelerdeki en sarsıcı ve ağır göğüs göğse savaş olduğunu iddia ediyorum demiştir.

KOREAN WAR ALMANAC

Ocak 1951'de tugayın Çin mevzilerine süngü ile taarruzu 8 nci ordu Komutanı Gen. Matthew B. Ridgeway'ın tüm piyade birliklerinin süngülerini tüfeklerine takmalarını emretmesine sebep olmuştur.

IV. 1 nci Türk Tugayının Yurtta Yarattığı Hayranlık

Türk milleti bu kahramanlıkları milletimize has olan savaşçı ruhun devam ettiğinin açık delili saydı ve derin heyecanlar duydu.

⁵⁸ Kore Harbi'nde, Türk Silâhlı..., s. 213-214.

Dünya hürriyetini savunmanın vatani tehlikelerden korumak olduğu kanısı kesin olarak ifade edildi ve bunun istisnasız her tabakadan halkın ortak inancı olduğu meydana çıktı.

Bu inanç ve heyecan ile Türk halkı okullarda, halk topluluklarında, şehirlerde ve her yerde Kore kahramanları için büyük gösteriler düzenledi. Bu gösterilerde büsbütün coşan her tabakadan halk aynı şeyi hisseden yekpare bir millet olduklarını görmekle daha da heyecanlandı.

Türk milleti tarafından Kore'deki Türk Tugayı Komutanına binlerce tebrik telgrafları ve mektup gönderildi.

Camilerde Kore şehitleri için okunan mevlitler ve ateşli dualar geniş halk kitlelerinin inanç hislerini göstermeğe neden oldu.

Halkın coşkunluğu gittikçe artıyordu. Şehit ve yaralı ailelerine, yurda dönen yaralılara büyük sevgi gösterileri yapıldı. Bu hislerle on binlerce insan Kore'ye gönüllü gönderilmelerini istediler.

Kore muharebeleri Türk milletinin maneviyatını yükseltmiş kendine güvenini artırmıştı. Tokyo'da hastanede tedavi edilen yaralıların, yaraları geçmeden cepheye gönderilmelerini ısrarla istemeleri gibi haller ve Kunuri muharebelerinin yapılışının ayrıntıları, Birleşmiş Milletler Ordusu içinde Türklerin kıymet ve itibarını çok yükseltti.

Türk Tugayının personeli, kazanılan yüksek şereften ve Türk milletinin, hattâ bütün dünyanın kendileriyle duygu bakımından beraber olduklarını görmekten sonsuz ve derin gurur duydular. Bu hal askerin moralini yükseltmiş ve bundan sonraki muharebelerde görülen harikaların yaratılmasına etken olmuştur.

V. Savaşta Türk Millî Karakteri :

25 - 27 ocak 1951 arasındaki günlerde Türk Tugayının verdiği başarılı muharebeleri Amerikan Kongresinin ve Kore Cumhurbaşkanının takdir etmeleri, savaş meydanındaki Türk askerini ve dolayısıyla bütün milleti duygulandırmıştı.

Gerçekten, Türk askeri, Kunuri muharebelerinde büyük sonuçlar almış olmasına karşın, içindeki savaş azmini tamamiyle göstermeye fırsat bulamamıştı, 25 - 27 ocak 1951 muharebeleri bu fırsatı vermiş ve kıymetinin takdir edilmiş olması da kendine güvenini artırmıştı.

185 ve 156 rakımlı tepelerle, Kumyangjang-ni kasabasına yapılan taarruzda, berkitilmiş ve inatla savunulan arazi kesiminin az kuvvetle zapt edilmesi, büyük başarı idi. Taarruz eden tarafın savunan tarafa göre üç misli kuvvette olması ve kaybın da bu oranda artması gerekirken durum tersine olmuş, Türk birlikleri cesur ve iyi berkitilmiş mevzide inatla savunan düşman karşısında pek az kayıpla muharebeyi kazanmışlardır. Bu sonucu eğitim ile savaşkanlık niteliğinin dayanağı olan ahlâk ve haysiyet duygularının yüksekliği sağlamıştır.

İyi yetişmiş olan Türk subayı muharebede ne yapacağını Türk erine iyice öğretmiş, onun fazilet duygularının alevlendirmiş ve düşman karşısında, da ona örnek olmuştur.

Öğrendiğini dikkatle uygulama özelliklerine sahip olan ve büyüğüne itaat etmekle övünen Türk askeri, ailesinden, çevresinden edindiği yüce duyguları, sözlerle ifade eden amirine candan bağlanır, Türk askeri

muktedir bir subayın emrinde olmayı bir talih sayar ve kendisine harp sanatını ve vatanını nasıl savunacağım öğreten subayına sevgi ve hayranlıkla bağlı kalır.

Dünyada ve ahirette üstün haysiyet ve itibara ulaşmak her Türk'ün emelidir. Türk subay ve eri bu hislerle düşman karşısında iyi sevk ve idare edilirse, mutlaka başarılı olur. Muharebenin süngü ile kazanılacağını bilir. Düşmana vurulmadan ulaşmak ve süngüyü kullanacak vaziyete gelmek için bütün zekâsını kullanır, iman kuvveti ile ve sonsuz şeref ve haysiyet duyguları içinde vecit halinde düşmanın üstüne atılır.

Düşman karşısında hayatını kaybedenler, şehittir. Şehitler için ahirette büyük mertebeler vaat edilmiştir. Şehit kutsaldır. Şehidin ailesi ve yakınları bile halktan itibar görür.

Düşman karşısında kaçan, ömrü boyunca bu lekeyi temizleyemez.

Bir kahraman her vaziyette millî şeref ve haysiyet için hayatını dahi önemsemeyen şerefli ve namuslu bir insandır. Türk milleti asırlardan beri birçok haksızlıklara uğramış, varlığını malik olduğu savaş yeteneği, yüksek şeref, haysiyet ve iman duygulan sayesinde kurtarmış ve bu hal millî bünyede bilinçlenmiştir.⁵⁹

⁵⁹ Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 219-220.

SONUÇ VE KAYIPLAR

I. Kumyangjangni Muharebesinde İki Tarafın Kayıpları

27 Ocak 1951 günü Türk Tugayı'nın zapt ettiği mevziler gezilmiş ve meydanda 525 düşman cesedi sayılmış ve 45 Çinli esir alınmıştı. Ölülerin çoğu 156 rakımlı tepededir ve yine çoğunun piyade mermisi, bomba, süngü ile vurulmuş olduğu görülmüştür.⁶⁰

Bilahare, 25 nci ve 3 ncü Tümenlerin istihbarat subayları ve birkaç Amerikalı albay, yabancı basın mensupları, ayrıca irtibat heyetindeki Albay Ganbi, Yarbay Wevir, ayrıca Yarbay Blair bölgeyi dolaşmışlar Çin ölüleri ile dolu arazinin film ve resimlerini almışlar ve Türk Tugayı'na verilen üstün birlik belgesinde de belirtildiği gibi düşmanın zayıyatını 1734 kişi olarak tesbit etmişlerdir.⁶¹

Türk Tugayı'nın kaybı biri astsubay ve 11'i er olmak üzere 12 şehit, bir astsubay ve 29 er olmak üzere 30 yaralıdır.⁶²

⁶⁰ ATASE Arşivi; D. 134, G.1, K.71, D.1 , The History Of The United ., s. 645.

⁶¹ Dora; s 208.

⁶² Kore Harbi'nde Türk Silâhlı..., s. 212.

Kumyongjong-ni zaferimizden sonra düşman kayıplarının acele olarak bildirilmesi istenmişti. Hava karardığından zorluk çekiyorduk. Sonunda, düşman ölü sayısını 570 olarak bildirdik. Bu sayının abartılmış bir rakam olduğunu bildirdiler. Ertesi sabah Amerikalılardan kurulu bir heyet savaş alanında kayıpları saymaya başlamıştı.

Alınan sonuç şuydu : Düşman ölüsünün 570 değil, 1.735 olduğu, sağ ve yaralı olarak ele geçen esir sayısının da 82'ye vardığını hayretle bildirmişlerdi. Bu muharebede tugayımızın kaybı ise, 12 şehit, 4'ü ağır olmak üzere, toplam 30 yaralıdan ibaretti.

II. Kumyangjang-ni Muharebesi'nin Sonuçları

Bir keşif taarruzu mahiyetinde başlatılan bu harekâтта Türk Tugayı'nın Kumyangjang-ni muharebelerinde kazanmış olduğu bu eşsiz muvaffakiyet, 8 nci Ordu komutanının vereceği karar üzerinde çok müessir olmuş ve daha gerilere çekilmek ve hatta Kore'yi tamamen tahliye etmek için plânlar hazırlanmışken ordu komutanı bu muvaffakiyetimizden cesaretle faydalanarak çekilme halinde bulunan orduya mukabil taarruz emri vermek fırsatını kazandırmıştı.⁶³

Kumyangjang-ni ve 156 rakımlı tepe muharebesiyle, 9 ncu ve 1 nci Amerikan kolordularının, iç kanatları bölgesi karşısında düşmanın

⁶³ Dora, s. 211, Muzaffer Sebükcebe, "Eşsiz Kumyangjang-ni Zaferi", Gaziler Dergisi, Y.2. s. 10. Kasım-Aralık 1986.

günlerden beri kuvvetle tahkim edilmiş mevzilerindeki şiddetli mukavemeti kırarak o mevziler zapt edilmiş, o mevzilerin zaptı diğer dost birlikler karşısında henüz zapt edilmemiş diğer mevzi kısımlarının kıymet ve ehemmiyetlerini kaybettirerek, düşman geniş bir cephe ile ve ağır zayıyla çekilmeye mecbur edilmişti.

O durumda 27 Ocak'ta 1 nci Kolordu bütün cephesiyle, 9 ncu Kolordu sol kanadını, birkaç gün sonra, bütün ordu cephesiyle düşmanla tekrar temasa geçmek ve taarruza devam etmek üzere harekete geçilmişti. Bu suretle Birleşmiş Milletler Ordusu'nun kara bahtı değişmiş, hareket ve muharebe inisiyatifi ele alınarak Kore'yi tahliye hazırlık plânı dosyasına konulmuştur.

Türk Tugayı'ndan aldığı kuvvetli darbeden sarsılarak bir çekilme yapmış, o çekilme düşman komşu birliklerine de sirayet ederek geniş mikyaslı bir çözülme olmuştur. Böylece bizim komşu birliklerinde serbestçe ilerledikleri görülmüştür.

Bu muharebede, Türk Tugayı'nın, ordunun genel durumuna müessir ve faydalı ikinci muharebesi olmuştur. Birinci muharebe Kunuri muharebesi idi. O muharebe her bakımdan meçhuller ve fena şartlar içinde, yabancı bir memlekette bir tecrübemiz olmadan başlamış, sık sık şekil değiştirerek hayli sıkıntılı ve zayılatlı cereyan etmişti; fakat herkese faydalı derslerin hocası olmuş, çok şeyleri bilhassa düşmanın muharebe usul ve hilelerini öğretmişti.

İkinci muharebe, manen beslenmiş, harekât planlanmış olarak yapılmıştı. Birinci muharebenin acı tatlı hatıraları ve dersleri

hafızalarda tazeliklerini muhafaza ediyordu. Düşmanı vurmak, tepelemek hırsı ruhlarda kuvvetli bir yer almıştı.⁶⁴

Türk Tugayı'nın kendisinin üç misli kuvvetinde olan Çin tümenine taarruz ederek yaptığı boğuşmada süngü hücumlarıyla çok üstün bir zafer kazanmış ve muharebe sahasında gezildiğinde, binlerce Çin ölüsünün ekserisinin alınlarından vuruldukları görülmüştür. Bu manzara Türk birliğinin ne kadar atıcı ve ne mükemmel savaşçı ve süngüsünü maharetle kullanan ne cesur bir birlik olduğunun eşine rastlanmayan en büyük şahidi olmuştur.⁶⁵

Kumyangjang-ni muharebesi sonunda Amerikan Komutanlığı muharebe sırasında süngü, dipçik ve mermi ile alınlarından vurulan ve bu suretle çeşitli şekillerde öldürülmüş olan Çin askerlerinin resimlerini gösteren büyükçe bir albümü Birleşmiş Milletler birliklerine yayınlamış ve tugayımıza da göndermiştir.

Ayrıca yine Amerikan Komutanlığı'nca uçaklarla Çin ordusu üzerine atılan beyannamelerin arkasına Çin ölülerinin resimleri ve başlarında onlara süngüsünü saplayan Türk erinin heybetli resmi basılmış ve altında da Türk askerinin karşısına çıkacak Çinlilerin akıbeti işte böyle olacaktır, ibaresi yazılmıştı. Bir müddet sonra Çinlilere ve Kuzey Korelilere havadan atılan bu propaganda kâğıtları üzerindeki resimlere gösterilen süngü hücumları ve alından vurulmalar düşmanda korku yaratmıştı.

⁶⁴ Yazıcı, s. 273.

⁶⁵ Yazıcı; s. 275.

Bir Örnek Propaganda Belgesi ⁶⁶

Cengâver Türk Kuvvetlerine rastladınız. Çin komünist askerleri, ölmeyiniz. Kore'de Birleşmiş Milletlere karşı harp ilân eden ihtiyar Mao erlerinin üçte birini zayi etti.

Silahlarınızla birlikte teslim olunuz.

241 nci Piyade Alay Komutanı

(Broşür üzerinde süngülenmiş bir Çinli asker resmi vardır.)

Kumyangjang-ni muharebelerini zaferle neticelendiren Türk birliğine tüm Birleşmiş Milletler Orduları arasında ilk defa üstün birlik unvanı verilmiş ve şanlı sancağımız 156 rakımlı tepe muharebelerinin cereyan ettiği Kumyangjang-ni mevkiîne izafeten mavi kurdela üzerine mezkûr mevkiîn adını taşıyan zafer nişanı 6 Temmuz 1951 günü merasimle Birleşmiş Milletler Ordusu'na mensup kolordu, tümen ve alay

⁶⁶ ATASE Arşivi; D.133, S.143, K.138, D.84.

kumandanları huzurunda bizzat 8 nci Ordu Komutanı Orgeneral Vanfleet tarafından takılmıştı.

Bununla beraber mezkûr zaferin hatırası ve mümtaz birlik alâmeti olarak tugay mevcuduna göre getirilmiş olan sarı çerçeve içindeki mavi kurdela bütün birlik mensuplarının göğüslerini süslemek üzere sembol olarak General Tahsin Yazıcı ile Albay Celal Dora'nın göğsüne takılmış ve bu günden itibaren Türk birliği mensupları bu nişanla göğüslerini iftiharla süslemişlerdi.

Verilen bu mümtaz birlik nişanını Türk birliğinin Birleşmiş Milletler Orduları arasında ve dünya milletleri yanında şeref ve itibarını bir kat daha artırmış, kolunda ayyıldızı ve sağ göğsünde mümtaz birlik nişanını taşıyan bütün Türk birliği mensupları Birleşmiş Milletler Orduları arasında en büyük itibara mazhar olmuşlardı. Bu mazhariyet bize yurtlarından on binlerce mil uzakta ve yabancı ülkelerde, Atamızın en büyük yadigârı olarak bıraktığı "Ne Mutlu Türküm Diyene" sözünü içten duyarak ve göğsümüzü kabartarak söylemelerine bir daha hak kazandırmıştı.⁶⁷

Tugaya 15 km.lik cephe genişliği verilmesini tugay komutanı aşağıdaki mesajla bildirmekte,

Genelkurmay Başkanlığı'na

⁶⁷ Dora, s. 209.

Tugay 25 nci Tümen emrinde taarruz maksadıyla keşif için tamamıyla Chonni ile Osanni arasında 15 km.lik cephede düşmana zayıat verdirmek vazifesini almıştır. ⁶⁸

Tahsin YAZICI

Tuğgeneral

Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı

Bu kadar geniş cephede 1734 Çinliyi öldüren Türk Tugayı'nı, 25 nci Tümen'le bulunan muhabir yine şöyle anlatmıştı:

Kutup Yıldızı Gazetesi, 2 Şubat 1951

"Türkler Cuma günü Çinlilerle karşı karşıya gelmiş ve daha iyi asker olduklarını ispat etmişlerdir.

Türkler tilki yuvalarına taarruzlarında, harekâta iştirak eden her Türk'e bir Çinli ölüsü sayılmıştır." ⁶⁹

Bu muharebede karşıımızdaki düşmanın Kunuri'deki hasmımız olduğu ve Türk askerinin nasıl muharebe ettiğini Tugay Komutanı Tahsin Yazıcı aşağıdaki mesajla bildirmiştir.

Genelkurmay Başkanlığı'na

⁶⁸ ATASE Arşivi; D. 134, G.1, K.71, D.1.

⁶⁹ ATASE Arşivi; D. 134, G.4, D.1.

"Ölülerin çoğu alın ve şakaklarından kurşun yemişlerdi. Çin ordusu 150 nci Tümen 2 nci Alayı'na mensup esirler Kunuri savaşında bulunduklarını söylemişlerdir." ⁷⁰

Tahsin YAZICI

Tuğgeneral

Kore Türk Silâhlı Kuvvetleri Komutanı

⁷⁰ ATASE Arşivi; D.134, G.1, K.71, D.1.

Bütün bu belgeler, bu başarının gurur verici sonuçlarıdır. Şimdi bu harekât sahasının en hâkim bir tepesinde süngü şeklinde "Türk Zafer Anıtı" yükselmekte, yanında bir millî park bulunmaktadır.

III. Tugay Komutanı Tuğgeneral Tahsin Yazıcı Sonucunu Şöyle Anlatmaktadır

“ O gece karargâhlardan, tanıdık şahıslardan hararetli tebrik mesajları birbirini takip ediyor, o muharebede fedakârlık gösterenlerin isimleri ordu karargâhından isteniyordu. O muharebede herkes kendine düşen vazifeyi yapmak için âzami gayret ve fedakârlığını göstermişti. Şu veya bu şahsı ayırdetmek çok güçtü. İsim istemek tekrarlandığı hâlde, ayırdetme güçlüğü ileri sürülerek isim vermekte özür dilendi.

Aynı gece üst makamlardan düşmanın tahminî zayiatı soruldu, akşamın başlangıcında ve loşluğunda sol grubun bölüklerinin kendi bölgelerinde göze çarpan yerlerde sayabildikleri ölü sayısı 500 kadardı... Bu rakam üst makamlarca hayretle karşılandı ve pek de inanılmadığı hissini verdi. Halbuki o günkü düşman ölü miktarı her iki grup cephesinde sayılamayanlarla beraber bin kadar tahmin edilmişti.

Ertesi günü sabahı birliklerimiz ileri harekete geçtikten sonra bir gün evvelki muharebe sahasına gelen tümen haber alma şubesi müdürü bir subayımızla sol grubun muharebe sahasını gezerek yakından yapılan muharebede bir kısım ölülerin nişancı erlerimizin mazgallara soktukları mermilerle, yüzlerinden ve alınlarından vurulduklarına, bir kısmının siperleri içinde süngülendiğine, bir kısmının da sahanın muhtelif yerlerine yıkılıp kaldıklarına ve bildirilen

zayiat sayısının fazlasına sahip oldu ve dost bir birliğin dostu olarak o da gurur duydu, bir çok fotoğraflar alarak ayrıldı.

Bir müddet sonra Çinlilere ve Kuzey Korelilere havadan atılan propaganda kâğıtlarında o muharebedeki süngü hücumları ve alından vurulmalar düşmana korku yaymak maksadıyla söz ve propaganda sermayesi olarak kullanılmıştı.

KUMYANGJANGNI ve 156 rakımlı tepe muharebesiyle IX uncu ve I inci Amerikan kolordularının iç kanatları bölgesi karşısında düşmanın günlerden beri kuvvetle tahkim edilmiş mevzilerindeki şiddetli mukavemeti kırılarak o mevziler zapt edilmiş, o mevzilerin zaptı diğer dost birlikler karşısında henüz zapt edilememiş diğer mevzi kısımlarının kıymet ve ehemmiyetlerini kaybettirerek düşman geniş bir cephe ile ve ağır zayılatla çekilmeye icbar edilmişti.

O durumla 27 Ocak'ta I inci kolordu bütün cephesiyle, IX uncu kolordu sol kanadı bir kaç gün sonra bütün ordu cephesiyle düşmanla tekrar temasa geçmek ve taarruza devam etmek üzere harekete geçilmişti. Bu suretle Birleşmiş Milletler ordusunun kara bahtı değişmiş, hareket ve muharebe teşebbüsü ele alınarak Kore'yi tahliye hazırlık plânı dosyasına konulmuş oldu.

O muharebe, Türk tugayının, ordunun genel durumuna müessir ve faydalı ikinci muharebesi oldu. Birinci muharebe Kunuri muharebesi idi. O muharebede her bakımdan meçhuller ve fena şartlar içinde, yabancı bir memlekette bir tecrübemiz olmadan başlamış, sık sık şekil değiştirerek hayli sıkıntılı ve zayılatlı cereyan etmişti; fakat herkese

faydalı derslerin hocası olmuş, çok şeyleri bilhassa düşmanın muharebe usûl ve hilelerini öğretmişti.

İkinci muharebe, durum, hedef ve vazife aydınlığı içinde, birlik dinlenmiş, manen beslenmiş, harekât plânlanmış olarak yapılmıştı. Birinci muharebenin acı tatlı hâtıraları ve dersleri hafızalarda tazeliklerini muhafaza ediyorlardı. Düşmanı vurmak, tepelemek hırsı ruhlarda kuvvetli bir yer almıştı. Vazifenin şekli de güya uygundu. Allah yardım etti, muharebeyi iyi bir başarı ile sona erdirdi, gelecek muharebeler için iman ve irade gücüne taze kuvvet kattı.

O muharebe piyade, topçu, tank, hava kuvveti gibi muhtelif sınıf ve silâhların muayyen bir maksat ve hedef için birbirlerine ayak uydurarak müşterek hareket ve tesir bakımından kendi kendimizi imtihana bir vesile olmuş, memnuniyetle görülmüştür ki her sınıf ve silâh kendisine düşen vazifeyi zamanında ve yerinde takdire değer bir şekilde yapmış, o başarılı imtihanla muhtelif sınıf ve silâhların birbirlerine güven ve silâh arkadaşlığını takviye etmişti.

Amerikan Tankçılarının, büyük hareket ve ateş kudretine, zırh mahfuziyetine mâlik tanklarıyla piyade tank işbirliğinde, piyadenin hareketini hızlandırıp az zayıatla hedefe ulaştırmak baş vazifeleri iken yakınlarında piyademizi görmeden ilerlemeyerek yalnız ateş kuvvetlerini kullanmalarıyla düşmana daha ağır bir darbe vurmak imkânını kaçırdıklarını burada esefle ifade eder ve o muharebede notlarının bence parlak olmadığını belirtmek isterim.

O taarruz muharebesine subaylar, astsubaylar, erler birinci muharebede birbirlerini tartmış, denemiş, birbirlerine karşılıklı sevgi ve gü-

ven bağlarıyla bağlanmış olarak girmişlerdi. O ruhî bağlantılar birliğin mânevi duygularını bir bayrak gibi yükseltmiş, o muharebenin başarısı yükselmiş olan duygularla emniyetle kullanılan silâhlarımızın hak edilmiş hayırlı bir mahsulü olmuştu”.⁷¹ diye anlatmaktadır.

IV. Alay Komutanı Albay Celal Dora Tarruzun Sonucunu Şöyle Anlatmaktadır

“ Akşam olmuş, güneş grubun son şualarını muharebe sahasını kızıl kanlarıyla boyamış olan Çin leşleri üzerine yayarken dağ taş bir mezbaha manzarası arz ediyordu. Kaçıp canlarını kurtarabilenler bir daha arkalarına bakmadan olanca hızları ile uzaklaşıyor ve muharebe sahasını Türkün muzaffer süngüsüne terk ediyorlardı.

Artık mevzilerde birbirlerine yakın olan erler ve kumandanlar birbirlerine sarılıp öpüşerek zaferlerini kutluyor, uzak olanlar tebriklerini telsizlerle bidiriyorlardı. Ben de bütün arkadaşlarımın el birliği ile başardıkları bu eşsiz zaferi tebrik ettikten sonra karanlık basmadan düşman zayıatının sayılarak tespit edilmesini, düşmandan ele geçirilen insan ve malzeme miktarı ile kendi zayıatımızın acele bildirilmesini istemiştim. Bir buçuk saat sonra birlikler raporlarını vermişlerdi.

Karanlık basıncaya kadar ileri hatlarda sayabildikleri Çin ölüsü 570 ve sağ ve yaralı olarak ele geçirilen 82 esir olduğu haberi verilmişti. Bu hengâmede alayın haber subayı Yzb. Muzaffer Sebükcebe ilerideki birliklerle beraber ve onlar arasında taburların haber subayı arkadaşları ile birlikte mütemadiyen dolaşmakta, ölü ve

⁷¹ Yazıcı; a.g.e.,s. 272-274.

yaralı Çin subayları üzerinden işe yarar evrak toplamakla meşgul bulunmakta idiler.

Düşman sayılamayacak kadar çeşitli silâh ve bilhassa 156 rakımlı tepe gerisinde çok miktarda mühimmat terk etmişlerdi. Düşmanın bu zayıfına mukabil başta ALLAHIN büyük koruyuculuğu ve sonra kumandanların kendi birliklerini maharetle sevk ve idareleri sayesinde bu muharebedeki zayıfımız 12 şehit, 4 ü ağır ve 26 sı hafif olmak üzere 30 yaralıdan ibaretti .

Birliklerden alınan bu raporu tugay muharebe idare yerinde bulunan ve neticeyi sabırsızlıkla bekleyen tugay ve tümen kumandanlarına bildirdiğimde iki kumandan da ayrı ayrı zaferimizi tebrik etmekle beraber 25. tümen kumandanı muvaffakiyetin bu derecesini tahmin edemediğinden mübalâğa zannıyla verdiğim bu raporun muhteviyatını daha üst kumandanlara bildirmekte tereddüde düşmüş ve ortalık karanlık olduğundan verilen raporun tahkiki için başka bir şey de yapamamıştı.

Bugünkü zaferin verdiği neşeden herkes büyük bir bayram havası içinde idi. Mevzilerde yerleşmek için gereken tertibat ve hazırlıklar yapıldıktan sonra ertesi günkü taarruz plânının hazırlanması ve emirlerin verilmesi için gözetleme yerinin biraz gerisinde ve açıkta kar ve buz üzerinde karargâh subaylarımla birlikte çalışırken III. tabur karargâh subayları da emir almak üzere yanımıza gelmişlerdi.

Bu sırada zaferin verdiği gururdan mütevellit bir hisle düşman bir daha gerilerine dönüp bir harekette bulunamaz diyerek günlerden beri ateş görmeyen vücudumuzu ısıtmak hevesiyle gerideki muharebe

idare yerinden getirttiğimiz benzin sobası açıkta kar üzerinde kurulmuş ve üç yerde küme halinde ateş yakılmasına da müsaade etmişim. Saat 22' de tepemizde ve yüksekte uçan birkaç tayyarenin karanlıkta kime ait olduğu teşhis edilemediğinden ve ekseriya kendi taraf tayyarelerimiz geceleri bu şekilde devriye uçuşu yaptıklarından bunların da kendi tayyarelerimiz olduğuna hükme dilmiş ve ateşleri söndürmeye lüzum görmemiştik.

Uzaklaşan tayyarelerin ikinci defa motor seslerini duyduğumuz zaman makineli tüfek ateşlerinin yağmur gibi üzerimize yağması aynı anda olmuştu. Tayyareler ikinci bir dönüş yapıncaya kadar ateşler sür'atle söndürülmüş ve karanlıkta ikinci defa hedeflerini bulmalarına fırsat verilmemişti.

Tayyare baskınına uğramak bilhassa ona karşı korunma tedbiri almayanlar için çok fecî bir durum meydana getirmektedir. Bu bakımdan çok şayanı hayrettir ki açıkta bulunanlardan hiç bir zayıat olmamış, yalnız korunmak için yakınındaki tanklardan birisinin altına saklanan ve ayakları dışarıda kalan bir erimiz topuklarından yaralanmıştı. Tedbir her zaman için mutlak ve lâzım olan bir iştir. Fakat kadere karşı koyamamakta ve mukadder olan akibete mâni olamamaktadır.

Birlikler tarafından alınmış olan esirler ve bölgelerinde ele geçirilmiş düşmana ait çeşitli silâhlar gece sabaha kadar muhtelif saatlerde birlikler tarafından gözetleme yerine gönderilmiş ve tugay muharebe idare yerine sevk edilmişlerdi.”⁷² Diye anlatmaktadır.

⁷² Dora ; a.g.e., s.205-207.

V. Tugay Harekat Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Faik TÜRÜN Sonucu Şöyle Anlatmaktadır

“TÜRKLER’in atılgan, gözü pek tutumları ve cesaretli saldırıları sonucu kazanılan bu parlak başarı, düşmanı değil durdurmak, onu yenmekte pek âlâ mümkündür, kanaatinin doğmasına sebep oldu ve sanırım KORE’nin tahliyesi fikrinden vazgeçilmesinde etkili oldu. Gerideki birlikler çabucak ileri yaklaştırılarak , yeni tertiplerle, izleyen günlerde bütün cephe boyunca metodik taarruzlara başlandı.

KUNU-Rİ’de önemli dost kuvvetlerin yok edilmesine mani olarak savaşın devamına nasıl imkân sağlanmışsa bu kez de düşmanın yenilebileceğini göstermek suretiyle KORE’deki savaşın talihine bir kez daha etkili olmuştu. Bu kişisel mütalâadan şüphesiz, fakat büsbütün haksız olmadığımı sanıyorum.

Bizim açıdan bu başarı önce birliğimizin devamlı savunmada kalmak, arka arkaya çekilmek suretiyle bozulmaya yüz tutan moralini birdenbire düzeltti. İkincisi, güzel bir tesadüf KUNU-Rİ’de savaştığımız 38 nci ÇİN ordusu birlikleri yine karşımıza çıkmıştı. Böylece öcümüzü de almıştık. Düşman esir ve ölülerinin üzerinde KUNU-Rİ şehitlerimizin isimleri yazılı ekmek torbaları, yemek kaşıkları ve bir şehit subayımızın not defteri bulunmuştu.”⁷³ Diye anlatmaktadır.

VI. 9 ncu Bölük Komutanı Yüzbaşı Turan ERGÜNGÖR Sonucu Şöyle Anlatmaktadır

⁷³ TÜRÜN ; a.g.e., s.13

“ 26 Ocak 1951 günü Kumjanjang-ni ve 156 hattını azimle savunan düşmanın yüzlerce ölü ve esir vererek mağlûp ve perişan bir vaziyette ricata mecbur edilmesi, birleşmiş milletler kumandanlığının kararında müessir olmuş, Korenin tahliyesi ihtimallerine mukabil yeni ve akla gelmeyen zafer ümitleri doğurmuştur.

Bu muharebelerin ehemmiyet ve tafsilâtı memlekete, lââyık olduğu şekilde aksettirilemedi. Belki bunda, o vakit gazete ve haberlere konan sansürün de tesiri olmuştur. Ben, bu mühim muharebeleri kendim izah etmeyerek bir vesikayı aynen kopya etmeyi daha uygun gördüm.

Bu muharebelerden sonra Türk Tugayının (Üstün Birlik) nişanı ile taltifi için Amerikan ordu kumandanının muharebeleri anlatan yazısı ve teklifidir. Bu tekliften sonra Koredeki Birleşmiş milletler birlikleri arasında yalnız Türk Tugayına Amerika Devletince (Mümtaz Kıt'a) nişanı verilmiş, bu nişanın işareti olan kurdele Amerikan ordu kumandanı tarafından merasimle sancağımıza takılmıştır.”⁷⁴Diye anlatmaktadır.

VII. Alay Harekat Kısım Amiri Yüzbaşı Doğan Abbas Yurdakul Sonucu Şöyle Anlatmaktadır

“ Alay yeniden teşkil edilince birliklerin yüzü güldü. Pusan'dan itibaren Birleşmiş Milletlerin çekilmesi var. ilk defa düşmanla temasa geçildi. 2 nci gün muharebelerinde saat 11'de 12'de mevzier ele geçti. Ordu komutanı tüm birleşmiş milletler ordusu taarruza geçebilir

⁷⁴ Ergüngör ; a.g.e., s.115.

dedi. Dediler ki bu büyük zaferi kazanan Türk Silahlı Kuvvetlerini taktir etmemiz lazım, madalya verecekseniz hepsine verin vermeyecekseniz sancağa verin.

Mevzilerde, düşmanın kafalarından vurulmuştur. Dediler ki topçu muharebesidir. Ordudan bir takım subaylar geldi onlarla muharebe meydanı geziyoruz biz piyade muharebesi yaptık.

Mehmetçik çok iyi muharebe etti. Bende vardım, adamlar şaşırdı bu kadar çetin muharebe görmedik.

Bu Türk ve Çinli muharebesidir. Anladım ki Cengaver bir milletin cengaver çocuklarıdır. 156 rakımlı tepe muharebesi Altın Sahifelerle yazılmalıdır. Bir binayı inşa etmişler etrafı mazgal yapmışlar.

İçinde yiyecek, cephaneli var oradan ateş yağıyor uçaklar çok yardım etmiştir,

Mehmet çok cesur, Mehmet çok kahraman o tepelere adım adım yürüdük, gece taarruzu ediyorlar, akşam vakti mevzileniyor.

Celal Dora öyle bir arazi mütalaa ediyorki, ben onun yanında yetiştim, çok cesur ve bilinçli adam, silahları öyle yerleştiriyorki, o acayip seslere ateş edince sesler kesiliyor ve mevziye giremiyorlardı.”⁷⁵ Diye anlatıyordu.

VIII. Tugay Komutanı Emir Subayı Yüzbaşı Hurşit Güneşli Sonucu Şöyle Anlatmaktadır

“ Kumyangjangni de mevzileri ele geçtikten sonra, resimler çektim, hakikaten bir kara muharebesinin kendine has özellikleri bomba ile parçalanmış süngülenmiş cesetler, Taarruzu paşayla izliyorduk. Albay GAMBI’de vardı. Bizim hareket Şube müdürümüz her zaman hareketin içindeydi. Bir an karargahın içinde bir an ileride bölüklerin yanında görebilirsiniz, bu kadar cesur, Münakaşa kabul etmez bir cesareti vardır.

Basıncılar geldi, filimler çekildi, genelde alınlarından vurulmuştu.

Bilhassa Seul muharebelerinden sonra geri çekilme için planlar yapılmışken, Amerikalıları 2 nci kez fikirlerinden döndürmüştür. Rahmetli general YAZICI öyle bir insanki başarıyı mahiyetiyle paylaşan üzüntüyü kendine mal eden insan karargahın fikirlerine saygı duyan insan.

⁷⁵ Yüzbaşı Doğan Abbas Yurdakul ile Albay Ali Denizli röportaj yaparak söylediklerini video banda kaydetmiştir.

13 ŞUBAT'ta Mac Arthur jeepiyle geldi, gayet kuvvetli emniyet tertibatı alınmıştı. Askerce konuşuyor. Tercüme eden Tank Yüzbaşı İsmail ÇATALOGLU, Mac Arthur'un Atatürk'le ilk temasından Türkler'e karşı yakınlık duyan bir insan olduğunu biliyoruz. Kendisine Tahsin YAZICI Paşa bir bayrak verdi. O zamanki beyanı ile götürüp Atatürk'ün resmi yanına koyacağını söyledi.”⁷⁶ Diye anlatmaktadır.

⁷⁶ Yüzbaşı Hurşit Güneşli ile Albay Ali Denizli röportaj yaparak söylediklerini video banda kaydetmiştir.

BİBLİYOGRAFYA

A) ATASE Başkanlığı Arşiv Belgeleri: (+)

D.133, K.138, D.84.

D.134, G.1, K.71, D.1.

D.134, G.1,D.5.

D.134, G.1, K.145, D.5.

D.134, G.2, D.4.

D.134, G.3,D.1.

D.134, G.4, D.1.

D.134, G.14, K.153, D.36.

D.134, G.17, K.150, D.66.

D.134, G.68, D. 17.

D.134, G.18, D.75.

(487) Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası; s. 25.

(488) Kore'de Savaşanlar Derneği Muhtırası; s. 30-31.

B) Kitaplar

Afşin, Zeki ;Kore Kahramanları ve Türkiye, Ankara, 1953.

Akay, Abdullah ;Kore'de Dirilen Şehit, Ankara, 1985.

Allain, Davit ;Battle Ground Korea The Story Of The 25 th Infantry Division, Tokyo, 1951.

Allen, C.Richard ;Korea's Syngman Rhee An Unauthorized Portrait, Rutland, 1960.

Alexander, Bevin. Korea ; The First War We Lost. New York: Hippocrene, 1986.

Alexander, George ;The Chinese Communist Army in Action : The Korean War.

Alexis Johnson With Jef Olivarius Mc Allister: The Right Hand Of Power, New Jersey.

Appleman, Roy E. ; U.S. Army in the Korean War: South to the Naktong, North to the Yalu., Washington, 1961.

Armaoğlu, Fahir; Siyasi Tarih (1789-1960), Ankara, 1975.

Aslanoğlu, Hikmet ; Kore ve Kore Harbi, Ankara, 1951.

Aslanoğlu, Hikmet ; Neler Dediler, Ankara, 1958.

Ataman, Baha ; Neden İşbirliği Yaptılar, Ankara, 1967.

Beloff, Maw ; Soviet Policy In The Far East, Newyork, 1953.

Berger, Carl ; The Korean Knot A Military - Political History, Philadelphia, 1964.

Blair, Clay. ; The Forgotten War: America in Korea 1950-1953.

New York: Times Books,

Birinci Askeri Tarih Semineri, Bildiri IV.

Çalışır, F. ; Kore Devrimi Üzerine, 1951.

Canbulat, Cevdet ; Kore'de Mehmetçik, 1951.

Camille, Rougeron ; Le Enseignements Je La Guerre de Coree, Paris, 1952.

Caridi, Ronald J. ; The Korean War And American Politics, Philedelphia, 1968.

Clark, Mark W. ; From The Danube To The Yalu, Nework, 1954.

Clover, Robert T. ; The Truth About Korea, London, 1951.

Clay, Blairis ; The Forgotten War America In Korea, (1950-1953) Newyork, 1987.

Clough, Ralpn N. ; Deterrence And Defense In Korea: The Role Of U.S. Forces, Washington,

Corr, Gerald H. ; The Chinese Red Army. New York: Schocken Books, 1974.

Chum-kon, Kim ; The Korean War, Korea, 1973.
Cho ,Soon Sung ; Korea In World Politics (1940-1950) An
Evaluation Of American Responsibility, Berkley ,1967.
Cutforth, Rene ; Korean Reporter. London: Win-gate, 1952.
Cutforth, Rene ; Korean Reporter, London, 1952.
David, Rees ; Korea The Limited War, Newyork, 1964.
Dean, Philip ; Was a Captive in Korea. New York: Norton,
1953.

Demokrasimizin İsmet Paşalı Yılları (1944-73)

Demokrat Partinin Altın Yılları (1950-54), İstanbul, 1990

Denizli ,Ali ; Kore Harbinde Türk Tugayları , Genelkurmay
Basımevi ,Ankara, 1994.

Department of the Army, Office of the Assistant Chief of Staff, G-2. "U.S.
Prisoners of War in the Korean Operation: A Study of Their Treatment
and Handling by the North Korean Army and the Chinese Communist
Forces" ,1954.

Deral, Mustafa ; Kore'ye Niçin Gidiyoruz, İstanbul, 1963.

Dobbs, Charles M ; The Unwanted Sumbol America Foreign
Policy The Cold War And Korea (1945-54), Ohio, 1951.

Donovan, Robert J. ; Nemesisi, Truman And Johnson In The Coils
Of War In Asia

Dora, Celal ; Kore Savaşlarında Türkler, İstabul, 1963.

Dulles, John Foster ; War or Peace. New York: Macmillan, 1950.

Eighth Army by the Chinese Communist Forces, November 1950, in the
Battle of the Chongchon River, Korea. New York: Morrow, 1953.

-----. The Military History of the Korean War.

Eminoğlu, İbrahim ; Kore'de İslamiyet, Savaşla Gelen Umut.

Ergüngör Turan ; Kore'de Birinci Türk Tugayı.

- Erkmen, Seyfi ; Kore'den Geldim, İstanbul, 1951.
- Ertürk, Kemal ; Kore Şafaklarında, İstanbul, 1952.
- Fanning ,Anne Katherine ; Turkish Military in The Korean War,Yayınlanmamış doktora tezi,Türkçesi, Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Kütüphanesi,Ankara,1993.
- Fehrenbach, T.R. ; This Kind Of War, Newyork, 1989.
- Fehrenbach, T.R. ; This Kind of War: A Study in Unpreparedness. New York: Macmillan, 1963.
- Field, A. Jones ; History Of United States Naval Operations Kore, Washington, 1962.
- Fotoğraflarla Kore Harbi; Ankara, 1952.
- Further Summary Of Events Relating Of Korea (October 1950 To May 1951), London
- Futrell, F. Robert ; The United States Air Force In Korea (1950-53) Newyork, 1961.
- Gardner C Loyd ; The Korean War, Newyork.
- George, Alexander ; The Chinese Communist Army Action In The Korean War.
- Gnkur. ATAŞE Bşk. ılgı Kütüphanesi ve Arşivi ile, Milli Kütüphane ve Arşivi.
- Griffith, Samuel B. ; The Chinese People's Liberation Army. New York: McGraw-Hill, 1967.
- Gyehh D. Paige ; The Korean Decision, Newyork, 1968.
- Gugeler, Russell A. ; Combat Actions in Korea. Washington, D.C.: Combat Forces Press, 1954.
- Gunther, John ; The Riddle Of Macarhur Japon Korea And The Far East, London, 1951.
- Gutherie, Ron ; Escape From North Korea , Australia ,2002.
- Gürkan, İhsan ; Kore'de Savaş Ulaştırması, İstanbul, 1953.

- Gürler, Şahap ; Kore Tugayımızın Teftişine Ait Rapor, Ankara, 1951.
- Güventürk, Faruk ; Kore'de Kutup Yıldızı , İstanbul, 1969 .
- Hastings, Max ; The Korean War. New York: Simon & Schuster, 1987.
- Hermes, Walter G. ; U.S. Army in the Korean War: Truce Tent and Fighting Front. Washington, D.C: GPO, 1966.
- Heller, Francis H. ; The Korean War A 25 Years Perspectiva, Kansas, 1977.
- Higgins, Marguerite ; Guerre EnCore'e, Paris, 1951.
- Higgins, Trumbull ; Korea And The Fall Of Mac Arthur A Precis In Limited War, Newyork, 1960.
- Higgins, Trumbull ; Korea and the Fall of Mac-Arthur. New York: Oxford University Press, 1960.
- Hung-Lick Hu ; La Probleme Corean
- F., Stone ; The Hidden History Of The Korean War, Newyork, 1952.
- James D. Clayton ; Mac Arthur Douglas, Boston, 1970.
- James, D. Clayton. The Years of Mac Arthur: Triumph and Disaster 1945-1964. Boston: Houghton Mifflin, 1985.
- John, W. Spanier ; The Truman-Mac Arthur Controversy And The Korean War, Newyork, 1965.
- Summers, Harry G ; Korean War Almanac, Newyork.
- Kandemir, Enise ; Kore Destanı, Ankara, 1954.
- Kayacıklı, Tamer ; Kore, İstanbul, 1978.
- Kennan, George F. ; American Diplomacy, 1900-1950, University of Chicago Press, 1951
- Kepir, Mustafa ; Kore Kahramanlarına Sesleniş, Ankara, 1951.
- Kıran, Muzaffer ; Şafakta Hücüm "Kore Harbi", Ankara, 1965.
- ; Harp Esirleri , Ankara, 1959.

- ; Hürriyet Kapısı (Panmunjon) , Ankara, 1957.
- Kinhead, Eugene ; In Every War But One. New York: Norton, 1959.
- ; Why They Collaborated. New York: Longman, 1960.
- ; Neden İşbirliği Yaptılar? ,(Çev. Baha Ataman) Genelkurmay Bşk. Yyn, Ankara , 1967.
- Kim, Ch'ang Sun ; Fifteen Years History Of North Korea, Cpiluhgam, 1961.
- Kim Chum-Kon ; The Korean War. Seoul: Kwangmyong Publishing Co., 1973.
- Kirbym, Stephen ; The Two Koreas Conflict Of Compromise
- Kyrio, Kalinow ; How Russia Built The North Korean Army,1950.
- Korsavaş Dergisi ;sayı 2,80,81,82,84.
- Kore'den Alınan Dersler, Ankara, Genelkurmay Basımevi,1951
- Korea (1945-1975) Asia RR. Center Skoul, Kore, 1975.
- Korea Institute of Military History. Soviet materials related to the Korean War. (April 1993).
- Kore Birleşmiş Milletler Kuvvetleri Tarafından Elde Edilen Muharebe Bilgileri Broşürü, Ankara, 1955.
- Kore Broşürü ; Ankara, Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Basımevi, 1953.
- Kore Destanı, İstanbul, 1951.
- Kore'den Haberler, Ankara, 1960.
- Kore Harbinde Türk Silâhlı Kuvvetlerinin Muharebeleri (1950-1953), Ankara Genelkurmay Basımevi, 1975.
- Kore Muharebeleri, Ankara, 1953.

- Kore Harp Albümü ve Uzak Doğu Mecmuası, İstanbul, 1951.
- Kore'de İstihkam Teknik Haberalma Broşürü, Ankara, 1953.
- Kore Kahramanlarına; İstanbul, 1982.
- Kore Kahramanlarına; Ankara, Genel kurmay Basımevi, 1952
- Kore'de Muharebe İdare Yerleri Kore Broşürü; Ankara, 1953.
- Kore'de Psikolojik Harp Broşürü; Ankara, 1957.
- Kore'de Savaşanlar Derneği'nin Muhtırası; Ankara, 1974.
- Korea A. Summary Of Further Developments In The Military Situation Armistice Negotiations And Prisoner Of War Camps Up to January; London, 1953.
- Kore Savunmasına Katılmamızda Dini ve Siyasi Zaruret; 1950.
- Kore'de Türk Tugayının Bir Muharebe Safhası ve Bazı Subayların Resimli Biyografisi, Ankara, 1959.
- Kore'de Türk Askeri ,Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüd Başkanlığı Yayınları,Ankara,1989.
- Korean War ; The History Of The U N Forces In Korean War.
- Korok, Daniş Remzi ; Şafakta Hücum "Kore Harbi", Ankara, 1965.
- Kölan, Enver ; Kore Savaşlarında Muharebe Sınıfının Faaliyeti ve Bu Savaşlardan Muhaberecilik Bakımından Alınan Dersler, Ankara, 1952.
- Leckie, Robert ; The Korean War.
- Lafeber, Walter ; America Russia And The Cold War. (1945-71), Newyork 1972.
- Leland, M. Goodrich ; Korea A Study Of U.S. Policy In The United Nations, Newyork, 1956.
- MacArthur, Douglas. Reminiscences. New York: McGraw-Hill, 1964.
- MacArthur, Douglas, Revitalizing a Nation, Heritage Foundation, 1952
- MacDonald, Callum A. Korea: The War Before Vietnam. New York: The Free Press, 1986.

Major R.C.N. The War In Korea (1950-1953) 1954.

Marshall, S.L.A. ;The River And The Gauntlet Defeat Of The Eight Army By The Chinese Communist Forces. November 1950 In The Battle Of The Changchon River Korea, Newyork, 1953.

Marshall, S.L.A. ; The American Fighting Man in Action, Korea, Spring 1953. New York: Morrow, 1956.

----- ; Pork Chop Hill, William Morrow & Co., 1956

----- ; The River and the Gauntlet, William Morrow & Co., Newyork ,1959.

Matthew, Ridgway ; The Korean War, Newyork, 1967.

McLellan, David S. Dean Acheson ; The State Department Years. New York: Dodd, Mead,

McAllister Jef Olivarious With U.Alexis Johnson; The Right Hand Of Power New jersey

Mitchell. C.Clyde ; Second Failure In Asia, Washington, 1951.

Meade, E.Grant ; American Military Government in Korea, Newyork, 1951.

Muharip Gaziler Dergisi;sayı 2,10.

Mustanoğlu Necati A ; Malazgirtten Kore'ye.

Mossman, Billy C. ; United States Army in The Korean War ,EBB And Flow November 1950 July 1951, Washington, 1990.

----- ; U.S. Army in the Korean War: Ebb and Flow. Washington, D.C.: GPO (anticipated in 1990).

National Affairs Institute, History Of The Korean War, Korea Review

Nazif, Nevzat ; Kore Destanı, İstanbul, 1951

Nelson, M. Frederick. ; Korea and the Old Order in East Asia. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1945.

Öke. Mim Kemal ; Unutulan Savaş Kronolojisi ,Kore(1950-1953),İstanbul ,1990

- Örgen, Cemil ; Kore ve Kıbrıs Savaşları, İzmir, 1984.
- Özoğlu, Nazmi ; Kore'de Niçin Savaşım. Komünizm Mezalimi Korunma Çareleri, Ankara, 1954.
- O.B.E.Thomas R.C.W ; The War In Korea (1950-1953), 1954.
- Oliver, Robert T. ; Sungman Rhee The Man Belind The myth, Newyork, 1955.
- ; Syngman Rhee Ana American Involvement In Korea (1942-1960), Seoul, 1978.
- ; The Truth About Korea, London.
- Pelser, Frederick ; Freedom Bridge, California, 1984.
- Paige, Glenn D. ; The Korean Decision, Newyork, 1968.
- Paige, Glenn D. The Korean Decision June 24-30, 1950. New York: Free Press, 1968.
- Poats, Rutherford M ; Decision In Korea The Mobide Company, Newyork, 1954.
- Rees, David ; Korea :The Limited War, Newyork, 1964.
- Ridgway, Matthew B. ; The Korean War, Newyork, 1967.
- ; Soldier, Harper & Brothers, 1956
- Rose, Cisle A. ; Roots Of Tragedy The United States And The Struggle For Asia, (1945-53) Westpat, 1975.
- Roy, E Appleman ; South To The Naktona North To The Yalu, Washington, 1960
- Russell, A. Gugeler ; Kore'de Muharebeler, Washington, 1984.
- Sahn, Pow-Key ; The History Of Korea, Seoul, 1982.
- Sato Hideo And Chae-Jinlee; US. Policy Toward Japan And Korea
- Sayılan, Nazım DüNDAR ; “Kore’de Türk Askeriyle Altı Yıl” (Birinci bölümü yayımlanmış olup, diğer bölümleri henüz yayımlanmamıştır).
- Sel, Lütfü ; Kore'de Cereyan Eden Muharebelerden Alınacak Dersler, Ankara, 1979.

Schnabel, F. James ; United States Army In The Korean War Policy And Direction The First Year, Washington, 1972.

Schnabel, James F. & Watson, Robert ; US Army Center of Military History Washington, D.C. , 1962.

Spiller, Harry ; American POWs in Korea , sixteen Personnel Accounts , North Carolina , 1998

Solesinger, Arthur M ; The Dynamics of World Power A Documentary History Of The United States Foreign Policy (1945-1973), Newyork, 1973.

Shihchien, Chih-Shih; A Chronicle Of Principle Events Relating To The Korean Ouestion, Pekin, 1954.

S.L.A., Marshall's ; The River And Gauntlet Defeat Of The Eight Army By The Chinese Communist Forces November 1950, In The Battle Of The Chong-chon River, Korea, Newyork, 1953.

Spanier, W. John ; The Truman-Mac Arthur Controversy And The Korean War, Cambridge, 1959.

Sohn, Pow-Key ; The History Of Korea.

Sokwan, Minwung ; A. View Of The North Korean Communist Puppet Regime, 1958.

Soykut, H. Refik ; Kore'de Ebedileşen Kahramanlar, Ankara, 1952.

Srivastava, M.P ; The Korean Conflict, New Delhi, 1982.

Stairs, Denis ; The Diplomacy Of Constraint Canada, The Korean War And United States, Toronto, 1974.

Stepneh Kirbym ; The Two Koreas Conflict Of Compromise Summary Of Events Relating To Korea, London, 1950.

Sükan , Şinasi ; Marikko Matsubara Kore'den Japonya'dan Anılar, Ankara, 1974.

Summers, Harry G. ; Korean War. 1950-1953, Newyork, 1990.

- Sunalp, Turgut ; Kore Harbi, İstanbul, 1954.
- Taşkıran, Cemalettin ; I. Dünya Savaşında Türk Esirleri, İstanbul,2001.
- The History Of The United Nations Forces In The Korean War, The Ministry Of National Defense The Republic Of Kore, 1973 (1-6 Cilt).
- Treatment of British Prisoners of War in Korea , London 1955.
- Truman ,Harry S. ; Memoirs ; Years of Trial and Hope, Vol. II. ,Newyork, 1956.
- Tsou, Tang ; America's Failure In China (1941-50) Chicago, 1963.
- Türün, Faik ; Kore Muharebelerinde Türk Tugayın Harekatı ve Alınan Dersler Konferans , Harp Akademileri Yayınları , İstanbul, 1969.
- Ülkü, Feyzullah Sacit ; Kore Mucizesi ve Şehidin Sesi.
- Üskent Necati ; Dededen Torunlara Kore Anıları , Ankara,2000.
- Üstüngel, Ş. ; Kore Nire, İstanbul, 1978.
- Varol, Mehmet ; Kore'de Piyade Tankının Muharebe Keşfi,Çankırı, 1953.
- Whiting, Allen S. ; China Crosses The Yalu The Decision To Enter The Korean War,Newyork, 1960.
- Wint, Guy ; What Happened In Korea, London, 1954.
- Yaşnar, Ahmet ; Kore'de Görülen Dava, 1951.
- Yazıcı, Tahsin ; Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım, İstanbul, 1963.
- Yoshio, Morita ; Record On The End Of Korean War, Tokyo,1964.

C. Makaleler

Akbulut,Orhan ;“Kunuri’ye Doğru”, Gaziler Dergisi,Yıl 1,Sayı:104
Ankara,1985,s.18-20

“Atatürk Gençliği ve Türk Kahramanlığı”(25-27Ocak1951 Eşsiz
Kumyangjang-ni Zafer),gaziler Dergisi,Yıl 2,Sayı:10,Ankara,1986,s.26-27

Berk, Cahit ;"Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl 3, Sayı: 16.
Ankara, 1987, s. 27-30

----- ;"Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl 4, Sayı : 17.
Ankara, 1988, s. 19-21.

----- ;"Vegas Muharebeleri", Gaziler Dergisi, Yıl 4, Sayı: 18.
Mart-Nisan 1988, s. 21-27.

Çoker,H.Avni ;"Kore Savaşı", Gaziler Dergisi, Sayı: 86, Ankara, 1982.
s. 5-7.

Denizli , Ali ; “ Kore Harbinde 25 Ocak 1951 Kumjangjang-ni
Muharebesi “ Kara Kuvvetleri Dergisi , Sayı: 12, Ankara, 2005, s. 3-9.

----- ; “ Kore Zaferi “ Gaziler Dergisi , Sayı: 101, Ankara,
Ekim-Kasım-Aralık 2006, s. 26-28.

----- ; “ Kore Anıları “ Gaziler Dergisi , Sayı: 107, Ankara,
Nisan-Mayıs-Haziran 2008, s. 8-10.

----- ; “ Kore Kahramanı 2 nci Tabur Komutanı Şehit Binbaşı
Mıktat Uluönlü’nün hayatı ve kahramanlığı “ Gaziler Dergisi , Sayı: 108,
Ankara, Temmuz-Agustos-Eylül 2008, s. 4-7.

----- ; “ Merhum Tuğgeneral Sacit Gürönlü’nün Anıları “
Gaziler Dergisi , Sayı: 109, Ankara, Ekim-Kasım-Aralık 2008, s. 24-28.

----- ; “Kahraman Kore Gazisi Üsteğmen Cahit Berk’in Kanlı
Vegas Muharebesi Anıları” Türkiye Gazileri Dergisi ,Ocak-
Şubat-Mart sayı : 1,Ankara,2009.,s.16-22.

Es,Hikmet Feridun "Kore Savaşlarının Anıları",Gaziler Dergisi,Sayı:86
Ankara,1982,s.8-9.

Esen, Muzaffer ;"Vegasın Yiğitleri", Gaziler Dergisi, Yıl 6, Sayı: 31
Ankara, 1990, s. 16-17.

----- ;"Kore Savaşı ve Türk Askeri", Gaziler Dergisi, Yıl 5.
Sayı: 26, Ankara, 1989, s. 11-12.

----- ;"Kunuri", Gaziler Dergisi, Yıl 5, Sayı. 27, Ankara, 1989,
s. 3-4.

----- ;"Kore Nere?",Gaziler Dergisi,Yıl
6,Sayı:32,Ankara,1990,s.9-12.

Ganzong, N.A. ;"Kore'de Kahramanlık Destanı", Gaziler Dergisi, Sayı:
89, Ankara, 1982, s. 11-12.

Haydaroğlu, Alaattin;Kumyangjang-ni Savaşlarının 38 nci Yıldönümü,
Gaziler Dergisi, Yıl 5, Sayı: 23, Ankara, 1989,s. 2-3.

İnceoğlu , i. Hakkı ; "Kuzey Yıldızı (North Star) Sembolünün Öyküsü
"Korsavaş S:63(Ağustos 1980),s.18-19.

Okçu, Metin ;"2 nci ve 3 ncü Türk Tugaylarının Kore Harbindeki
Muharebeleri", Savunma ve Havacılık Dergisi, Cilt 1,
No: 3, Ankara, s. 68-70.

Öztorun, Necdet ;"Kore Muharebeleri", Savunma ve Havacılık Dergisi,
Cilt 1, No: 22, Ankara, s. 76-78.

Özselçuk, Nusret;"Kore Harbinde Türk Tugayının Muharebeleri", Askeri
Tarih Bülteni, Yıl 6, Sayı:11, Ankara, 1981, s. 57-69.

Özselçuk, Nusret;"Kunuri Şehitlerini Anarken", Gaziler Dergisi,Yıl 5,
Sayı: 26, Ankara, 1989, s. 11 -12.

"Ölümü Hiç Sayan Topçu Üsteğmen Şehit Mehmet Gönenç; Gaziler
Dergisi, Yıl. 2, Sayı: 9, Ankara, 1986, s. 22-23.

"Kore'de Savaşan 50 Bin Türk'ü Kore'liler Unutamıyor", Güçlü Çağ, Yıl 4, Sayı: 31,

"Kore Harbinde Türk Tugaylarının Muharebeleri", Cilt 1, No: 1, Ankara, 1977, s. 125-128.

Sebükcebe, Muzaffer; "İlk Tugayın Şubat - Mart 1951 Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl 1, Sayı: 11-12, Ankara, 1976, s. 21-26.

Sebükcebe, Muzaffer; "2 nci Tugayımızın Kore'de Şubat – Mart 1952 Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl 1, Sayı: , Ankara, 1976, s. 11-12.

Sebükcebe, Muzaffer; "Birinci Tugayın Nisan 1951 Ayı Savaşları", Korsavaş Dergisi, Yıl 2, Sayı: 13-14, Ankara, 1976.

-----; "İlk Türk Tugayının Büyük Bir Zaferle Sonuçlanan ve Üstün Birlik Nişanı ile Taltif Edilen Kumyangjang-ni Savaşının 38 nci Yıldönümünü Anarken", Gaziler Dergisi, Yıl 5, Sayı: 23, Ankara, 1989, s. 4-6.

-----; "Kore Savaşları, Harekâtın Özeti", Korsavaş Dergisi, Yıl 2, Sayı: 20, Ankara, 1977, s. 29-31.

Üner, Ragıp ; "Kore Savaşlarının Önemi", Gaziler Dergisi, Yıl 1, Sayı: 1/04, Ankara, 1985, s.5.

Türün, Faik ; "Kore Harbinde Türk Tugayı", Gaziler Dergisi, Yıl 1, Sayı: 1/04, Ankara, 1985, s. 7-14.

"Tutsak Düşen Sıhhiye Onbaşı Veli Atasoy'un Kuzey Kore Kamplarında Geçirdiği 33 Ay", Korsavaş Dergisi, Sayı: 92, Ankara, 1983, s. 1.

"Türk Tugayı 25 Ocak 1951'de Düşmanın Efsaneleşen Cephesini Yarmıştı", Korsavaş Dergisi, Ankara, 1983, s. 3-7.

Yalta, Bahtiyar ; "Kore Savaşının Özelliği ve Sonuçları", Korsavaş Dergisi, Sayı : 91, Ankara, 1982, s. 1.

----- ; "Mümtaz Birlik", Korsavaş Dergisi, Ankara, 1983.

"8 nci Ordu'yu Türkler Kurtarmıştı. TV ise Kahramanlığı İngilizlere Bağışladı", Korsavaş Dergisi, Yıl 2, Sayı: 20, Ankara, 1977, s. 8-9.

"35 nci Yılında Vegas'ın Düşündürdükleri", Gaziler Dergisi, Y 4, Sayı: 19, Ankara, 1988, s. 2-3.

D. Süreli Yayınlar

Düstur ;Tertip, 3. C. 32., Kasım 1950-Ekim 1951, s. 3., Kanun No. 11940.

Sicilli Kavanini ;C.39, Kanun No. 7287., s. 951

TBMM Tutanak ;C.1. 1950, s., 12. -,

TBMM Tutanak ;C.2, 1951, s., 72.

TBMM Tutanak; ;C.2, 1951, S., 215.

TBMM Tutanak ;C.3, 1951,5.5,28, 29, 195, 197, 198, 201,202,215.

TBMM Tutanak ;C.13, Ankara, 1952, s.314.

Ulus Gazetesi ;20 Temmuz 1950

26 Temmuz 1950

27 Temmuz 1950

28 Temmuz 1950

30 Temmuz 1950

31 Temmuz 1950

24 Eylül 1950

29 Eylül 1950

30 Kasım 1950

03 Aralık 1950

06 Aralık 1950

Cumhuriyet ;01 Haziran 1950

19 Temmuz 1950

26 Temmuz 1950

27 Temmuz 1950

16 Eylül 1950

Ayın Tarihi ;1953, C.1, s. 102.

**1734 ÇİNLİ'NİN SÜNGÜYLE
İMHA EDİLDİĞİ TEPEDEKİ SÜNGÜ ŞEKLİNDEKİ
KUMJANGJANGNI ANITI**

**KUMJANGJANGNI ZAFERI (25 OCAK 1951)
ALAY SANCAGINA USTUN BIRLIK MADALYASI
TAKILMASI TÖRENİ**

Emekli Kurmay Albay Ali DENİZLİ

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kahramanlıklarını yaşatacak Kore Araştırmacısı Emekli Kurmay Albay Ali DENİZLİ, 1954 yılında Ankara'da doğmuş, 1975 yılında Kara Harp Okulundan, 1976 yılında Piyade Okulundan mezun olmuştur.

1982 yılına kadar Kara Kuvvetleri Komutanlığına bağlı çeşitli birliklerde Takım ve Bölük Komutanlığı yapan Albay Ali Denizli, 1984 yılında Kara Harp Akademisini kurmay subay olarak bitirdikten sonra; Kara Kuvvetlerinin çeşitli birliklerinde, karargâh subaylığı ve kıta komutanlığı görevlerini yürütmüştür.

1982 yılında Ankara iktisadi ve idari Bilimler Fakültesi Bankacılık bölümü lisans diploması, 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi bölümü doktora diploması alan, Albay Ali DENİZLİ'nin babası ve eşinin babası da Kore Harbinde görev yapmış olup, Albay Ali DENİZLİ'nin Kore Harbinde Türk Tugayları kitabı ve bu konuda yayınlanmış bildiri ve makaleleri vardır.

Bütün bunlar; Albay Ali DENİZLİ'nin **www.koreharbi.com** ve **www.koreanwar-forgottenwar.com** internet sitelerinde bulunmaktadır.

1989 'da Amerika'da sivil işler (Public Affair) kursunu bitiren Albay Ali Denizli, yurt dışında; Azerbaycan'da Eğitim Grup Komutanlığı ve Arnavutluk Askeri Ataşeliği görevlerinde bulunmuştur.

Albay Ali Denizli; İç Güvenlik Harekâtından iki adet TSK Üstün Cesaret ve Feragat Şerit Rozeti, Özel Kuvvetler Taburunun kahramanca savaşmasından dolayı, bir adet Üstün Birlik Yetiştirme Şerit Rozeti, Azerbaycan görevinde, Azerbaycan Savunma Bakanınca Fahri Ferman, Arnavutluk Ataşeliğindeki görevinde Arnavutluk Cumhurbaşkanı ALTIN KARTAL madalyası sahibidir.

İngilizce, Fransızca, Arnavutça bilmektedir.

Halen Ufuk Üniversitesi – Ankara, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi öğretim görevlisidir.

ISBN: 978-605-88948-1-5

